

Kulturutskottets betänkande

1981/82: 30

med anledning av proposition 1981/82: 100 såvitt gäller anslag till vissa kulturändamål m.m., proposition 1981/82: 111 om vissa filmfrågor m.m. och proposition 1981/82: 128 om vissa musikfrågor m.m., jämte motioner

Inledning

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels de förslag i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) som under huvudavsnitten Kulturverksamhet och Massmedier lagts fram i fråga om följande delavsnitt, nämligen

Allmän kulturverksamhet,

Teater, dans och musik,

Folkbibliotek m.m.,

Bildkonst,

Arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar (dock endast anslagen B 29. Arkivet för ljud och bild och B 30. Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m.m.¹),

Film,

Dagspress och tidskrifter (dock endast anslaget Stöd till kulturtidskrifter²),

Litteratur,

dels motioner med anknytning till de nu angivna delarna av proposition 100,

dels propositionerna 1981/82: 111 om vissa filmfrågor m.m. och 1981/82: 128 om vissa musikfrågor m.m.,

dels med anledning av dessa propositioner väckta motioner (utom motion 1981/82: 2286 vars behandling uppskjutits till riksmötet 1982/83).

Av innehållsförteckningen sist i betänkandet framgår vilka anslag som behandlas och deras plats i betänkandet.

I bilaga lämnas en redovisning över motionerna innehållande dels en sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer, dels en tabell som visar var i betänkandet de olika motionerna behandlas.

¹ Övriga anslag under detta avsnitt behandlas i betänkandet KrU 1981/82: 21.

² Övriga anslag under detta avsnitt behandlas av konstitutionsutskottet i betänkandet KU 1981/82: 25.

Anledningen till att propositionerna 111 och 128 behandlas i samband med proposition 100 är den att förslagen i förstnämnda båda propositioner – vilket förutskickades redan i budgetpropositionen – kommit att beröra olika anslagsändamål under avsnittet Kulturverksamhet. Förslagen i detta avsnitt i budgetpropositionen hade i realiteten preliminär karaktär. Detta gäller alla anslagen i avsnittet eftersom utskottet först när de båda särpropositionerna lagts fram och resp. motionstider gått ut kunnat överblicka vilka medel som av regeringen resp. motionärerna ansetts böra ställas till förfogande för de olika anslagsändamålen.

Det uttalade syftet med de insatser på musik-, film- och bildområdena som föreslagits i proposition 128 är att direkt eller indirekt kompensera för de negativa effekterna av heminspelning på ljud- och videokassetter samtidigt som kulturpolitiskt önskvärda effekter uppnås. Medelsanvisningarna i propositionen förutsätts bli finansierade genom en särskild skatt på ljud- och videokassetter. I propositionen betonas det sålunda att de insatser som föreslås helt och hållet möjliggörs av en skatt på oinspelade kassettband. Vad beträffar film- och videoområdena uttalas det i proposition 111 att 8,5 milj. kr. av inkomsterna av nämnda skatt bör användas för åtgärder inom dessa områden.

De i propositionerna föreslagna medelsanvisningarna har inte i något fall formellt, dvs. i själva hemställan, gjorts beroende av att riksdagen beslutar om införande av en skatt på oinspelade kassettband.

Motionstiden utgick för proposition 111 den 24 och för proposition 128 den 25 mars 1982.

Proposition 1981/82: 159 om lag om skatt på vissa kassettband avlämnades i riksdagen den 31 mars 1982. Motionstiden med anledning av denna proposition gick ut den 19 april 1982. Propositionen behandlas av skatteutskottet i betänkandet SkU 1981/82: 66.

Kulturverksamhet

Allmän kulturverksamhet

1. Den allmänna bakgrunden till förslagen i propositionerna 1981/82: 111 och 1981/82: 128. Vissa principiella frågor

Propositionerna

I proposition 128 redovisas uppgifter om utvecklingen på fonogram- och ljudkassettmarknaden sedan mitten av 1960-talet. Sammanfattningsvis innebär denna utveckling att antalet sålda tomkassetter på 15 år kommit att bli lika stort som antalet sålda grammofonskivor dvs. i runt tal 15 miljoner. Vidare behandlas frågan om den privatkopiering på ljudkassetter som uppenbarligen förekommer i betydande omfattning.

I propositionen uttalas att privatkopieringen av musik på tomkassetter

visserligen ger den enskilde en värdefull möjlighet att skaffa sig tillgång till musik men att den å andra sidan också har negativa sidor. Den får för det första konsekvenser i form av inkomstbortfall för rättighetshavarna, dvs. de musikaliska upphovsmännen (kompositörer och textförfattare), de utövande konstnärerna (artister och musiker) samt fonogramproducenterna. Vidare försämras möjligheterna att ge ut musik på fonogram vilket i hög grad drabbar den s. k. seriösa musiken. Ytterligare en negativ omständighet i sammanhanget är att utvecklingen på kassettmarknaden kan påverka musikers och artisters arbetsvillkor negativt. Ju enklare och billigare det blir att kopiera inspelningar, desto mer kan avsättningen av originalinspelningar påverkas och därmed möjligheterna att göra nya sådana. Ju enklare och billigare det blir att utnyttja inspelade prestationer, desto mindre kan behovet bli av direkta framföranden.

Oinspelade videokassetter används bl. a. för att spela in etersända TV-program. I proposition 128 erinras om att det numera också är tekniskt möjligt att spela över programbärande videogram på tomkassetter. Denna form av kopiering har givetvis en negativ inverkan på möjligheterna att få avsättning för inspelade videogram men den sätts också i samband med den nedgång i antalet besök på biograferna som konstaterats för de senaste åren. Denna nedgång påverkar Svenska Filminstitutets ekonomi eftersom institutet enligt 1963 års filmavtal mellan staten och biografbranschen har huvuddelen av sina intäkter från s. k. biografavgifter, dvs. avgifter som erläggs av ägare till biografier med mer än fem föreställningar i veckan. Avgifterna skall motsvara 10 % av bruttobiljettintäkterna.

I proposition 111 anmäls att ett nytt avtal, 1982 års film- och videoavtal, under förutsättning av regeringens godkännande ingåtts mellan staten, filmbranschen och videobranschen. Enligt avtalet skall dels, liksom förut, en biografavgift utgå på försäljningen av biografbiljetter, dels en särskild videoavgift utgå i samband med uthyrningen till allmänheten av färdiginspelade videogram. Avgiftsmedlen kommer att användas för stöd till svensk filmproduktion och till andra uppgifter inom film- och videoområdena.

Privatkopieringens effekter kommer inte att kunna beaktas genom det nya avtalet. I proposition 1981/82: 159 har emellertid förslag lagts fram om en skatt på oinspelade kassettband. Syftet är bl. a. att skapa ekonomiskt utrymme för insatser som kan kompensera för de negativa verkningarna av hemkopieringen. Av de beräknade intäkterna av kassettskatten avses 40 milj. kr. bli disponerade för insatser på främst musik-, film- och bildområdena. Beloppet fördelas så att 31,5 milj. kr. i proposition 128 föreslås anvisade under ett nytt reservationsanslag med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m., medan 8,5 milj. kr. enligt proposition 111 utnyttjas under anslagen B 3. Bidrag till särskilda kulturella ändamål, B 20. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader, C 1. Statens biografbyrå och C 2. Filmstöd.

Utanför nyssnämnda 40 milj. kr. ligger ett anslag av 4,5 milj. kr. avsett till kompensation åt handikappade för vissa av kassettskatten föranledda kostnadsökningar vid bandinköp. Detta belopp föreslås i proposition 128 anvisat under anslaget B 20. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader.

I fråga om det nya samlingsanslaget om 31,5 milj. kr. uttalas att de föreslagna insatserna helt och hållet möjliggörs av en skatt på oinspelade kassetband, vilket innebär att insatsernas omfattning kan komma att förändras från år till år. Om skatteintäkterna ökar eller minskar kan bidragsgivningen enligt propositionen förändras på motsvarande sätt. Detta förutsätts ske genom att skillnaden mellan beräknade och faktiska intäkter ett budgetår skall läggas till eller dras av från de beräknade intäkterna två år senare som en plus- eller minuspost.

I proposition 128 har det bedömts som mest praktiskt att beräkna medel för de insatser som kassettskatten möjliggör under ett enda anslag, även om ändamålen under detta anslag är av skilda slag. Denna anslagsteknik anses underlätta överblicken över de olika insatserna och göra det enkelt att i framtiden följa upp förändringar i försäljningsvolym m. m. De ändamål för vilka det nya samlingsanslaget Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena är avsett framgår av följande sammanställning.

Ändamål	Belopp
Statens kulturråd för	
a) stöd till fonogramproduktion m. m.	5 000 000
b) bidrag till tonsättare m. m.	240 000
c) bidrag till nothyra	170 000
d) särskilt bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper	3 500 000
e) bidrag till notutgivning av samtida svensk musik	190 000
f) särskilt bidrag till arrangerande musikföreningar	2 000 000
g) bidrag till folkbibliotek för utvecklingsinsatser	1 500 000
Musikaliska akademien för utgivning av musikhistorisk fonogramantologi	500 000
Konstnärsnämnden för särskilt stöd till bild- och formkonstnärer	5 000 000
Styrelsen för Sveriges författarfond för särskilt stöd till författare	3 000 000
Rikskonserter för stöd till frilansartister och skol-konsertverksamhet	2 000 000
Till regeringens disposition för	
a) ersättning till rättighetshavare på musikområdet	8 000 000
b) utredning av vissa distributionsfrågor m. m.	400 000
	31 500 000

Motionerna

Utskottet behandlar här – i nedan angivna delar – följande motioner vilka lagts fram i anslutning till proposition 111 (mot. 2287) resp. proposition 128 (övriga motioner):

1981/82: 2287 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
9. att riksdagen vid ett införande av en särskild skatt på tomkassetter uttalar att en tredjedel av statens inkomster av denna skatt bör användas för åtgärder i enlighet med i motionen angivna yrkanden.

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om framläggande av propositioner,

1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga yrkas,

1. att riksdagen beslutar avslå regeringens i proposition 1981/82: 128 framlagda förslag om uppförande i statsbudgeten av ett nytt anslag med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m.,

1981/82: 2374 av Anna Eliasson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om användningen av de medel som förväntas inflyta från en kommande skatt på oinspelade kassetter,

1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
1. att riksdagen uttalar att intäkterna från den föreslagna kassettskatten i sin helhet bör tillföras kulturområdet med beaktande av de synpunkter som framförs i motionen.

I fråga om bakgrunden och motiveringen till de nu redovisade yrkandena inhämtas följande av motionerna.

I motion 2319 (m) har bestämd kritik framförts mot bristen på tidsmässig samordning mellan å ena sidan propositionerna 111 om vissa filmfrågor m. m. och 128 om vissa musikfrågor m. m. och å andra sidan den proposition om lag om skatt på vissa kassetband, som ännu inte lagts fram för riksdagen då motionen väcktes men som numera föreligger (prop. 1981/82: 159). Motionärerna har förutsett den situation som sedermera uppkommit, nämligen att motionstiden med anledning av film- och musikpropositionerna hunnit gå ut innan kassettskattepropositionen lagts fram. Bristen på samordning innebär att motioner med anledning av film- och musikpropositionerna måste bygga på den ofullständiga kännedom om den planerade kassettskatten som stått till buds i form av en lagrådsremiss. Detta innebär enligt motion 2319 att förutsättningarna i efterhand kan komma att förändras. Detta sätt att presentera sammanhängande propositioner vid skilda tidpunkter så att riksdagen saknar överblick över situationen är enligt motionärerna helt oacceptabelt vilket riksdagen som sin mening bör ge till känna för regeringen.

I samma motion framförs vidare en rad invändningar mot den planerade kassettskatten. Den innebär enligt motionärerna en orimlig skattenivå som

kommer att medföra en mängd lagtekniska och andra problem. Den har karaktär av delvis specialdestinerad punktskatt vilket är olämpligt eftersom punktskatter inte bör utnyttjas om inte särskilda skäl föreligger. Specialdestinering är också olycklig eftersom den binder statsmakterna på ett olämpligt sätt under det sedvanliga budgetarbetet. En avgörande fråga vid bedömningen av förslaget är – framhåller motionärerna – vilken totaleffekt kombinationen av skatt och bidrag får på kulturlivet. Mycket talar för att slutresultatet för musiksektorn blir negativt.

Av motionen framgår att motionärerna har för avsikt att motionsvägen yrka avslag på regeringens förslag om en kassettskatt och i stället föreslå en upphovsrättsligt motiverad avgift. Tanken är att en bestämmelse i upphovsrättslagen skall göra det möjligt att ta ut en avgift som fördelas till upphovsmännen och andra rättighetshavare, dvs. kompositörer, musiker, producenter etc. Det förutsätts att rätten till ersättning skall kunna göras gällande genom en sammanslutning av rättighetshavare. Den gemensamma organisationens styrelse beslutar sedan om medlens användning. Förutom den rent upphovsrättsliga kompensationen öppnar sig genom en dylik avgift möjligheter till insatser av annan karaktär. I konsekvens härmed yrkas i motionen avslag på proposition 128. En mindre del av den i denna proposition föreslagna medelsanvisningen – sammanlagt 860 000 kr. – föreslås dock ske under ordinarie anslag i budgeten.

I motion 2373 (s) kritiseras att förslaget om en kassettskatt inte presenterats i samband med musikpropositionen. Detta förhållande betecknas i motionen som ytterst otillfredsställande.

I motionen framförs vidare bestämda invändningar mot den budgetteknik som kommit till användning i proposition 128. Motionärerna anför härom bl. a. följande.

I propositionen föreslås att ett belopp motsvarande en tredjedel av de beräknade intäkterna från kassettskatten specialdestineras till ett nytt särskilt anslag för budgetåret 1982/83. Från anslaget skall medel fördelas till en rad ändamål som redan i dag har egna anslag i budgeten. Genom denna konstruktion tillskapas i praktiken dubbla anslag för flera av verksamheterna inom kulturområdet. I samband med ordinarie budgetbehandling ges ett anslag utifrån de ekonomiska ramar som då anses möjliga. Därutöver tillförs samma verksamhet ytterligare medel i samband med fördelningen av intäkterna från kassettskatten. Enligt vår mening strider denna konstruktion mot allmänt vedertagna principer för budgetprövningen. En anslagsordning i enlighet med vad föredraganden föreslår skulle innebära att en helt ny budgetteknik tillförs det statliga budgetsyste-
met. Vi är inte beredda att tillstyrka en sådan nyordning särskilt som budgetsyste-
met nyligen har moderniserats. Dessutom medför anslagskonstruktionen med ett bidrag kopplat till skatteintäkternas storlek betydande nackdelar för de kulturverksamheter som berörs.

— — —

För budgetåret 1982/83 föreslås i propositionen att 40 milj. kr. av de beräknade intäkterna från kassettskatten skall tillfalla kulturområdet. Det

motsvarar enligt föredraganden en tredjedel av de beräknade intäkterna för 1982/83. Vilka principer som skall vara vägledande för den framtida fördelningen nämns dock inte. Därmed riskerar förslagen till resursförstärkningar att uppfattas som rent tillfälliga bidrag. Mot denna bakgrund kan vi inte acceptera den anslagskonstruktion som förordas i propositionen. Vi yrkar därför avslag på propositionen i denna del.

Innebörden av yrkande 1 i motion 2373 är att riksdagen bör avslå förslaget i proposition 128 om uppförande i statsbudgeten av ett nytt anslag med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. De medel som i propositionen föreslagits anvisade under detta anslag bör i stället fördelas på resp. anslag enligt proposition 1981/82: 100.

I motion 2374 (c) erinras om att de insatser som föreslås i proposition 128 avses bli finansierade genom införande av en skatt på oinspelade kassetband. Avsikten är att denna finansieringsform skall användas även i fortsättningen och på sådant sätt att bidragens storlek i likhet med intäkterna vid oförändrad skattesats kan komma att variera från tid till annan.

Motionären framhåller att den omständigheten att skatteintäkternas storlek kan förväntas variera över tiden knappast är något så ovanligt att det motiverar en ordning på detta särskilda område som innebär att ett svårhanterligt samband skall upprätthållas mellan vissa medelsanvisningar och vissa skatteintäkter som tillfaller statskassan. I motionen uttalas också att något motsvarande samband inte förutsätts i proposition 111 i vilken också föreslås insatser som avses bli finansierade genom inkomster från en kassettskatt.

Huvuddelen av de medel som föreslås anvisade i proposition 128 har sammanförts under ett samlingsanslag om 31,5 milj. kr. med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. Avsikten är att ur detta anslag skall utgå bidrag till en rad olika ändamål som sammanfaller med eller liknar ändamål för vilka medel föreslås anvisade under olika anslag i budgetpropositionen. Motionären anser att detta sätt att lägga fram förslag om medelsanvisningar gör det svårt för riksdagen att på ett samlat sätt göra nödvändiga ställningstaganden och bedömningar i fråga om insatserna på kulturområdet.

Enligt motionen bör det vara en huvudlinje att de intäkter som den tilltänkta skatten kan förväntas innebära skall tillfalla statskassan och att det ökade utrymme som detta skapar för insatser inom kulturområdet inte skall hindra en sedvanlig budgetmässig prövning av olika anslag, t. ex. inom det musikpolitiska området och inom kulturområdet i stort. Detta behöver heller inte hindra att en samlösning söks för de upphovsrättsligt motiverade insatserna. Om en väsentlig grundtanke å andra sidan är att omfattningen av stödinsatser på en rad områden skall stå i direkt relation till vissa bestämda intäkter förefaller det att ligga närmare till hands att skapa en för ändamålet bildad fond.

Motionärens slutsats är att riksdagen – även om ett provisorium i anslagsfrågan skulle kunna accepteras för nästa budgetår – inte nu bör ge sin anslutning till de uttalanden som görs i proposition 128 om vilken ordning som skall gälla fortsättningsvis. Frågan härom bör övervägas närmare.

En förutsättning för den planerade kassettskatten bör enligt motion 2375 (vpk) vara att berörda handikapporganisationer, institutioner m. fl. verksamma inom handikappområdet och enskilda handikappade får full kompensation för de merutgifter som skatten åsamkar dem. Motionärerna uttalar vidare att intäkterna av kassettskatten i sin helhet bör tillföras kulturområdet. Det behövs en ökad satsning på detta område. Om en sådan kommer till stånd kommer detta att skapa en rad nya arbetstillfällen inte bara för kulturarbetare.

Yrkande 9 i motion 2287 (vpk) torde böra uppfattas så att riksdagen bör uttala att en tredjedel av statens inkomster av den planerade kassettskatten bör användas inom film- och videoområdet.

Utskottet

I anslutning till de principiella synpunkter på regeringens anslagsframställningar på kulturområdet som framförts i motionerna 2319 (m), 2373 (s) och 2374 (c) får utskottet först anföra följande.

Gällande föreskrift att regeringen årligen senast den 10 januari skall förelägga riksdagen en budgetproposition torde bl. a. kunna ses som uttryck för den uppfattningen att tillfälle vid denna tidpunkt bör beredas riksdagen att såvitt möjligt skaffa sig en överblick över föreliggande anslagsbehov, både i vad gäller hela statsbudgeten och i fråga om olika sektorer av denna. Vidare har själva tidpunkten givetvis bestämts med tanke bl. a. på att riksdagen skall ha tillräcklig tid att behandla propositionen. Det förhållandet att regeringen enligt riksdagsordningen har möjlighet att avlämna propositioner om anvisande av anslag fram t. o. m. den 10 mars får anses betingat av praktiska skäl och innebär inte någon motsägelse i förhållande till vad som här konstaterats i fråga om budgetpropositionen.

Bilaga 12 till årets budgetproposition innehåller ett formellt sett fullständigt förslag till medelsanvisningar i fråga om anslagen i avsnittet Kulturverksamhet. I propositionen har regeringen emellertid samtidigt anmält sin avsikt att föreslå riksdagen att införa en skatt på ljud- och videokassetter. En del av de medel som denna skatt förutsätts inbringa skall enligt propositionen disponeras dels till ekonomisk ersättning till grupper av rättighets-havare, dels till insatser av annat slag på bl. a. musikområdet. I realiteten innebär detta att riksdagen föreslås ta ställning till medelsbehovet under ifrågavarande anslag – bortsett från dem som gäller ungdoms- och nykterhetsorganisationer – i två omgångar, först en ordinarie omgång och därefter

ter en extra omgång som gjorts beroende av ett riksdagsbeslut om en skatt vars innebörd inte var närmare känd då budgetpropositionen presenterades. Tillvägagångssättet innebär att ifrågavarande förslag har preliminär karaktär.

Utskottet vill för sin del hävda att riksdagen, när det gäller att bedöma vilka resurser som för ett kommande budgetår bör ställas till förfogande för ett visst ändamål, inte bör fatta beslut i två etapper och att regeringen därför inte bör lägga fram förslag som inbjuder till ett sådant beslutsfattande. Riksdagen bör *normalt* ha möjlighet att för varje särskilt ändamål på grundval av förslag som läggs fram i proposition och motioner vid *ett* tillfälle göra en samlad bedömning av vilka resurser som bör ställas till förfogande. I den mån en anslagsfråga inte är färdigberedd då budgetpropositionen läggs fram bör detta klart framgå, lämpligen genom att anslaget förs upp med ett preliminärt beräknat belopp. Detta bör beaktas i regeringens propositionsarbete. Denna utskottets uppfattning bör riksdagen som sin mening ge till känna för regeringen.

I det uppkomna läget har utskottet ansett det nödvändigt att uppskjuta behandlingen av de i budgetpropositionen i avsnittet Kulturverksamhet framlagda förslagen utom såvitt gäller flertalet anslag i delavsnittet Arkiv m. m. och samtliga anslag i delavsnittet Ungdoms- och nykterhetsorganisationer. Undantaget är betingat av att utskottet ansett sig kunna göra den bedömningen att nu angivna anslag inte skulle bli berörda av de kommande förslagen om disposition av inkomsterna av en kassettskatt. Reella förutsättningar för att i utskottet påbörja en sakbehandling av övriga anslag i avsnittet Kulturverksamhet har inte ansetts kunna föreligga förrän tidigast när motionstiden gått ut såväl för propositionerna 111 om vissa filmfrågor m. m. och 128 om vissa musikfrågor m. m. som för proposition 159 om lag om skatt på vissa kassetband. Till detta kommer att utskottet i vissa centrala frågor inte kunnat ta slutlig ställning förrän skatteutskottet behandlat proposition 159. Egentligen skulle utskottet i dessa frågor ha avvaktat även riksdagens beslut men detta har av rena tidsskäl varit omöjligt.

Som framgår av det föregående har propositionerna 111, 128 och 159 lagts fram i riksdagen i sådan tidsföljd att motionstiden med anledning av de båda första propositionerna, dvs. film- och musikpropositionerna, hunnit gå ut innan den sistnämnda, dvs. kassettskattepropositionen, lagts fram. Detta förfaringssätt har kritiserats i motionerna 2319 (m) och 2373 (s). Det betecknas i den förra motionen som oacceptabelt och i den senare som ytterst otillfredsställande.

Utskottet anser att bristen på samordning inneburit en påtaglig olägenhet för riksdagsarbetet. Utskottet instämmer därmed i den kritik som kommit till uttryck i motionerna 2319 (m) och 2373 (s). Utskottet vill tillägga att det sakliga sambandet mellan de båda anslagspropositionerna och skattepropositionen är så uppenbart att det endast är i mycket formell

mening som förstnämnda båda propositioner kan anses avlämnade inom den tid som normalt gäller för propositioner om anvisande av anslag. Vad utskottet anfört i denna fråga bör riksdagen som sin mening ge till känna för regeringen. Vid bifall här till blir yrkande 2 i motion 2319 i sak tillgodosett. Detsamma gäller de motsvarande synpunkter som framförts i motion 2373 utan att något yrkande framställts.

I motion 2319 (m) uttalas att den kassettskatt som av regeringen preciserats i en lagrådsremiss men som då motionen väcktes ännu inte lagts fram för riksdagen är olämplig ur många synpunkter. Motionärerna framhåller att en avgörande fråga vid bedömningen av skatteförslaget är vilken totaleffekt som kombinationen av skatt och bidrag får på kulturlivet. För egen del anser motionärerna att mycket talar för att slutresultatet för musiksektorn blir negativt. Motionärerna anser alltså att det brister i fråga om själva den förutsättning på vilken proposition 128 bygger, nämligen att det skall vara möjligt att åstadkomma en positiv effekt för kulturlivet genom att införa en kassettskatt. Mot bl. a. denna bakgrund anmäler motionärerna sin avsikt att yrka avslag på den väntade kassettskattepropositionen och i stället föreslå en upphovsrättslig avgift. I konsekvens härmed yrkas i motionen avslag på proposition 128 i dess helhet.

Det underlag som avslagsyrkandet bygger på är alltså ett antagande om den framtida utvecklingen. Motionärerna synes anse att detta antagande vilar på så säker grund att det bör föranleda riksdagen att i ett sammanhang avslå hela propositionen. Utskottet kan inte dela denna uppfattning. Propositionen utmynnar i en rad skilda förslag om godkännande av riktlinjer m. m. i olika avseenden och om medelsanvisningar till ett flertal olika ändamål. Utskottet anser att avslagsyrkandet i motion 2319 (m) bör behandlas i samband med vart och ett av förslagen i propositionen.

Huvuddelen av den medelsanvisning som föreslås i proposition 128 har samlats under ett nytt reservationsanslag med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. I fråga om detta anslag uttalas i propositionen att de föreslagna insatserna helt och hållet möjliggörs av en skatt på oinspelade kassetband. Detta innebär att insatsernas omfattning kan komma att förändras från år till år. Om skatteintäkterna ökar eller minskar kan således, enligt propositionen, bidragsgivningen förändras på motsvarande sätt.

Innebörden av det nu redovisade uttalandet att de föreslagna insatserna "helt och hållet möjliggörs" av en kassettskatt är inte helt klar. Den hemställan om anslag som görs under envar av två punkter i propositionen är nämligen helt ovillkorlig. Den innehåller inte något om att den förutsätter att riksdagen beslutar om införande av en kassettskatt.

Som framgått av det föregående har den sålunda förutsatta kopplingen mellan skatteinkomster och medelsanvisningar för en rad ändamål kritiserats i motionerna 2373 (s) och 2374 (c). Enligt förstnämnda motion strider konstruktionen mot allmänt vedertagna principer för budgetprövningen

och har betydande nackdelar för berörda verksamheter. De resurser som blir tillgängliga genom en särskild kassettskatt bör enligt motionen hante-
ras inom ramen för det ordinarie budgetarbetet. En anslagsordning enligt
regeringens förslag anses av motionärerna innebära att en helt ny budget-
teknik tillförs det statliga budgetsyste-
met vilket inte kan tillstyrkas.

I motion 2374 (c) uttalas att något motsvarande samband inte föreslagits
i proposition 111 i vilken också förordas insatser som förutsätter inkomster
av kassettskatten. Motionären anser att riksdagen inte bör ge sin anslut-
ning till de uttalanden som görs i proposition 128 om vilken ordning i detta
hänseende som bör gälla i fortsättningen.

Enligt yrkande 1 i motion 2373 (s) bör riksdagen avslå förslaget om
uppförande i statsbudgeten av ett nytt anslag med rubriken Bidrag till
verksamhet inom musik- och bildområdena m. m.

Utskottet gör den bedömningen att ett bifall till detta yrkande bör
innebära inte bara att de medelsanvisningar som föreslagits under det nya
anslaget behandlas var för sig under anslagsrubriker där de sakligt sett hör
hemma, vilket föreslås i yrkande 2 i samma motion, utan också att storle-
ken och lämpligheten av de föreslagna medelsanvisningarna bedöms utan
någon formell bindning till införandet av en kassettskatt.

Utskottet tillstyrker bifall till motion 2373 (s) yrkande 1 och därmed
också bifall till yrkande 1 i motion 2319 (m), såvitt nu är i fråga. Utskottet
kommer att i det följande behandla de olika anslagsfrågorna i proposition
128 på det sätt som nyss angivits.

Vid riksdagens bifall till vad utskottet föreslagit i fråga om motion 2373
yrkande 1 synes det inte behövt med något särskilt uttalande av riksdagen
av den innebörd som angivits i motion 2374 (c).

Av den ståndpunkt utskottet nu intagit följer att utskottet inte tillstyrker
de i motionerna 2287 (vpk) yrkande 9 och 2375 (vpk) yrkande 1 framförda
förslagen om principiella uttalanden av riksdagen om hur inkomsterna av
den föreslagna kassettskatten i framtiden bör disponeras.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen som sin mening ger till känna för regeringen vad
utskottet anført om att riksdagen bör ges möjlighet till en samlad
bedömning av resurstilldelningen till olika ändamål,
2. att riksdagen som sin mening ger till känna för regeringen vad
utskottet med anledning av motion 1981/82: 2319 yrkande 2 an-
ført om den tidsmässiga samordningen vid framläggandet av
propositioner,
3. att riksdagen med bifall till motionerna 1981/82: 2373 yrkande 1
och 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, avslår proposi-
tion 1981/82: 128 såvitt gäller uppförande i statsbudgeten av ett
nytt anslag med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och
bildområdena m. m.,
4. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2374 om användande av
medel som förväntas inflyta från en kassettskatt,

5. att riksdagen avslår motionerna 1981/82:2287 yrkande 9 och 1981/82:2375 yrkande 1 om den framtida dispositionen av inkomsterna av en kassettskatt.

2. **Statens kulturråd.** Regeringen har i proposition 1981/82:100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) under punkt B 1 (s. 15–19) föreslagit riksdagen att

1. godkänna att delegationen för lokal- och utrustningsfrågor skall upphöra vid utgången av juni 1982.
2. till Statens kulturråd för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 14 558 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82: 571 av Sten Svensson (m) vari yrkas

1. att riksdagen till Statens kulturråd anvisar ett förslagsanslag av 14 408 000 kr.,
2. att riksdagen till Carl-Allan Mobergs fond för musikvetenskap anvisar ett anslag av 150 000 kr.,

1981/82: 573 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen till Statens kulturråd anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 4 000 000 kr. förhöjt belopp,

1981/82: 746 av Georg Andersson m.fl. (s) vari – med hänvisning till motiveringen i motion 1981/82: 406 – yrkas att riksdagen till Statens kulturråd: Barnverksamhet för budgetåret 1982/83 anvisar ett anslag om 20 000 000 kr. för fördelning till barnkulturområdet i enlighet med de i motionen angivna riktlinjerna.

Utskottet

I fråga om detta anslag föreslås i budgetpropositionen genomförande av en besparing om 1,4 milj. kr. Hälften av detta belopp, dvs. 700 000 kr., hänförs sig till kulturrådets utrednings- och utvecklingsverksamhet, medan medlen till konferensverksamhet reduceras med 300 000 kr.

I motion 573 (vpk) betonas värdet av rådets arbete. Motionärerna anser att anslaget inte bör skäras ner utan tvärtom höjas med 4 000 000 kr. över regeringens förslag. I rådande ekonomiska läge kan utskottet inte tillstyrka detta yrkande.

Motion 571 (m) innebär att anslaget bör minskas med 150 000 kr. och att motsvarande belopp i stället bör anvisas under ett nytt anslag med rubriken Carl-Allan Mobergs fond för musikvetenskap. Utskottet kan inte tillstyrka den ytterligare minskning av kulturrådets resurser för utrednings-, utvecklings- och informationsverksamhet som detta förslag innebär

och avstyrker därför motionen. Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen och likaså förslaget att kulturrådets delegation för lokal- och utrustningsfrågor skall upphöra vid utgången av juni 1982.

I motion 746 (s) föreslås anvisande av ett nytt anslag om 20 milj. kr. med rubriken Statens kulturråd: Barnverksamhet. Anslaget är avsett för verksamhet med och för barn, särskilt i förskolan och på grundskolans lågstadium. Motiveringen till yrkandet finns i motion 406 och motionärerna framhåller i denna att man inom hela kulturområdet bör ägna mer uppmärksamhet än hittills åt barnen. Varje institution och grupp som med statligt stöd arbetar inom kulturområdet bör ange ett mål och en utvecklingsplan för sitt arbete bland barn. Det föreslagna nya anslaget avses bli fördelat i huvudsak enligt följande

– Organisationers verksamhet	7,5 milj. kr.
– Folkbibliotekens barnverksamhet	4,0 milj. kr.
– Riksutställningar	250 000 kr.
– Konstfrämjandet	500 000 kr.
– Riksteatern	3 milj. kr.
– Fria teater-, dans- och musikgrupper	2,5 milj. kr.
– Kommunal projekt på barnkulturområdet	2,250 milj. kr.

Utskottet har vid upprepade tillfällen framhållit vikten av kulturinsatser för barn. I betänkande 1980/81: 26 anförde utskottet bl. a. följande.

Riksdagen fattade våren 1979 (prop. 1978/79:143, KrU 1978/79: 30, rskr 1978/79: 336) beslut om särskilda kulturella insatser för barn. Som en allmän utgångspunkt för sådana insatser slogs därvid fast att de kulturpolitiska mål som antogs av 1974 års riksdag givetvis skulle vara vägledande även när det gällde kulturinsatser bland barn. I anslutning till ett resonemang om målfrågorna betonade utskottet kraftigt den betydelse det har för barnens personliga utveckling att de får växa upp under goda förhållanden och i innehållsrika och stimulerande miljöer. Utskottet anförde som sin mening att det är en angelägen samhällsuppgift att verka för att så blir fallet och uttalade vidare: "Det väsentliga i kulturpolitiskt hänseende är därvid både att skapa verksamhetsformer som är särskilt avsedda för barn och att göra mer i kulturlivet tillgängligt för barn. Ansvaret för barnens miljö delas av många och gäller inom vidsträckta områden av samhällslivet. Det vilar på enskilda människor, på hem, förskola och skola, på andra institutioner och på olika organisationer." Vad utskottet sålunda anförde om kulturinsatser bland barn gav riksdagen som sin mening till känna för regeringen.

Riksdagsbeslutet med anledning av barnkulturpropositionen och de med anledning av denna väckta motionerna innebar vidare att 8 435 000 kr. anvisades för att förstärka olika institutioners och organisationers verksamhet inom barnkulturområdet. Avsikten var att genom medelstillskott på strategiskt viktiga punkter stimulera till experiment och förnyelse i fråga om kulturaktiviteter för barn samt att ge incitament till fortsatta satsningar på sådana aktiviteter.

Även i andra avseenden har barnkulturfrågorna ägnats en ökad uppmärksamhet under senare tid. Härtill har bl. a. de aktiviteter bidragit som

startade under internationella barnåret 1979. Ökade statliga insatser för barnkulturen de båda senaste budgetåren har i huvudsak avsett filmområdet. Detsamma gäller även förslagen i årets budgetproposition.

Utskottet vill ånyo betona vikten av aktiva insatser på barnkulturområdet. Samtidigt vill utskottet framhålla att det inte alltid är resursernas storlek som avgör huruvida någon kulturverksamhet för barn kommer till stånd. Om barnkulturen skall få sin rättmätiga del av våra resurser förutsätter det framför allt ett ökat medvetande inom organisationer och institutioner och naturligtvis hos föräldrar om betydelsen av kulturupplevelser under uppväxtåren. Detta betonades också i barnkulturpropositionen 1978/79: 143. Organisationerna har inom ramen för sina anslag full frihet att organisera kulturverksamhet. Om så inte sker beror det på att sådan verksamhet inte prioriteras lika högt som annan verksamhet. Det kanske snarare är information än ett nytt bidrag som behövs. Det kan dessutom erinras om att organisationerna kan erhålla bidrag för olika kulturprojekt ur anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet i folkbildningen under anslaget Bidrag till folkbildning. Ett särskilt bidrag för kulturverksamhet inom organisationer är också av den anledningen onödigt.

Sammanfattningsvis konstaterar utskottet att det är ovisst om det är just för de ändamål som anges i motionen som eventuella satsningar bör ske. Den utvärdering av barnkultursituationen efter tre års intensifierad satsning på barnkultur som kulturrådet kommer att göra hösten 1982 bör kunna ge en klarare bild av behov och brister inom barnkulturområdet och av vilka fortsatta insatser som kan behövas. Resultatet av denna utvärdering bör avvaktas. Med hänsyn härtill och till det statsfinansiella läget bör motion 746 avslås. Utskottet återkommer till den härmed sammanhängande frågan om en förstärkning av folkbiblioteksanslaget under punkt 20 i det följande.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen godkänner att delegationen för lokal- och utrustningsfrågor vid kulturrådet skall upphöra vid utgången av juni 1982,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:100 och med avslag på motionerna 1981/82:571 och 1981/82:573 till *Statens kulturråd* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 14 558 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motion 1981/82:746 om anvisande till *Statens kulturråd*: Barnverksamhet av ett anslag av 20 000 000 kr.

3. Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer. Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 2 (s. 19–21) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 10 304 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82: 574 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen under Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt belopp avseende kulturverksamhet bland språkliga minoriteter,

2. att riksdagen uttalar att medlen för kulturverksamhet bland språkliga minoriteter bör fördelas av en särskild nämnd inom statens kulturråd där invandrарorganisationerna bör vara företrädde,

1981/82: 575 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen under Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 1 191 000 kr. förhöjt belopp avseende centrumbildningar inom teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden.

Vidare behandlar utskottet här den i anslutning till proposition 128 väckta motionen 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande av 2 000 000 kr. som bidrag till centrumbildningar.

Utskottet

Av propositionen framgår att regeringen inte funnit det möjligt att bereda utrymme för anvisande – i enlighet med förslag av kulturrådet – av 500 000 kr. under en ny anslagspost till kulturverksamhet bland språkliga minoriteter. Utskottet delar regeringens uppfattning och avstyrker därför motion 574 (vpk) i vilken föreslagits att 3 000 000 kr. skall anvisas för ändamålet och fördelas av en särskild nämnd inom kulturrådet. Utskottet avstyrker också motion 575 (vpk) om en höjning med 1 191 000 kr. av anslagsposten till centrumbildningar och motion 2375 (vpk) yrkande 2 såvitt gäller anvisande av 2 000 000 kr. som bidrag till centrumbildningar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:100 och med avslag på motionerna 1981/82: 574, 1981/82: 575 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 10 304 000 kr.

4. Bidrag till särskilda kulturella ändamål. Regeringen har

dels i proposition 1981/82:100 bilaga 12 under punkt B 3 (s. 22–23) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 8 376 000 kr.,

dels i proposition 1981/82:111 under punkt B 3 (s. 48) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1982/83, utöver vad regeringen föreslagit i proposition 1981/82:100 bilaga 12, anvisa ytterligare 750 000 kr.

Den i proposition 111 föreslagna medelsanvisningen är avsedd till film- och videogramproduktion inom museerna.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82:751 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 5 376 000 kr.,

1981/82:1777 av Hans Nyhage m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 7 376 000 kr.

Utskottet

Utskottet tillstyrker förslaget i proposition 111 om anvisande under anslaget av 750 000 kr. till film- och videogramproduktion inom museerna.

Vad beträffar frågan om en minskning av anslaget anser utskottet att de medel som enligt propositionen förutsatts stå till regeringens disposition bör kunna minskas med 1 000 000 kr. Därigenom kan utrymme skapas för en förstärkning av anslaget Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. Utskottet återkommer till denna minskning under punkt 9 i det följande. Vid riksdagens bifall till den av utskottet föreslagna minskningen blir motion 1777 (m) tillgodosedd såvitt gäller anslagsbeloppet, medan yrkande 1 i motion 751 (s) i samma avseende blir i viss utsträckning tillgodosett.

Vad utskottet nu förordat innebär att anslaget för nästa budgetår bör föras upp i statsbudgeten med 8 126 000 kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1981/82:100 och motion 1981/82:751 yrkande 1 samt med bifall till proposition 1981/82:111 och motion 1981/82:1777 till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 8 126 000 kr.

5. Bidrag till samisk kultur. Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82:100 bilaga 12 under punkt B 4 (s. 23–24) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till samisk kultur* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 1 790 000 kr.

6. Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer. Regeringen har

dels i proposition 1981/82:100 bilaga 12 under punkt B 5 (s. 24–33) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen förordats angående inrättande av Sveriges bildkonstnärsfond,
2. anta det i propositionen angivna förslaget till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde,
3. till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer för budgetåret 1982/83 anvisa ett anslag av 14 726 000 kr.,

dels i proposition 1981/82:128 (s. 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 5 000 000 kr. till konstnärsnämnden för särskilt stöd till bild- och formkonstnärer.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82: 753 av Elisabeth Fleetwood m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen under förutsättning av bifall till statsrådets huvudförslag om inrättande av fond för visningsersättning beslutar att Konstnärernas allmänna fackförbund (KAF) skall erhålla representation i styrelsen för densamma,

1981/82:1324 av Helge Klöver m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer att Konstnärernas allmänna fackförbund får representation i styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond.

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1981/82:128.

1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen – under förutsättning att beslut fattas om införande av en skatt på oinspelade kassetband – vid behandlingen av proposition 1981/82:100, bilaga 12, avsnittet Kulturverksamhet under resp. anslag beslutar om de medelsanvisningar som i proposition 1981/82:128 föreslagits sammanförda under anslagsrubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m., dock med den ändringen att det till bidrag till folkbibliotek beräknade beloppet minskas med 500 000 kr. i förhållande till förslaget i sistnämnda proposition, medan motsvarande belopp i stället anvisas till Statens kulturråd för regional försöksverksamhet på musikområdet.

Sistnämnda motionsyrkande, som här redovisats i sin helhet, behandlas under denna punkt i betänkandet endast såvitt gäller anvisande av

5 000 000 kr. till särskilt stöd till bild- och formkonstnärer. Motionsyrkandet behandlas i övrigt under punkterna 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 19 och 20 i betänkandet.

Vidare behandlar utskottet här den i anslutning till proposition 128 väckta motionen 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande till särskilt stöd till bild- och formkonstnärer av 5 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

Utskottet

I proposition 100 föreslås införande av ett system för visningsersättning åt bild- och formkonstnärer. I jämförelse med ett förslag som lagts fram av en särskild utredare i betänkandet (Ds U 1981: 3) Visningsersättning åt bildkonstnärer innebär förslaget i propositionen en förenkling så till vida som det inte innehåller något beräkningssystem. I stället föreslås att medel som f. n. utgår till bild- och formkonstnärer under anslaget Bidrag till konstnärer m. m. fr. o. m. nästa budgetår tillförs en fond, benämnd Sveriges bildkonstnärsfond. Detta innebär att medel för visningsersättning föreslås bli anvisade som ett fast anslag vars storlek fastställs av riksdagen för ett budgetår i sänder. Fördelningen av fondens medel och övriga angelägenheter som rör fonden bör enligt propositionen skötas av en inom konstnärsnämnden verksam styrelse. På denna styrelse förutsätts det också ankomma att ha hand om fördelningen av konstnärsbidrag och projektbidrag såvitt gäller bild- och formkonstnärer samt att föreslå innehavare av inkomstgarantier för konstnärer.

I fråga om styrelsens sammansättning uttalas att ordföranden jämte två andra ledamöter bör utses av regeringen, medan tio övriga ledamöter bör utses av konstnärernas organisationer. Av dessa tio övriga ledamöter bör enligt propositionen sex jämte suppleanter utses av Konstnärernas riksförbund (KRO), två jämte suppleanter av Föreningen Sveriges konsthantverkare och industriformgivare och en ledamot jämte suppleant av envar av Föreningen Svenska tecknare och Svenska fotografernas förbund.

Förslag om en något annorlunda sammansättning av styrelsen för den nya fonden har framförts i motionerna 753 (m) och 1324 (s). I båda motionerna uttalas att Konstnärernas allmänna fackförbund (KAF) bör erhålla representation i styrelsen. Som skäl åberopas bl. a. en jämförelse mellan KRO och KAF i fråga om antalet medlemmar, vilket i KRO är ca 3 000 och i KAF ca 700.

Utskottet som inte anser sig böra föreslå riksdagen att i fråga om sättet för utseende av konstnärsfondens styrelse inta någon annan ståndpunkt än regeringen tillstyrker att riksdagen lämnar det i propositionen begärda godkännandet av vad som förordats angående inrättande av Sveriges bild-

konstnärnsfond. Utskottet avstyrker alltså motionerna 753 (m) och 1324 (s). Utskottet tillstyrker det i propositionen angivna förslaget till lag om ändring i lagen (1976: 1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

Utskottet tillstyrker att under förevarande anslag anvisas dels det belopp om 14 726 000 kr. som föreslagits i proposition 100, dels 5 000 000 kr. som i proposition 128 föreslagits anvisade till stöd till bild- och formkonstnärer under det i denna proposition föreslagna, ovan redovisade samlingsanslaget. Beträffande sistnämnda belopp tillstyrker utskottet alltså att det anvisas på det sätt som föreslagits i motion 2373 (s) yrkande 2.

Vad utskottet nu förordat innebär att det nya anslaget till Visningersättning åt bild- och formkonstnärer bör uppföras i statsbudgeten med 19 726 000 kr. Detta innebär i sin tur att utskottet avstyrker dels — såvitt nu är i fråga — motion 2319 (m) yrkande 1 om avslag på proposition 128, dels motion 2375 (vpk) yrkande 2 såvitt gäller en ökning av medelsanvisningen med 5 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motionerna 1981/82: 753 och 1981/82: 1324, båda motionerna såvitt nu är i fråga, godkänner vad i propositionen förordats angående inrättande av Sveriges bildkonstnärnsfond,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motionerna 1981/82: 753 och 1981/82: 1324, båda motionerna såvitt nu är i fråga, antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1976: 1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde,
3. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motion 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Visningersättning åt bild- och formkonstnärer* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 19 726 000 kr.

7. Bidrag till konstnärer m. m. Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 6 (s. 33–36) framlagda förslag och hemställer

1. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1981/82: 100 förordats angående konstnärsnämndens framtida organisation,
2. att riksdagen godkänner i proposition 1981/82: 100 framlagt förslag till höjning av konstnärsbidragets maximibelopp,

3. att riksdagen till *Bidrag till konstnärer m. m.* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 12 324 000 kr.

8. **Inkomstgarantier för konstnärer.** Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 7 (s. 37) framlagda förslag och hemställer

- att riksdagen till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 3 942 000 kr.

9. **Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.** Regeringen har

dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 8 (s. 38–40) föreslagit riksdagen att till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 34 594 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 128 (s. 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 3 000 000 kr. till särskilt stöd till författare.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motionerna

1981/82: 751 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 37 594 000 kr.,

1981/82: 1337 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att bibliotek ersättningen bör bestämmas till 38 öre, varav 3 öre motsvarar det senaste årets utveckling av arbetskostnadsindex och 3 öre utgör början till återställande av bibliotek ersättningens realvärde år 1975/76,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att – till dess förhandlingsrätt tillerkänts upphovsmännen – deras ersättning för det offentliga utnyttjandet av deras prestationer årligen uppräknas på sätt som motsvarar det som tillämpas för statligt anställda,

3. att riksdagen beslutar att till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning

av deras verk genom bibliotek m. m. anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 6 000 000 kr. förhöjt belopp,

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att den i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningen om 3 000 000 kr. till särskilt stöd till författare skall beslutas under resp. anslag,

dels motion 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande till särskilt stöd till författare av 3 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

Gällande bestämmelser

Gällande bestämmelser om bibliotek ersättning finns i förordningen (1962: 652) om Sveriges författarfond (omtryckt 1979: 394, ändrad senast 1981: 440). Ersättning utgår för utlåning genom folkbibliotek och skolbibliotek av litterärt verk i original av svensk upphovsman och litterärt verk i svensk översättning. Ersättning utgår även för böcker som ingår i bibliotekens referenssamlingar.

Från detta anslag överförs årligen till Sveriges författarfond medel motsvarande vissa grundbelopp för bibliotek ersättningen. Innevarande budgetår uppgår grundbeloppen i fråga om originalverk till 32 öre för hemlån och till 128 öre för referensexemplar samt i fråga om översatt verk till 16 öre för hemlån och till 64 öre för referensexemplar. Av fondens medel utbetalas individuell författarpenning till svenska författare av originalverk med 18 öre för hemlån och med 72 öre för referensexemplar av originalverk. För författare med höga utlåningssiffror gäller vissa begränsningar. Styrelsen för Sveriges författarfond kan bestämma att författarpenning till viss upphovsman skall utgå med högre belopp än det statistiskt beräknade. Denna möjlighet används för att ge f. n. ca 160 upphovsmän s. k. garanterad författarpenning, vilken för innevarande budgetår av styrelsen fastställts till 36 000 kr. Återstoden av fondens medel, den s. k. fria delen, används efter styrelsens bestämmande till stipendier, pensioner, understöd och andra för författare, översättare m. fl. gemensamma ändamål.

Vad i gällande bestämmelser om bibliotek ersättning och författarpenning sägs om svensk upphovsman avser fr. o. m. den 1 januari 1978 även sådan utländsk upphovsman som har sin vanliga vistelsort i Sverige.

Ersättning åt författare och översättare för utnyttjande av deras verk i form av talböcker och taltidningar fördelas av Sveriges författarförbund enligt regler som förbundet fastställer.

Utskottet

Den beräkning av medelsbehovet som föreligger i budgetpropositionen förutsätter att bibliotekstersättningsens grundbelopp för nästa budgetår bibehålls oförändrade. Däremot föreslås i proposition 128 en särskild insats för författarna i form av anvisande av 3 000 000 kr. under det i denna proposition föreslagna samlingsanslaget Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. Avsikten är att det skall ankomma på styrelsen för Sveriges författarfond att fördela medlen. Det är alltså fråga om ett särskilt bidrag till författarfonden som inte är anknutet till det reguljära bibliotekstersättningssystemet och dess grundbelopp.

I motion 751 (s) föreslås att ersättningen för hemlån skall höjas med 3 öre till 35 öre i fråga om svenskt originalverk och med 2 öre till 18 öre i fråga om översatt verk. Samtidigt föreslås en anslagshöjning med 3 000 000 kr. Budgetutrymme för denna höjning förutsätts bli disponibelt genom den sänkning av anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål som också föreslagits i motionen.

Som skäl för höjningen uttalas att författarna med få undantag utgör en låglönegrupp och att det har skett en urholkning av bibliotekstersättningen. Av samma skäl föreslås i motion 1337 (vpk) en höjning av bibliotekstersättningsens grundmultipel från 32 till 38 öre.¹

Som redovisats i det föregående innebär yrkande 2 i motion 2373 (s) att de medelsanvisningar som i proposition 128 föreslagits under samlingsanslaget Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. skall behandlas under resp. anslag. Detta innebär i fråga om författarna att det föreslagna stödet om 3 000 000 kr. skall behandlas under förevarande anslag. I motiveringen till yrkandet uttalas att bedömningen av medelsanvisningen bör ske inom ramen för ordinarie budgetbehandling. Med hänsyn till detta uttalande uppfattar utskottet yrkandet i den del som nu är i fråga inte bara som förslag om var anslaget skall behandlas utan därjämte som förslag om att beloppet skall användas till en ytterligare höjning av bibliotekstersättningen med 3 öre för hemlån av svenskt originalverk, 1,5 öre för hemlån av översatt verk, 12 öre för referensexemplar av svenskt originalverk och 6 öre för dylikt exemplar av översatt verk.

Utskottet anser en förbättring av stödet till författarna utomordentligt angelägen. De förslag härom som framförts i proposition 128 och i motionerna 751 (s), 1337 (vpk) och 2373 (s) bör enligt utskottets uppfattning tillmötesgå på det sätt att grundmultipeln höjs med 4 öre till 36 öre vilket alltså är det belopp som bör utgå för hemlån av svenskt originalverk. För referensexemplar av dylikt verk bör utgå 144 öre, medan motsvarande båda belopp för översatta verk bör vara 18 öre resp. 72 öre. Den stånd-

¹ Med grundmultipel avses det belopp som utgår för hemlån av svenskt originalverk. Vart och ett av de övriga belopp som tillförs författarfonden av anslagsmedel skall enligt gällande praxis stå i en fast relation till grundmultipeln.

punkt som utskottet härmed intagit innebär att avslagsyrkandet i motion 2319 (m) i viss mån beaktas, medan yrkandet i motion 2375 (vpk) om en ökning med 3 000 000 kr. av det föreslagna särskilda stödet avstyrks.

Vid bifall till vad utskottet nu förordat erfordras en anslagshöjning med 4 000 000 kr.

Yrkande 2 i motion 1337 (vpk) innebär att riksdagen bör uttala att ersättningen till upphovsmännen för det offentliga utnyttjandet av deras prestationer årligen bör räknas upp på sätt som motsvarar det som tillämpas för statligt anställda. Utskottet får med anledning härav erinra om att utskottet förra året i betänkandet KrU 1980/81: 26 förklarade sig anse det angeläget att ersättningarna till kulturarbetarna följer den allmänna löneutvecklingen i samhället. Utskottet fann det dock inte möjligt för staten att utfärda garantier i detta avseende. Med hänvisning till detta uttalande avstyrker utskottet motion 1337 yrkande 2.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med anledning av motionerna 1981/82: 751 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, 1981/82: 1337 yrkande 1 och 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, ävensom vad utskottet anført beslutar att biblioteksansättningens grundmultipel skall höjas med 4 öre till 36 öre,
2. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 751 yrkande 2, 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 1337 yrkande 3, förstnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Ersättning åt författare m.fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m.m.* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 38 594 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motion 1981/82: 1337 yrkande 2 om årliga uppräknings av ersättningarna till upphovsmännen för det offentliga utnyttjandet av deras prestationer.

10. Ersättning till rättighetshavare på musikområdet. Regeringen har i proposition 1981/82: 128 (s. 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 8 000 000 kr. till regeringens disposition för ersättning till rättighetshavare på musikområdet.

I propositionen erinras bl.a. om att de nordiska upphovsrättsutredningarna sedan någon tid överväger frågan om privatkopiering av upphovsrättsligt skyddade verk, bl.a. musik, och om de verkningar som denna kopiering har för rättighetshavarna. Det bedöms som sannolikt att utred-

ningarna i detta sammanhang också kommer in på frågan om en ekonomisk kompensation för denna kopiering. I avvaktan på de överväganden, var till utredningarnas förslag kan leda, förordas i propositionen att rättighetshavarna t. v. ges en viss kompensation för dessa verkningar genom del i inkomsterna från den föreslagna kassettskatten. De rättighetshavare som avses i detta sammanhang är de musikaliska upphovsmännen (kompositörer och textförfattare), de utövande konstnärerna (artister och musiker) samt fonogramproducenterna.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motion 1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att den i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningen av 8 000 000 kr. till regeringens disposition för ersättning till rättighetshavare på musikområdet skall beslutas under resp. anslag.

Utskottet

Den i propositionen föreslagna medelsanvisningen om 8 000 000 kr. till ersättning till rättighetshavare på musikområdet tillstyrks. Utskottet avstyrker alltså det i motion 2319 (m) framförda avslagsyrkandet, såvitt nu är i fråga. I anslutning till den uppfattning som kommit till uttryck i motion 2373 (s) tillstyrker utskottet att medlen anvisas under ett nytt anslag med ovan angivna rubrik.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 128 och motion 1981/82: 2373 yrkande 2 samt med avslag på motion 1981/82: 2319 yrkande 1, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Ersättning till rättighetshavare på musikområdet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 8 000 000 kr.

Teater, dans och musik

11. Bidrag till Svenska riksteatern. Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 9 (s. 41–43) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Svenska riksteatern för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 89 595 000 kr.

Förslaget i propositionen innebär att Riksteatern erhåller en resurstilldelning som med 545 000 kr. överstiger vad som följer av det s. k. huvud-

förslaget, dvs. den minskning om 2% som av besparingsskäl gäller för statsförvaltningen. Därjämte förutsätts att teaterns intäkter kommer att öka med i runt tal 2 200 000 kr. Av det föreslagna anslaget har något mer än 1 000 000 kr. beräknats till finsk teaterverksamhet. Ett av Riksteatern framlagt förslag om anvisande av 7 444 000 kr. till inrättande av en fast, yrkesverksam, finsk teaterensemble har däremot inte av regeringen förts vidare till riksdagen.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1981/82: 1765 av Lahja Exner m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regeringen bör utarbeta ett förslag om hur den av Riksteatern föreslagna finskspråkiga teaterensemblen skall förverkligas.

Utskottet

Av de medel som f. n. står till förfogande för finskspråkig teaterverksamhet i Sverige används enligt vad utskottet inhämtat ungefär hälften som bidrag till amatörteaterverksamhet och resten till bestridande av kostnader förenade med gästspel i Sverige av ensembler från Finland. Utskottet har förståelse för de starka önskemål om en utökning av den finskspråkiga teaterverksamheten i Sverige som otvivelaktigt föreligger. Vid en fortsatt prövning av vilka organisatoriska och ekonomiska möjligheter som finns härvidlag bör övervägas om en anknytning till befintlig teaterinstitution i Sverige kan vara ett lämpligt alternativ till kulturrådets förslag om en fast ensemble. Utskottet som således räknar med fortsatta överväganden i frågan anser inte att riksdagen bör göra den hänvändelse till regeringen som föreslagits i motion 1765 (s).

Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 89 595 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1981/82: 1765 om en finskspråkig teaterensemble i Sverige.

12. Bidrag till Operan och Dramatiska teatern. Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 10 (s. 43–46) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Operan och Dramatiska teatern för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 189 960 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1981/82: 1328 av Gunnar Nilsson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

3. att riksdagen till Bidrag till Operan och Dramatiska teatern anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 800 000 kr. minskat belopp.

Utskottet

I betänkandet KrU 1981/82: 14 med anledning av regeringens förslag om anvisande av anslag på tilläggsbudget I för innevarande budgetår redovisade utskottet bakgrunden till det förhållandet att behov av tilläggsanslag under senare år regelbundet uppkommit för Riksteatern, Operan och Dramatiska teatern. Utskottet anförde därvid följande.

För riksteatern, Operan och Dramatiska teatern har det under en följd av år varit nödvändigt att genom anslag på tilläggsbudget komplettera de medelsanvisningar som riksdagen beslutat efter förslag i den årliga budgetpropositionen. Detta har sin förklaring i flera med varandra samverkande omständigheter. En av dessa är att avtalsförhandlingarna för det aktuella året ofta inte är slutförda vid den tidpunkt då anslagsberäkningen presenteras i budgetpropositionen vilket innebär att beräkningen måste justeras i efterhand. Att märka är också att det är fråga om löneförhandlingar med olika arbetstagarorganisationer som kan bli slutförda vid olika tidpunkter och som föranleder behov av tilläggsanslag i flera olika omgångar.

Den situation som härmed kort antytts – dvs. att utvecklingen i fråga om löner m. m. inte kan bedömas när anslagen beräknas – är inte speciell för teaternarna men kommer särskilt till synes där, eftersom deras anslag har reservationsanslags natur och alltså inte kan överskridas utan vid behov måste kompletteras med tilläggsanslag. Motsvarande situation uppkommer inte i fråga om statliga myndigheter vilkas lönekostnader m. m. bestäms ur förslagsanslag.

Det förslag till medelsanvisning till Operan och Dramatiska teatern som nu föreligger i budgetpropositionen innebär i förhållande till det anslag som anvisats för innevarande budgetår en höjning med i runt tal 29 milj. kr. Förslaget innebär emellertid – mot bakgrund av anslag som beviljats på tilläggsbudget – en resurstilldelning som i stort överensstämmer med det s. k. huvudförslaget, dvs. den minskning om 2 % som av besparingsskäl gäller för statsförvaltningen. Förslaget förutsätter vidare att teaternarnas intäkter kommer att öka med i runda tal 1,5 resp. 1,3 milj. kr.

Den anslagsminskning med 800 000 kr. som föreslagits i yrkande 3 i motion 1328 (s) har till syfte att möjliggöra en ökning av det statliga bidraget till de regionala skådebanorna med 600 000 kr. och av bidraget till Riksskådebanan med 200 000 kr.

Med hänsyn till vad som redovisats om medelsberäkningen i propositionen avstyrker utskottet detta yrkande. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen och hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motion 1981/82: 1328 yrkande 3 till *Bidrag till Operan och Dramatiska teatern* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 189 960 000 kr.

13. Rikskonsertverksamhet. Regeringen har

dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 11 (s. 46–49) föreslagit riksdagen att till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 38 039 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 128 föreslagit riksdagen att (s. 40) godkänna de riktlinjer för en ändring av bidraget till Rikskonserters fonogramverksamhet som angetts i propositionen samt att (s. 42) till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m.m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 2 000 000 kr. till stöd till frilansartister och skolkonsertverksamhet.

Vid medelsberäkningen i proposition 100 har förutsatts att 400 000 kr. skall föras över från detta anslag till regionmusikens anslag. I övrigt har beräknats en resurstilldelning i enlighet med det s. k. huvudförslaget vilket innebär en ökning av anslaget med 2 512 000 kr.

De riktlinjer för en ändring av bidraget till Rikskonserters fonogramverksamhet som förordats i proposition 128 förutsätts tillämpade först fr. o. m. budgetåret 1983/84. Ändringen innebär att Rikskonsserter skall söka och erhålla produktionsstöd på i princip samma sätt som andra fonogramproducenter, dvs. efter ansökan hos statens kulturråd. Därutöver bör Rikskonsserter erhålla medel till den basorganisation inom institutionen som skall svara för fonogramverksamheten. Tilldelningen av medel förutsätts möjliggöra en produktion som inte är mindre än den nuvarande. Snarare bör en ökning eftersträvas.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motionerna

1981/82: 572 av Sten Svensson (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen anholder om förslag till ändrad inriktning av statens stöd till fonogramproduktion i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om angelägenheten av att initiera en ökad export av svenska fonogram,

1981/82: 1771 av Gunnel Liljegren m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att 50 % av Rikskonserters anslag för fonogramutgivning bör användas till stöd för enskilda fonogramföretags kvalitetsproduktioner,

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att den i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningen om 2 000 000 kr. till stöd till frilansartister och skolkonsertverksamhet skall beslutas under resp. anslag.

dels motion 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande till stöd till frilansartister och skolkonsertverksamhet av 1 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

Vad angår de motionsvis framförda yrkandena inhämtas av motionerna bl. a. följande.

I motion 572 (m) uttalas att tiden bör vara mogen att pröva om inte det samhällsstöd som nu utgår till Rikskonserters fonogrambolag Caprice skulle kunna resultera i ännu fler högklassiga fonogram om Caprice fick konkurrera om bidragen med övriga företag på marknaden. Motionären anser det troligt att detta kan ske först sedan Caprice brutits ut ur Rikskonsserter och gjorts till ett självständigt statligt fonogrambolag. Frågan bör enligt motionären prövas i det pågående beredningsarbetet rörande kulturrådets rapport (1981: 6) Regional musikpolitik. I motionen uttalas också att det bör prövas vilka åtgärder som kan vidtas för att underlätta de små fonogrambolagens distribution och vidare att möjligheterna att verka för en ökad export av svenska fonogram bör tas till vara.

Motion 1771 (m) anknyter till ett uttalande i propositionen som innebär att det förutsätts att Rikskonsserter liksom under innevarande budgetår skall kunna fördela smärre stödbelopp till enskilda fonogramproducenter under budgetåret 1982/83. Motionärerna anser det oacceptabelt att en statlig institution med skattemedel tillåts konkurrera med för den svenska kulturen värdefulla enskilda fonogramproducenter. Minst 50 % av Rikskonserters anslag för fonogramutgivning bör därför användas till stöd för enskilda fonogramföretags kvalitetsproduktioner.

Utskottet

Vad först beträffar medelsanvisningen för nästa budgetår tillstyrker utskottet anvisande av dels det i proposition 100 föreslagna beloppet 38 039 000 kr., dels det belopp om 2 000 000 kr. som i proposition 128 föreslagits anvisat till stöd till frilansartister och skolkonsertverksamhet under det i denna proposition föreslagna, ovan redovisade samlingsanslaget. Beträffande sistnämnda belopp tillstyrker utskottet alltså att det anvisas på det sätt som föreslagits i motion 2373 (s) yrkande 2.

Vad utskottet nu förordat innebär att anslaget Rikskonsertverksamhet bör uppföras i statsbudgeten med 40 039 000 kr. Detta innebär i sin tur att utskottet avstyrker dels – såvitt nu är i fråga – motion 2319 (m) yrkande 1

om avslag på proposition 128, dels motion 2375 (vpk) yrkande 2 såvitt gäller en ökning av medelsanvisningen med 1 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner de i proposition 128 förordade riktlinjerna för en ändring av bidraget till Rikskonserter's fonogramverksamhet. Utskottet avstyrker alltså även i detta hänseende motion 2319 (m) yrkande 1.

Motionerna 572 (m) och 1771 (m) väcktes under allmänna motionstiden i januari 1982 och således innan proposition 128 lagts fram för riksdagen. En huvudtanke i motionerna är att Rikskonserter's fonogrambolag Caprice bör få konkurrera med andra företag om det statliga fonogramstödet. Utskottet konstaterar att de ändrade riktlinjer för bidraget till Rikskonserter's fonogramverksamhet som föreslagits i proposition 128 och som utskottet tillstyrkt innebär att Rikskonserter får konkurrera med andra fonogramföretag om de produktionsbidrag som staten förutsätts ställa till förfogande.

Utskottet anser att yrkande 1 i motion 572 (m) förlorat sin aktualitet i och med att proposition 128 lagts fram. Detsamma gäller enligt utskottets bedömning motion 1771 (m) även om denna tar sikte på medelsanvändningen under budgetåret 1982/83, medan de nya riktlinjerna enligt proposition 128 avses gälla först fr. o. m. 1983/84. Utskottet avstyrker sålunda motionerna 572 yrkande 1 och 1771.

En ökning av den svenska exporten av fonogram är även enligt utskottets mening önskvärd. Utskottet anser det dock inte behövligt att riksdagen gör det i motion 572 (m) yrkande 2 begärda uttalandet i denna fråga. Yrkandet avstyrks alltså.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 och motion 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, samt med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Rikskonserterverksamhet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 40 039 000 kr.,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 128 och med avslag på motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, godkänner de riktlinjer för en ändring av bidraget till Rikskonserter's fonogramverksamhet som angetts i propositionen,
3. att riksdagen avslår motionerna 1981/82: 572 och 1981/82: 1771 om det statliga stödet till fonogramutgivning m. m.

14. **Regionmusiken.** Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 12 (s. 49–51) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att i mån av behov vidta ändringar i regionmusikens organisation som ålagda krav på besparing föranleder,

2. till Regionmusiken för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 89 551 000 kr.

Det föreslagna bemyndigandet motiveras i propositionen på följande sätt.

I prop. 1970: 31 om regionmusiken uttalade föredragande statsrådet att regionmusiken skulle omfatta sammanlagt 22 musikavdelningar fördelade på åtta regioner. Regionmusiken anför i sin anslagsframställning att kravet på besparing enligt huvudalternativet skulle innebära att minst två musikavdelningar måste läggas ner. Jag har för avsikt att i annat sammanhang föreslå regeringen att uppdra åt regionmusiken att komma in med förslag om hur besparingen för budgetåret 1982/83 skall tas ut. Regionmusiken bör i sitt förslag ange om det blir nödvändigt att lägga ner någon eller några musikavdelningar och vilka orter som i så fall detta bör gälla. Det bör få ankomma på regeringen att därefter besluta om de ändringar som kan behövas i regionmusikens organisation. Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande till detta.

Vad beträffar det i propositionen angivna anslagsbeloppet av 89 551 000 kr. har statssekreteraren i utbildningsdepartementet i skrivelse till kulturutskottet den 19 januari 1982 förklarat att ett fel uppstått i samband med beräkningen av inkomsterna från försvaret och att det rätta beloppet skall vara 255 000 kr. högre, dvs. 89 806 000 kr.

Medelsberäkningen i propositionen innebär en resurstilldelning som med 687 000 kr. överstiger vad som följer av det s.k. huvudförslaget. Därvid har bl. a. räknats med en överföring till regionmusiken av 400 000 kr. från anslaget till Rikskonserter. Vidare har förutsatts att regionmusiken skall öka sina inkomster med 1 825 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motionerna

1981/82: 568 av Helge Hagberg (s) och Lars Svensson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sagts om avvaktan med bemyndigande till regeringen om ändringar i regionmusikens organisation,

1981/82: 971 av Gunnar Olsson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar att avslå regeringens begäran om bemyndigande att vidta ändringar i regionmusikens organisation,

1981/82: 972 av Olle Svensson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen avslår propositionens hemställan om att regeringen skall erhålla bemyndigande att besluta om ändringar i regionmusikens organisation,

1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är fråga, yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insatser på musikområdet,

dels det i sistnämnda motion framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller en ändring av den i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningen innebärande att 500 000 kr. skall anvisas till regional försöksverksamhet på musikområdet¹.

I fråga om motiveringen till motionsyrkandena inhämtas av motionerna bl. a. följande.

I motion 971 (s) uttalas att en viktig utgångspunkt för riksdagens ställningstagande år 1970 till beslutet om regionmusikreformen var att organisationen skulle omfatta hela landet. En nedläggning av musikavdelningar innebär därför att förutsättningarna för riksdagens beslut förändras. Sett mot den bakgrunden anser motionärerna det helt orimligt att riksdagen avhänder sig möjligheten att ta ställning till förändringar i regionmusikens organisation som medför att nu verksamma musikavdelningar läggs ned.

Den reella innebörden av yrkandet i motion 568 (s) är att ett beslut med anledning av regeringens förslag om ett bemyndigande inte bör fattas förrän regeringens förslag om en kassettskatt och om ökade insatser bl. a. på musikområdet lagts fram.

I motion 2373 (s) uttalas med anknytning till kulturrådets rapport (1981: 6) Regional musikpolitik att några av hindren för en allmänt accepterad regionalisering av musiklivet består i svårigheter att bedöma utformningen och effekterna i resp. region. I motionen (yrkande 2) föreslås därför en särskild medelsanvisning om 500 000 kr. Syftet med denna är att möjliggöra ett klarläggande av effekterna av en dylik regionalisering genom anordnande av en försöksverksamhet i ett antal regioner. Det föreslagna beloppet avses bli ställt till kulturrådets förfogande.

Yrkande 4 i motion 2373 innebär att riksdagen som sin mening bör ge till känna för regeringen vad i motionen anförts om insatser på musikområdet. De uttalanden som åsyftas innebär i korthet följande.

Ett snabbt klarläggande i regionaliseringsfrågan är nödvändigt och staten bör därför aktivt stödja en försöksverksamhet. Det är vidare befogat att med anledning av kulturrådets nyssnämnda rapport tillkalla ett politiskt sammansatt beredningsorgan. Huvuduppgiften för detta organ bör vara att i ett förslag till ramavtal närmare precisera formerna och villkoren för överförandet av de statliga musikresurserna till regionerna.

Det stöd som f. n. utgår till de s. k. SOR-orkestrarna, dvs. orkestrar som är anknutna till Sveriges orkesterföreningars riksförbund, är otillräckligt.

¹ Yrkandet redovisas i sin helhet under punkt 6 i betänkandet.

Motionärerna förutsätter att frågan om detta stöd får en tillfredsställande lösning i samband med ett kommande beslut om musiklivets regionalisering. En väsentlig del av det belopp om 2 000 000 kr. som i proposition 128 föreslagits som särskilt stöd till arrangerande musikföreningar bör avsättas för SOR och dess medlemsorkestrar. Även orkestrar inom Riksförbundet Sveriges amatörorkestrar bör ges möjlighet till stöd inom ramen för de anslagsmedel som beviljas till arrangerande musikföreningar.

Kulturrådets utredning om det regionala musiklivet

I oktober 1978 uppdrog regeringen åt kulturrådet att utreda regionmusikens och Rikskonserterns roll i det regionala musiklivet. Utredningsarbetet har resulterat i bl. a. ovannämnda rapport Regional musikpolitik vars remissbehandling nyligen avslutats. Utredningsarbetet har bl. a. inneburit en undersökning av villkor och förutsättningar för överföring av regionmusikens och Rikskonserterns regionala resurser till regionalt huvudmannaskap. I rapporten uttalar kulturrådet som sin uppfattning att staten inte som nu skall bedriva egen regional verksamhet genom två institutioner med oklar ansvarsfördelning inbördes. Landsting och kommuner skall därför erbjudas att överta huvudansvaret för nuvarande 22 regionmusikavdelningar och för Rikskonserterns regionala resurser. Stat och landsting förutsätts i gemensamma avtal garantera realvärdet av visst samhällsstöd till det regionala musiklivet.

Utskottet

Det bemyndigande att besluta om ändringar i regionmusikens organisation som begärs i propositionen har sin motivering i kravet på besparingar i den statliga verksamheten och måste bedömas mot den bakgrunden. Samtidigt måste emellertid beaktas att frågan om och i vad mån besparingssynpunkterna bör få ett genomslag i form av organisatoriska förändringar av så ingripande art som nedläggning av någon eller några musikavdelningar har ett klart samband med de överväganden och förslag som föreligger i kulturrådets rapport Regional musikpolitik.

Utskottet utgår ifrån att regeringen, om den anser sig böra utnyttja ett av riksdagen lämnat bemyndigande, gör detta på ett sådant sätt att regionmusiken, även med en i något avseende förändrad organisation, kan anpassas till en regionalisering i anslutning till föreliggande förslag. Utskottet tillstyrker att riksdagen lämnar det begärda bemyndigandet. Utskottet avstyrker alltså de i motionerna 971 (s) och 972 (s) framställda avslagsyrkandena. Även motion 568 (s) avstyrks av utskottet.

Utskottet tillstyrker att under förevarande anslag för nästa budgetår anvisas 89 806 000 kr., dvs. det belopp som angivits i ovannämnda statssekreterarskrivelse. Utskottet avstyrker därmed den i motion 2373 (s) föreslagna särskilda medelsanvisningen om 500 000 kr. till regional försöksverksamhet på musikområdet.

Det uttalande som riksdagen enligt yrkande 4 i motion 2373 (s) bör göra till regeringen gäller såväl frågan om en regionalisering av musiklivet som frågan om stöd till SOR-orkestrarna och orkestrarna inom Riksförbundet Sveriges amatörorkestrar. Med hänsyn till att remissbehandlingen av kulturrådets rapport just avslutats och att beredningen av detta ärende kan förutsättas pågå inom regeringskansliet anser sig utskottet inte böra föreslå riksdagen att nu göra något uttalande av den innebörd som föreslagits i motion 2373. Vad beträffar de i motionen angivna orkestrarna får utskottet erinra om att det i propositionen uttalats att det bör vara möjligt för kulturrådet att ge ökat stöd till SOR-orkestrarna med anlitande av medel som föreslås anvisade till arrangerande musikföreningar. Det bör enligt propositionen även vara möjligt för bl. a. folkrörelser och organisationer inom folkbildningsområdet att söka bidrag för större musikprojekt som anknyter till den egna verksamheten. Med dessa uttalanden kan syftet med motionsyrkandet i den del det nu är fråga om anses redan vara tillgodosett. Utskottet anser inte att riksdagen bör göra något uttalande om dispositionen av den anslagspost till arrangerande musikföreningar som finns under anslaget Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motionerna 1981/82: 568, 1981/82: 971 och 1981/82: 972 bemyndigar regeringen att i mån av behov vidta ändringar i regionmusikens organisation som ålagda krav på besparing föranleder,
2. att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 och vad utskottet anfört samt med avslag på motion 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, till *Regionmusiken* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 89 806 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2373 yrkande 4 om ett uttalande angående insatser på musikområdet.

15. Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner

Regeringen har

dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 13 (s. 51–54) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 173 612 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 128 (s. 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav som bidrag till tonsättare m. m. 240 000 kr. och som bidrag till nothyra 170 000 kr.

Förslaget i proposition 100 innebär för teaterinstitutionerna en ökning av antalet grundbelopp med tjugotvå, varav tio för en ny teater i Gävleborgs län och tolv för de små regionteatrarna. För musikområdet har beräknats ytterligare åtta grundbelopp.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motionerna

1981/82: 567 av Kerstin Göthberg m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de nya grundbeloppen för musikinstitutioner i första hand bör användas för att förstärka de små institutionerna i enlighet med vad som anförts i motionen,

1981/82: 569 av Eivor Marklund (vpk) vari yrkas att riksdagen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner anvisar 5 000 000 kr. utöver regeringens förslag avseende stöd till amatörteaterverksamhet,

1981/82: 1328 av Gunnar Nilsson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen beslutar att till Bidrag till regionala teater-, dans- och musikinstitutioner anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 600 000 kr. förhöjt anslag, avsett att utgå i form av grundbelopp till regionala skådebanor,

1981/82: 1775 av Hans Nyhage m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 171 509 000 kr.,

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,
4. att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1982/83 utöver i proposition 1981/82: 100 upptagna medel anvisar ytterligare 360 000 kr. (varav 170 000 kr. till nothyra),¹

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att den i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningen om 240 000 kr. som bidrag till tonsättare m. m. och 170 000 kr. som bidrag till nothyra skall beslutas under resp. anslag,

dels motion 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande utöver vad som föreslagits i proposition 1981/82: 128 av 260 000 kr. som bidrag till tonsättare m. m. och av 330 000 kr. som bidrag till nothyra.

¹ Utskottet återkommer under punkt 18 till detta yrkande i vad gäller anvisande av 190 000 kr. till notutgivning.

I fråga om motiveringen till motionsyrkandena inhämtas av motionerna bl. a. följande.

Den anslagsminskning som föreslås i motion 1775 (m) motiveras med den stora återhållsamhet som måste visas när det gäller nya åtaganden från samhällets sida.

I motion 569 (vpk) framhålls värdet av en amatörteaterverksamhet som behandlar det egna länets och därmed också arbetarrörelsens historia och som vill dra in människor i meningsfulla aktiviteter. Denna verksamhet behöver stimulans och kan få det genom institutionsteatrarna. Den i motionen föreslagna anslagshöjningen är avsedd till ökat bidrag åt institutionsteatrar som stödjer amatörteaterverksamhet av angivet slag.

Den i motion 1328 (s) föreslagna anslagshöjningen avser att möjliggöra ett ökat stöd till de regionala skådebanorna i deras arbete för att väcka ett kulturintresse.

Utskottet

Utskottet ser med tillfredsställelse att det trots det ekonomiska läget ansetts möjligt att i någon mån förstärka stödet till de regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutionerna. Vad först beträffar medelsanvisningen för de ändamål som avses under punkt B 13 i proposition 100 tillstyrker utskottet att det i propositionen angivna beloppet av 173 612 000 kr. beräknas. Utskottet avstyrker därmed å ena sidan den i motion 1775 (m) föreslagna anslagsminskningen med 2 103 000 kr. och å andra sidan de anslagshöjningar med 5 000 000 kr. resp. 600 000 kr. som föreslagits i motionerna 569 (vpk) och 1328 (s) yrkande 1.

Under den punkt i proposition 100 som utskottet nu behandlar nämns inte något om på vilket sätt de för musikinstitutionerna föreslagna nya grundbeloppen avses bli disponerade. Däremot uttalas i avsnittet Vissa gemensamma frågor (s. 12) att föreslagna ökningar av det regionala stödet till teater-, musik- och museiområdena beräknas i första hand komma de mindre institutionerna till del. Motion 567 (c) kan därför anses tillgodosedd redan genom förslaget i propositionen och behöver inte föranleda någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet tillstyrker med anledning av proposition 128 att under anslaget beräknas 240 000 kr. till bidrag till tonsättare och 170 000 kr. till bidrag till nothyra. Beloppen bör anvisas under förevarande anslag vilket överensstämmer med yrkande 2 i motion 2373, såvitt nu är i fråga. Vad utskottet nu anfört innebär att utskottet avstyrker det i motion 2319 framlagda avslagsyrkandet (dvs. yrkande 1 såvitt nu är i fråga) och även det i motion 2375 (vpk) framförda yrkandet 2 vilket i fråga om förevarande anslag innebär anvisande utöver vad som föreslagits i proposition 128 av 260 000 kr. till bidrag till tonsättare och 330 000 kr. till bidrag till nothyra. Utskottets ställningstagande innebär vidare att yrkande 4 i motion 2319 (m) blir i

sak tillgodosett såvitt gäller anvisande av 170 000 kr. till bidrag till nothyra. Sammanlagt innebär utskottets förslag att förevarande anslag bör uppföras i statsbudgeten med 174 022 000 kr.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget av medel för de ändamål som avses i proposition 1981/82: 100 med bifall till propositionen och med avslag på motionerna 1981/82: 569, 1981/82: 1328 yrkande 1 och 1981/82: 1775, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att för dessa ändamål skall beräknas 173 612 000 kr.,
2. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget av medel till bidrag till tonsättare med anledning av proposition 1981/82: 128 samt motion 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, samt med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att för detta ändamål skall beräknas 240 000 kr.,
3. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget av medel till bidrag till nothyra med anledning av proposition 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2319 yrkande 4, båda motionerna såvitt nu är i fråga, samt med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att för detta ändamål skall beräknas 170 000 kr.,
4. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motion 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2319 yrkande 4, ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 569, 1981/82: 1328 yrkande 1, 1981/82: 1775, 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 174 022 000 kr.,
5. att riksdagen avslår motion 1981/82: 567.

16. Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper. Regeringen har

dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 14 (s. 55) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 18 900 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 128 (s. 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 3 500 000 kr. som särskilt bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motionerna

1981/82: 575 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
2. att riksdagen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 12 000 000 kr. förhöjt belopp,

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att den i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningen om 3 500 000 kr. som särskilt bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper skall beslutas under resp. anslag,

dels motion 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande som särskilt bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper av 9 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

Utskottet

Den i proposition 128 föreslagna medelsanvisningen till de fria grupperna innebär en värdefull förstärkning av det anslag som föreslagits i budgetpropositionen. Utskottet tillstyrker att under förevarande anslag anvisas ett belopp motsvarande summan av vad som föreslagits i de båda propositionerna, dvs. 22 400 000 kr. Vid bifall härtil blir yrkande 2 i motion 575 (vpk) i viss mån tillgodosett. Utskottets ställningstagande innebär vidare dels att den i proposition 128 föreslagna medelsanvisningen behandlas på det sätt som föreslagits i motion 2373 (s), dels att utskottet avstyrker både det avslagsyrkande som lagts fram i motion 2319 (m) och det yrkande om en ytterligare ökning av medelsanvisningen med 9 000 000 kr. som lagts fram i motion 2375 (vpk).

Åberopande det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 575 yrkande 2 och 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 22 400 000 kr.

17. **Bidrag till Musikaliska akademien**¹. Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 15 (s. 55–56) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Musikaliska akademien* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 1 498 000 kr.

18. **Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet**. Regeringen har

dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 16 (s. 56–58) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 8 048 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 128 (s. 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 190 000 kr. till bidrag till notutgivning av samtida svensk musik och 2 000 000 kr. till särskilt bidrag till arrangerande musikföreningar.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motionerna

1981/82: 1328 av Gunnar Nilsson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen beslutar att som bidrag till Stiftelsen Riksskådebanan under anslaget Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 200 000 kr. förhöjt belopp,

1981/82: 1767 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att med ändring av proposition 1981/82: 100 under anslaget Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet uppta ett i förhållande till regeringens förslag med 2 258 000 kr. förhöjt belopp avseende Arrangerande musikföreningar,

2. att riksdagen beslutar uttala att Kontaktnätet – riksorganisation för icke-kommersiell kultur – också bör räknas till arrangerande musikföreningar,

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,

4. att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet under nionde huvudtiteln för budgetåret 1982/83 utöver i proposition 1981/

¹ Beträffande ett i motion 1981/82: 2319 framställt yrkande i fråga om medelsberäkningen under detta anslag hänvisas till punkt 19.

82: 100 bilaga 12 upptagna medel anvisar ytterligare 360 000 kr. (varav 190 000 kr. till notutgivning av samtida svensk musik),¹

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att de i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningarna om 190 000 kr. till bidrag till notutgivning av samtida svensk musik och 2 000 000 kr. till särskilt bidrag till arrangerande musikföreningar skall beslutas under resp. anslag,

dels motion 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande utöver vad som föreslagits i proposition 128 av 110 000 kr. till notutgivning av nutida svensk musik, 100 000 kr. till annan notutgivning av seriös musik och 3 000 000 kr. till särskilt bidrag till arrangerande musikföreningar.

Utskottet

För nästa budgetår tillstyrker utskottet att under detta anslag anvisas dels det i proposition 100 föreslagna beloppet 8 048 000 kr., dels de i proposition 128 under det ovan redovisade samlingsanslaget föreslagna beloppen av 190 000 kr. till notutgivning av samtida svensk musik och 2 000 000 kr. till särskilt bidrag till arrangerande musikföreningar. Beträffande sistnämnda båda belopp tillstyrker utskottet alltså att de anvisas på det sätt som föreslagits i motion 2373 (s) yrkande 2. Utskottet vill tillägga att anslagsposten Bidrag till arrangerande musikföreningar berörts även under punkt 14 i det föregående.

Utskottet kan inte tillstyrka någon höjning av anslaget utöver vad som nu förordats men konstaterar att ett bifall till utskottets förslag innebär att motion 2319 (m) yrkande 4, såvitt nu är i fråga, i sak blir helt tillgodosett, medan yrkande 1 i motion 1767 (vpk) blir till större delen tillgodosett.

Den ståndpunkt utskottet nu intagit innebär att utskottet, såvitt nu är i fråga, avstyrker det i motion 2319 (m) framställda yrkandet om avslag på proposition 128. Den innebär vidare att utskottet inte ansett sig böra tillstyrka bifall till motion 1328 (s) yrkande 2 om en ökning med 200 000 kr. av medelsanvisningen till Riksskådebanan och inte heller till yrkande 2 i motion 2375 (vpk) såvitt detta gäller en ökning i förhållande till vad som föreslagits i proposition 128 av bidraget till notutgivning med sammanlagt 210 000 kr. och av bidraget till arrangerande musikföreningar med 3 000 000 kr.

Vid bifall till utskottets förslag bör förevarande anslag uppföras i statsbudgeten med 10 238 000 kr.

Vad beträffar yrkande 2 i motion 1767 (vpk) om riksorganisationen Kontaktnätet för icke-kommersiell kultur får utskottet erinra om att ut-

¹ Utskottet har under punkt 15 behandlat detta yrkande i vad gäller anvisande av 170 000 kr. till bidrag till nothyra.

skottet vid flera tillfällen och senast i betänkandet KrU 1980/81:26 avstyrkt motsvarande yrkanden. Utskottet framhöll förra året att organisationen, som nu erhåller bidrag som ungdomsorganisation, inte också bör komma i fråga till bidrag som kulturorganisation. Utskottet vidhåller sin uppfattning och avstyrker därför yrkande 2 i motion 1767.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 1767 yrkande 1, 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2319 yrkande 4, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 1328 yrkande 2, 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 10 238 000 kr..
2. att riksdagen avslår motion 1981/82: 1767 yrkande 2 om riksorganisationen Kontaktnätet för icke-kommersiell kultur.

19. Stöd till fonogramverksamhet. Regeringen har i proposition 1981/82: 128 (s. 17–32, 40 och 42) föreslagit riksdagen att

1. godkänna de riktlinjer för stöd till produktion och utgivning av fonogram som förordats i propositionen,
2. godkänna vad som i propositionen förordats beträffande stöd till utgivning av en musikhistorisk fonogramantologi,
3. till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 5 000 000 kr. till stöd till fonogramproduktion m. m., 500 000 kr. till utgivning av en musikhistorisk fonogramantologi och 400 000 kr. till regeringens disposition för utredning av vissa distributionsfrågor m. m.

De i propositionen förordade riktlinjerna för stöd till produktion och utgivning av fonogram innebär sammanfattningsvis i huvudsak följande.

Huvuddelen av det totala stödbeloppet bör tilldelas producenter med regelbunden utgivning. Särskilt angeläget är att de mindre företagens produktion erhåller stöd. Stöd bör avse enskilda produktioner eller projekt och inte samlade utgivningar. Beslut om stöd bör meddelas i förhand. Endast en tredjedel av bidraget bör dock betalas ut i förskott. Vidare bör beslut fattas beträffande samtliga ansökningar som kommit in vid samma ansökningstillfälle innan besked om stöd lämnas till någon av de sökande. Denna handlägningsordning får dock inte utesluta en viss flexibilitet.

En mindre del av stödet bör kunna avsättas för stöd till tillfälliga fonogramproducenter för enstaka produktioner.

Stödet är avsett att utgå till svenska eller i Sverige verksamma producenter för produktion och utgivning av fonogram med svensk musik och fonogram med svenska artister. Styrande vid fördelningen av stöd bör vara konstnärliga och kulturpolitiska kvaliteter samt förutsebara svårigheter för produktionerna att hävda sig på den kommersiella marknaden.

Frågor om stöd bör prövas av kulturrådet. Stöd bör kunna utgå också till återutgivning av sådana fonogram som av kulturpolitiska skäl bör finnas tillgängliga men där företagsekonomiska förutsättningar för en återutgivning inte bedöms föreligga.

Vad beträffar utgivningen av en musikhistorisk fonogramantologi inhämtas bl. a. följande av propositionen.

Det anses önskvärt att arbetet med antologin kan börja under budgetåret 1982/83. Ansvar för utgivningen och även för innehållet förutsätts ligga på Musikaliska akademien. Höga musikvetenskapliga krav måste ställas på antologin, och den musikaliska kvaliteten måste vara hög. Utgivningen avses i huvudsak fördelad på två serier, en monografiserie och en serie med särskilda temata eller miljöer. En första etapp av antologin avses innehålla musik skriven av svenska eller i svenskt musikliv integrerade tonsättare i huvudsak födda före sekelskiftet.

De utredningar för vilka den ovan angivna medelsanvisningen av 400 000 kr. är avsedd gäller dels frågor av betydelse för fonogramdistributionen, dels hur en fonogramkatalog bör utformas och ges ut och dels vilka förutsättningarna är för utgivning av en svensk nationaldiskografi.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels motion 1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,

3. att riksdagen till Bidrag till Musikaliska akademien under nionde huvudtiteln för budgetåret 1982/83 utöver i proposition 1981/82: 100, bilaga 12, upptagna medel anvisar ytterligare 500 000 kr.,

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att de i proposition 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningarna om 5 000 000 kr. till stöd till fonogramproduktion m. m., 500 000 kr. till en musikhistorisk fonogramantologi och 400 000 kr. till visst utredningsarbete skall beslutas under resp. anslag,

dels motion 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande till stöd till fonogramproduktion av 5 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

Utskottet

Ett bifall till de förslag i fråga om fonogramverksamheten som lagts fram i proposition 128 kommer att innebära en värdefull förstärkning av resurserna på området. Utskottet tillstyrker dessa förslag som enligt utskottets mening i dagens läge är väl avvägda. Utskottet anser sig alltså inte böra föreslå riksdagen att tillmötesgå det i motion 2375 (vpk) framlagda förslaget om anvisande till fonogramproduktion av 5 000 000 kr. mer än som föreslagits i propositionen. De medelsanvisningar om 5 900 000 kr. som utskottet nu tillstyrkt, nämligen 5 000 000 kr. till stöd till fonogramproduktion m. m., 500 000 kr. till utgivning av en musikhistorisk fonogramantologi och 400 000 kr. till regeringens disposition för utredning av vissa distributionsfrågor m. m. bör i statsbudgeten föras upp under ett nytt reservationsanslag med ovan angivna rubrik. Anslaget bör disponeras för de ändamål som angivits i propositionen.

Utskottet tillstyrker att riksdagen lämnar det i propositionen föreslagna godkännandet av riktlinjer för stöd till produktion och utgivning av fonogram.

Vidare tillstyrker utskottet det föreslagna godkännandet av vad som i propositionen förordats beträffande stöd till utgivning av en musikhistorisk fonogramantologi.

Den ståndpunkt som utskottet sålunda intagit innebär att yrkande 3 i motion 2319 (m) blir i sak tillgodosett och vidare att utskottet avstyrker dels det i samma motion framförda yrkandet om avslag på proposition 128, dels, som redan framgått, yrkandet i motion 2375 (vpk) om ett större anslag till stöd till fonogramproduktion än som föreslagits i propositionen. Den innebär också att medelsanvisningen behandlas på det sätt som föreslagits i motion 2373 (s).

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 128 och med avslag på motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, godkänner de riktlinjer för stöd till produktion och utgivning av fonogram som förordats i propositionen,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 128 och med avslag på motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, godkänner vad som i propositionen förordats beträffande stöd till utgivning av en musikhistorisk fonogramantologi,
3. att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 128 och motionerna 1981/82: 2319 yrkande 3 och 1981/82: 2373 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Stöd till fonogramverksamhet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 5 900 000 kr.

Folkbibliotek m. m.**20. Bidrag till folkbibliotek.** Regeringen har

dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 17 (s. 59–61) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 13 270 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 128 (s. 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m. för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kr., varav 1 500 000 kr. till bidrag till folkbibliotek för utvecklingsinsatser.

I budgetpropositionen föreslås att anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet om 12 055 000 kr. skall minska med 3 900 000 kr. genom överföring av 3 500 000 kr. till anslaget Litteraturstöd och 400 000 kr. till anslaget Bidrag till regional biblioteksverksamhet. Efter denna minskning bör anslaget få disponeras friare i enlighet med förslag som kulturrådet lagt fram. Någon ändring i gällande bidragsformer föreslås inte men det påpekas att det inom ramen för nuvarande bestämmelser finns viss möjlighet att stödja även annan verksamhet än sådan som särskilt angivits som stödberättigad.

Den i proposition 128 föreslagna medelsanvisningen om 1 500 000 kr. är avsedd för utvecklingsinsatser med läsfrämjande syfte vid folkbiblioteken.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels följande motioner

1981/82: 970 av Eivor Marklund m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om en planering gemensamt med kommunerna för att åstadkomma likhet mellan seende och synskadade när det gäller tillgång till litteratur,

1981/82: 973 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen under anslaget Bidrag till folkbibliotek anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 581 000 kr. förhöjt belopp avseende inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk.

1981/82: 974 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag om rabatter av folkbibliotekens inköp av litteraturstödda böcker,

2. att riksdagen för budgetåret 1982/83 under Bidrag till folkbibliotek anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 5 534 000 kr. förhöjt belopp,

3. att riksdagen uttalar sig för en lagstiftning på folkbiblioteksområdet,

4. att riksdagen hos regeringen hemställer att folkbiblioteksutredningen (U 1979: 17) får tilläggsdirektiv att behandla frågan om bibliotekslag.

1981/82: 1773 av Karl-Eric Norrby m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen genom omdisponeringar eller genom att ta i anspråk medel som förväntas tillföras kultursektorn genom införande av en skatt på ljud- och bildkassetter tillför stödet till lokal biblioteksverksamhet ytterligare medel i enlighet med vad som anförs i motionen.

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128.

1981/82: 2331 av Kerstin Göthberg (c) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
1. att riksdagen beslutar att till Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena anvisa ett i förhållande till proposition 1981/82: 128 med 2 milj. kr. förhöjt belopp för att möjliggöra ett ökat stöd till folkbiblioteksverksamheten.

1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

3. att riksdagen – under förutsättning att beslut fattas om införande av en skatt på oinspelade kassetband – till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1982/83 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag i proposition 1981/82: 100 med 10 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 23 270 000 kr.,

dels det i motion 1981/82: 2373 av Georg Andersson m. fl. (s) framförda yrkandet 2 såvitt detta gäller att den i proposition 1981/82: 128 under ett samlingsanslag föreslagna medelsanvisningen om 1 500 000 kr. till bidrag till folkbibliotek för utvecklingsinsatser skall minskas med 500 000 kr. och beslutas under resp. anslag.

dels motion 1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) såvitt gäller det i yrkande 2 i motionen ingående förslaget om anvisande utöver vad som föreslagits i proposition 128 av 6 500 000 kr. som bidrag till folkbibliotek för utvecklingsinsatser.

Vad beträffar motiveringen till de olika motionsvis framförda förslagen om förstärkningar av det statliga stödet till folkbiblioteken inhämtas följande av motionerna.

I motion 974 (vpk) påtalas det anmärkningsvärda i att medel förs över från folkbiblioteksanslaget till andra anslag när det i själva verket i stället behövs en anslagshöjning.

En oförändrad medelsanvisning till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk, vilket föreslås i budgetpropositionen, anses i motion 973 (vpk) innebära en försämring som inte kan accepteras.

Det i proposition 128 framlagda förslaget om anvisande av 1 500 000 kr. till utvecklingsinsatser vid folkbiblioteken tillstyrks i motion 2373 (s) endast såvitt gäller 1 000 000 kr. Beloppet föreslås anvisat under folkbiblioteksanslaget.

I samma motion föreslås att folkbiblioteken skall få rabatt vid inköp av titlar som erhållit statligt litteraturstöd. Till bestridande av kostnaderna härför föreslås 10 000 000 kr. anvisade.

Den anslagshöjning som föreslås i motion 2331 (c) är knuten till ett förslag om en motsvarande minskning av anslaget Filmstöd.

I motion 1773 (c) betonas att statsbidraget till folkbiblioteken syftar till att utjämna skillnaderna mellan olika kommuner, mellan tätortsområden och glesbygd. Motionärerna uttalar att biblioteken är en viktig sluss till kulturell verksamhet. Den nedskärning av anslaget som föreslagits i budgetpropositionen är olycklig, och möjligheterna att tillföra den lokala biblioteksverksamheten mera pengar bör därför provas.

Utskottet

Utskottet har i och för sig ingen invändning mot den överföring av medel från förevarande anslag till andra anslag som föreslagits i budgetpropositionen men anser å andra sidan att folkbiblioteksanslaget bör förstärkas dels med 1 500 000 kr. motsvarande det belopp som i proposition 128 föreslagits som en del av ett samlingsanslag, dels därutöver med ytterligare 1 500 000 kr. Den anslagshöjning med 3 000 000 kr. som utskottet därmed föreslår bör tillföras anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet och disponeras på det friare sätt som förutsätts i budgetpropositionen.

Vad utskottet nu förordat innebär att utskottet avstyrker dels den ökade medelsanvisning till inköp av litteratur på minoritets- och invandrarspråk som föreslagits i motion 973 (vpk), dels – såvitt nu är i fråga – det i motion 2319 (m) framförda yrkandet om avslag på proposition 128, dels det i motion 2373 (s) framställda yrkandet om en minskning med 500 000 kr. av den i proposition 128 föreslagna medelsanvisningen om 1 500 000 kr., dels det i motion 2375 (vpk) framförda förslaget om en väsentlig ökning av denna medelsanvisning.

Vid bifall till vad utskottet föreslagit blir motionerna 1773 (c) och 2331 (c) yrkande 1 i huvudsak tillgodosedda, sistnämnda motion dock utan koppling till den minskning av filmstödsanslaget som föreslagits i yrkande 2 i motionen. Vidare blir yrkande 2 i motion 974 (vpk) i viss mån tillgodosett. Den av utskottet förordade anslagshöjningen innebär också att det önskemål om ökade medel till folkbiblioteken som ligger i förslaget i motion 746 (s) blir i viss mån tillgodosett (se punkt 2 i det föregående).

Den ovan intagna ståndpunkten i fråga om medelsanvisningen innebär också att utskottet inte ansett sig böra tillstyrka förslaget i motion 2373 (s) om anvisande av 10 000 000 kr. till bestridande av kostnaderna för rabatt till folkbiblioteken vid deras inköp av titlar som utgivits med statligt litteraturstöd. Syftet med detta rabattsystem i fråga om inköp av litteraturstödda böcker är att säkerställa att ett brett urval av god litteratur finns tillgängligt runt om i landet, också på de mindre biblioteken.

Tanken på ett rabattsystem har förts fram även i motion 974 (vpk) och därvid anknutits till ett av Sveriges författarförbund framlagt förslag. I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag i äm-

net. Med hänsyn till det arbete som pågår inom folkbiblioteksutredningen anser sig utskottet inte böra tillstyrka nu ifrågavarande yrkande 1 i motion 974.

Utskottet delar den i motion 970 (vpk) framförda uppfattningen om vikten av kraftfulla åtgärder för att åstadkomma förbättringar i fråga om de synskadades tillgång till litteratur. Utskottet förutsätter att frågan hur detta bäst skall ske allvarligt övervägs av berörda statliga och kommunala organ men anser sig inte böra tillstyrka det i motionen framställda, allmänt hållna yrkandet om en gemensam statlig och kommunal planering.

Förslag om införande av en bibliotekslag med uppgift bl. a. att garantera en viss folkbiblioteksstandard har upprepade gånger behandlats men avvisats av kulturutskottet. I betänkandet KrU 1980/81:26 (s. 51) erinrade utskottet i ett dylikt sammanhang om att det i direktiven för folkbiblioteksutredningen förutsatts att utredningen skall ta del av erfarenheter av utvecklingen på biblioteksområdet i andra länder. Utskottet noterade att utredningen ägnat uppmärksamhet bl. a. åt biblioteksförhållandena i Danmark där det finns en dylik lagstiftning och förklarade sig räkna med att utredningen skulle komma att analysera effekterna av den danska bibliotekslagen. I sak intog utskottet samma ståndpunkt som tidigare vilket innebar att utskottet inte blivit övertygat om lämpligheten av en bibliotekslagstiftning och därför avstyrkte det då aktuella motionsyrkandet om en dylik. Utskottet avstyrker även det nu föreliggande, i motion 974 (vpk) framförda yrkandet om ett riksdagsuttalande till förmån för införande av en lagstiftning på folkbiblioteksområdet. Utskottet avstyrker också det i samma motion framförda yrkandet om ett uppdrag till folkbiblioteksutredningen att utreda frågan om en bibliotekslag.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 974 yrkande 2, 1981/82: 1773, 1981/82: 2331 yrkande 1, 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2375 yrkande 2, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 973, 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, och 1981/82: 2373 yrkande 3 till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 16 270 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1981/82: 970 om viss statlig och kommunal planering på biblioteksområdet,
3. att riksdagen avslår motion 1981/82: 974 yrkandena 1, 3 och 4 om ett rabattsystem för folkbiblioteken och en bibliotekslagstiftning.

21. **Bidrag till regional biblioteksverksamhet.** Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 18 (s. 61–63) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till regional biblioteksverksamhet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 12 316 000 kr.

22. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader. Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 19 (s. 63–65) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 9 257 000 kr.

23. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader. Regeringen har

dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt B 20 (s. 65–67) föreslagit riksdagen att

1. medge att talboks- och punktskriftsbiblioteket lämnas det beställningsbemyndigande som förordats i propositionen,
2. till Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 12 605 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 111 under punkt B 20 (s. 49) föreslagit riksdagen att till Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader för budgetåret 1982/83, utöver vad regeringen föreslagit i proposition 1981/82: 100 bilaga 12, anvisa ytterligare 250 000 kr.,

dels i proposition 1981/82: 128 föreslagit riksdagen att (s. 40) godkänna de riktlinjer för kompensation för kostnadsökningar vid bandinköp till följd av kassettskatt som förordats i propositionen samt att under punkt B 20 (s. 41) till Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader för budgetåret 1982/83, utöver vad regeringen föreslagit i propositionerna 1981/82: 100 bilaga 12 och 1981/82: 111 anvisa ytterligare 4 500 000 kr.

Den i proposition 111 föreslagna medelsanvisningen om 250 000 kr. är avsedd som förstärkning av resurserna för videogramproduktion för döva inom Sveriges dövas riksförbund.

Vad beträffar kompensationen för kostnadsökningar till följd av kassettskatt inhämtas av proposition 128 i huvudsak följande.

I propositionen konstateras att det förslag till lag om kassettskatt som lagts fram i proposition 1981/82: 159 i vissa fall ger möjlighet till skattebefrielse för inspelade kassetband som skall användas för inspelning. Detta innebär att inspelade kassetter som skall användas i handikappverksamhet i vissa fall inte kommer att drabbas av den föreslagna skatten. I de fall då skattebefrielse inte kommer i fråga bör enligt proposition 128 en särskild

komensation ges till handikapporganisationer m. fl. för de kostnadsökningar vid kassettköp som skatten medför. I propositionen redovisas vilka verksamheter bland handikappade som anses bära kunna få komensation. En förutsättning för komensationen bör enligt propositionen vara att förbrukningen uppgått till minst 1000 ljudkassetter resp. minst 80 videokassetter per år. Det förutsätts ankomma på regeringen att fatta beslut om i vilka fall komensation skall ges, medan fördelningen av komensationen föreslås ankomma på talboks- och punktskriftsbiblioteket. I fråga om fördelningen föreslås följande riktlinjer gälla.

Full täckning skall ges för de merkostnader som kassettskatten medför vid bandinköp i leverantörsledet. Komensationen skall utgå i efterhand och vara relaterad till förbrukningen. Flera utbetalningstillfällen per år bör dock kunna förekomma. Komensationen bör utbetalas efter rekvisition.

Den i proposition 128 föreslagna ökade medelsanvisningen under anslaget Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader är avsedd att täcka kostnaderna för komensationen.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82: 1101 av Georg Andersson m. fl. (s) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1981/82: 1099 – yrkas att riksdagen till Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader för budgetåret 1982/83 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 500 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 13 105 000 kr.

1981/82: 1760 av Elis Andersson (c) och Arne Andersson i Gustafs (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en sådan disposition av medlen från den aviserade videogram- och kassettagiften att behovet av videogram på teckenspråk tillgodoses i enlighet med vad som anförts i motionen,

1981/82: 1766 av Gertrud Hedberg (fp) och Bertil Dahlén (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ersättning till vissa handikappgrupper för de negativa verkningarna av kassettskatt,

1981/82: 2319 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
1. att riksdagen avslår proposition 1981/82: 128,

1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas
4. att riksdagen beslutar uttala att kassettagiften ej får drabba de handikappade eller deras organisationer, för vilka ljud- och videokassetter är nödvändiga eller viktiga verktyg i en normal livsföring.

Utskottet

Det beställningsbemyndigande för talboks- och punktskriftsbiblioteket som föreslås i proposition 100 innebär att biblioteket får beställa talböcker

och punktskriftsböcker m. m. från externa leverantörer för betalning under budgetåret 1983/84 upp till en kostnad av 3,5 milj. kr. Utskottet har ingen erinran mot att biblioteket erhåller detta bemyndigande som innebär en med 1 milj. kr. vidgad beställningsram.

Som framgår av det föregående har i proposition 128 föreslagits att verksamheter som syftar till att tillgodose handikappades behov av information m. m. skall erhålla kompensation för sådana kostnadsökningar vid bandinköp som beror på införandet av skatt på oinspelade ljud- och videokassetband. Utskottet anser det självklart att ett blivande riksdagsbeslut om en kassettskatt bör kombineras med att de handikappade får möjlighet att erhålla kompensation för uppkommande kostnadsökningar. De riktlinjer för denna kompensation som angivits i propositionen föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet kan också ansluta sig till den i propositionen uttalade uppfattningen att en förutsättning för kompensationen bör vara att förbrukningen uppgått till minst 1 000 ljudkassetter resp. minst 80 videokassetter per år.

Utskottet anser således att riksdagen bör godkänna de i propositionen angivna riktlinjerna för kompensation för kostnadsökningar vid bandinköp. För detta ändamål bör anvisas det i propositionen föreslagna beloppet 4 500 000 kr. Möjligen kommer det att visa sig att behovet av medel kommer att ligga på en lägre nivå. I brist på tillförlitligt beräkningsunderlag har utskottet dock ej velat föreslå någon förändring i förhållande till propositionen. Utskottet avstyrker – såvitt nu är i fråga – det i motion 2319 (m) framförda yrkandet om avslag på proposition 128.

Vid riksdagens bifall till vad utskottet nu förordat i kompensationsfrågan behöver motion 1766 (fp) och yrkande 4 i motion 2375 (vpk) inte föranleda någon särskild åtgärd av riksdagen.

Av det anslag som föreslagits i budgetpropositionen är ett belopp av 515 000 kr. avsett som bidrag till Sveriges dövas riksförbund för produktion av videogram för döva. En höjning av detta belopp med 500 000 kr. har föreslagits i motion 1101 (s) som väcktes under den allmänna motionstiden i januari 1982. I den i mars framlagda propositionen 111 har regeringen föreslagit att för ändamålet anvisas 250 000 kr. utöver vad som föreslagits i budgetpropositionen.

Enligt utskottets uppfattning bör det statliga stödet till videogramproduktion för döva förstärkas på det sätt som föreslagits i proposition 111. Den förstärkning därutöver som ligger i förslaget i motion 1101 (s) avstyrks däremot.

Vad utskottet nu anført innebär att anslaget bör föras upp i statsbudgeten med 17 355 000 kr. Vid bifall härtill blir motion 1760 (c) i viss mån tillgodosedd. Något uttalande av den innebörd som föreslås i denna motion kan utskottet inte tillstyrka.

Avslutningsvis vill utskottet framhålla att utskottet inte velat göra någon invändning mot att medel till kompensation för kassettskatten nu anvisas

under förevarande anslag även om detta i princip är mindre lämpligt med hänsyn till att anslaget har reservationsanslags karaktär. Till budgetåret 1983/84 bör en annan ordning övervägas.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen medger att talboks- och punktskriftsbiblioteket lämnas det beställningsbemyndigande som förordats i proposition 1981/82:100.
2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:128 och med avslag på motion 1981/82:2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, godkänner de riktlinjer för kompensation för kostnadsökningar vid bandinköp till följd av kassettskatt som förordats i propositionen.
3. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader av medel till kompensation för kostnadsökningar vid bandinköp med bifall till proposition 1981/82:128 och med avslag på motion 1981/82:2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, beslutar att för ändamålet skall beräknas 4 500 000 kr.,
4. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader av medel till videogramproduktion för döva med bifall till proposition 1981/82:111 och med anledning av motion 1981/82:1101, såvitt nu är i fråga, beslutar att för ändamålet skall beräknas 250 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 1981/82:100.
5. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1981/82:100 och motion 1981/82:1101, såvitt nu är i fråga, med bifall till propositionerna 1981/82:111 och 1981/82:128 samt med avslag på motion 1981/82:2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, till *Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 17 355 000 kr.,
6. att riksdagen avslår motion 1981/82:1760 om behovet av videogram på teckenspråk,
7. att riksdagen avslår motion 1981/82:1766 om ersättning till vissa handikappgrupper,
8. att riksdagen avslår motion 1981/82:2375 yrkande 4 om de handikappade och kassettskatten.

Bildkonst

24. **Statens konstråd m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82:100 bilaga 12 under punkterna B 21–B 23 (s. 68–72) framlagda förslag och hemställer

1. att riksdagen till *Statens konstråd* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 1 727 000 kr.,

2. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1981/82:100 anförts angående beställningar av konst som föranleder utgifter under senare budgetår än budgetåret 1982/83,
3. att riksdagen till *Förvärv av konst för statens byggnader m. m.* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 16 230 000 kr.,
4. att riksdagen till *Bidrag till Akademien för de fria konsterna* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 1 073 000 kr.

25. **Vissa bidrag till bildkonst.** Regeringen har i proposition 1981/82:100 bilaga 12 under punkt B 24 (s. 73–76) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till bildkonst för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 6645 000 kr.

Förslaget i propositionen innebär en anslagshöjning med 679 000 kr. varav 100 000 kr. under en ny anslagspost till Föreningen Handarbetets vänner och 400 000 kr. till Konsthantverkskooperativ. Ett av kulturrådet framfört förslag om en höjning av anslagsposten till Konstfrämjandet för att möjliggöra för organisationen att öka sin pedagogiska verksamhet bl. a. genom en aktion om och för bildkonsten i Norrland har inte av regeringen förts vidare till riksdagen.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82:975 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen under punkt B 24 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 300 000 kr. förhöjt belopp avseende ytterligare bidrag till konsthantverkskooperativ,

1981/82:1780 av Bengt Wiklund m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om ett statligt stöd för Konstfrämjandets projekt för bildkonsten i Norrland, då lämpligen genom planering för en försöksverksamhet under 1982/83.

Utskottet

I propositionen markeras en klart positiv inställning till det svenska konsthantverket såväl genom de uttalanden som görs i fråga om verksamheten inom Föreningen Handarbetets vänner och inom s. k. konsthantverkskooperativ som genom de medelsanvisningar som föreslås. Utskottet ansluter sig till den uppfattning som därmed kommit till uttryck och tillstyrker bifall till det i propositionen föreslagna anslaget. Den ökning utöver förslaget i propositionen av medelsanvisningen till konsthantverkskooperativ som föreslagits i motion 975 (vpk) kan utskottet däremot inte tillstyrka.

Som framgått av det föregående har en av Konstfrämjandet planerad aktion om och för bildkonsten i Norrland fått stöd av kulturrådet men inte föranlett något förslag i budgetpropositionen. Tanken har tagits upp i motion 1780 (s) i vilken uttalas att riksdagen, för att markera ett stöd för aktionen, bör ge regeringen i uppdrag att undersöka möjligheterna att förplanera en försöksverksamhet under 1982/83. Enligt utskottets uppfattning är det ett intressant uppslag som det är fråga om. Utskottet anser sig dock inte böra tillstyrka att riksdagen gör någon framställning till regeringen om en förplanering av verksamheten. Utskottet avstyrker därför motion 1780.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:100 och med avslag på motion 1981/82:975 till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 6 645 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1981/82:1780 om Konstfrämjandets projekt i fråga om bildkonsten i Norrland.

Arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar

26. **Arkivet för ljud och bild.** Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82:100 bilaga 12 under punkt B 29 (s. 84–85) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Arkivet för ljud och bild* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 5 438 000 kr.

27. **Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82:100 bilaga 12 under punkt B 30 (s. 86–88) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m. m.* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 2 831 000 kr.

Massmedier

Film

28. **Inriktningen av de statliga åtgärderna på filmområdet.** Regeringen har i proposition 111 (s. 5–41) föreslagit riksdagen att godkänna vad i propositionen anförts om inriktningen av de statliga åtgärderna på film- och videoområdet.

Propositionen

I propositionen redovisas ett avtal mellan staten, filmbranschen och videobranschen om den fortsatta verksamheten hos Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Avtalet, som benämns 1982 års film- och videoavtal, ersätter fr. o. m. den 1 juli 1982 det avtal som ingicks år 1963 mellan staten och filmbranschen. Avtalstiden är nio år.

Den viktigaste nyheten i förhållande till 1963 års avtal är att en avtalsreglerad avgift införs på inspelade videogram. Därmed ökar resurserna för olika filmpolitiska åtgärder med 17–21 milj. kr.

Filminstitutets ansvarsområde utvidgas till att avse bl.a. att främja spridning och visning av värdefull film samt att följa den tekniska utvecklingen vad gäller produktion och visning av film. En visningsnämnd och en nämnd för barn- och ungdomsfilm inrättas inom Filminstitutet. Filminstitutet får resurser för att genomföra en försöksverksamhet med lokal spridning av kvalitetsvideogram och lokala medieverkstäder.

Institutets organisation förenklas. Nuvarande fonder ersätts med en enda filmfond.

Propositionen innehåller vidare vissa förslag om medelsanvisningar för nästa budgetår. Två av dessa har redovisats i det föregående under anslagen B 3. Bidrag till särskilda kulturella ändamål och B 20. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader (punkterna 4 resp. 23). I det följande behandlar utskottet förslag som gäller anslagen C 1. Statens biografbyrå och C 2. Filmstöd (punkterna 29 resp. 30). I fråga om dessa anslag uttalas att föreslagna anslagshöjningar möjliggörs genom den aviserade och numera i proposition 1981/82:159 föreslagna kassettskatten.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82:1334 av Sigvard Persson m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer att överläggningar upptas med företrädare för film- och videobranschen syftande till ett avtal mellan staten och film- och videobranschen beträffande dessas samhällsansvar,

1981/82:2284 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om tillsättandet av styrelsen för Stiftelsen Svenska Filminstitutet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om sammansättningen av visningsnämnden och nämnden för barn- och ungdomsfilm,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om omprövning av avgiften på hyrvideogram,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om uppgifterna för nämnden för barn- och ungdomsfilm,

1981/82: 2285 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motion 1981/82: 2319 anförts om videobranschens rätt att säga upp filmavtalet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motion 1981/82: 2319 anförts om garantinämnden för kortfilm,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motion 1981/82: 2319 anförts om visningsfrämjande åtgärder,

1981/82: 2287 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen avvisar vad som i proposition 1981/82: 111 anförts om inriktningen av de statliga åtgärderna på film- och videoområdet,

2. att riksdagen uttalar att de kulturpolitiska mål som riksdagen tidigare antagit också skall ha giltighet för statens insatser på filmområdet varmed dessa insatser frigörs från nuvarande kommersiella bindningar,

3. att riksdagen uttalar sig för en kulturlagstiftning baserad på de kulturpolitiska målen och med ett utjämnande ansvar för att dessa mål också genomförs i kommunerna,

4. att riksdagen hos regeringen begär en utredning av vilka konsekvenser en momsbeskattning av biografbranschen skulle få och vilka kostnader som skulle vara förenade med att de privatägda biograferna överförs i samhällets ägo,

7. att riksdagen hos regeringen begär

a) att en utredning tillsätts med uppgift dels att göra en samlad översyn av film- och videoutbildningen från förskola till högskola, dels att pröva ansvarsfördelning och behov av mediapedagogiskt utvecklingsarbete,

b) att i avvaktan därpå för utbildningsdepartementets disposition reserveras 3 milj. kr. för detta ändamål,

8. att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att klargöra det önskvärda i att statens biografbyrå på ett bestämdare sätt ifrågasätter inslag av porr och underhållningsvåld vid sin granskning av film.

Utskottet

Inledning

Propositionen börjar med en kortare inledning och därefter följer ett omfattande avsnitt med rubriken Föredragandens överväganden. I detta behandlas – enligt vad som uttryckligen framhålls – för överblickens och sammanhangets skull även frågor som inte fordrar beslut av riksdagen. Denna del av propositionen avslutas med en hemställan att regeringen måtte föreslå riksdagen att godkänna vad föredragande statsrådet anført om inriktningen av de statliga åtgärderna på film- och videoområdet. Därefter följer anslagsberäkningar avseende fyra olika anslag.

I propositionen redovisas ett avtal mellan staten, filmbranschen och videobranschen om den fortsatta verksamheten hos Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Avtalet, vars text ingår i propositionen som bilaga 5 med

tillhörande åtta underbilagor, har träffats under förutsättning av regeringens godkännande. Den text som i propositionen finns under rubriken Föredragandens överväganden innehåller, förutom omfattande bakgrundsbeskrivningar, uttalanden som delvis kommenterar och förklarar avtals-texten, delvis kompletterar denna. Därjämte tar föredraganden här under rubriken Vissa övriga frågor upp i avsnittet preciserade frågor som har aktualiserats i videogramutredningens betänkande (SOU 1981: 55) Video. I avsnittet ger föredraganden sin syn på frågan om våld i videogram m. m. samt diskuterar bl. a. utbildningsfrågor och frågan om register över bildprogram. Vidare tas upp frågor som har anknytning till anslagsberäkningar.

Som nyss nämnts innehåller propositionen – förutom förslag i fråga om fyra olika anslag – en sammanfattande hemställan om riksdagens godkännande av vad föredragande statsrådet anfört om inriktningen av de statliga åtgärderna på film- och videoområdet.

Utskottet konstaterar först att inom ramen för det som därmed underställs riksdagen får anses ligga den sammanfattning av uppgifterna för den svenska filmpolitiken som finns på s. 8 i propositionen. Denna sammanfattning har följande lydelse.

Uppgifterna för den svenska filmpolitiken kan sammanfattas på följande sätt. Det gäller att, inom vårt begränsade språkområde, uppehålla en filmproduktion av sådan omfattning att vi kan behålla en egen filmkulturell identitet. Denna produktion bör i sin helhet präglas av en kvalitetsambition. Det måste finnas utrymme för konstnärligt sökande och för experiment med uttrycksmedel och innehåll och för filmgenrer som inte hör till de mest kommersiellt lönsamma. De filmpolitiska åtgärderna bör vidare syfta till att öka möjligheterna att visa kvalitetsfilm också utanför storstadsområdena. Inom filmpolitikens ram bör också förutsättningar skapas för att bevara och levandegöra kulturarvet på filmens område, liksom för att upprätthålla en beredskap inför tekniska förändringar. Insatser för barn och ungdom har särskilt stor betydelse inom alla delar av filmpolitiken.

Propositionen innehåller inte någon hemställan om riksdagens godkännande av det nya filmavtalet som sådant, men det sätt på vilket avtalet presenteras för riksdagen bör enligt utskottets mening förstås så att det godkännande som begärs i propositionen även gäller själva metodiken att i avtalsform dra upp riktlinjer för den statliga filmpolitiken. Godkännandet bör vidare anses gälla valet av avtalsslutande parter och avtalstidens längd samt att Filminstitutet skall bestå som centralt instrument för den statliga filmpolitiken. Inom ramen för vad som underställs riksdagen får också anses ligga att institutets verksamhetsområde skall utvidgas utöver det hittillsvarande så att det omfattar även att öka intresset för film, att främja spridning och visning av värdefull film och att följa den tekniska utvecklingen på området. Huvudprinciperna för institutets organisation, för verksamhetens finansiering genom avgifter och statsbidrag och för förvaltningen och användningen av stiftelsens medel hör enligt utskottets mening också hit.

När det gäller de övriga frågor som har tagits upp i propositionen och som inte har samband med filmavtalet eller anslagsframställningar föreligger enligt utskottets uppfattning inte något krav på godkännande från riksdagens sida av vad där har anförts.

Inriktningen av de statliga åtgärderna på filmområdet

Starkt kritiska synpunkter på film- och videoavtalet har framförts i motion 2287 (vpk). Motionärerna anser att avtalet inte bygger på kulturpolitiska värderingar utan är uttryck för en hållningslös mediepolitik på marknadskrafternas villkor. Vad som saknas är enligt motionen en övergripande politik som inbegriper både statliga och kommunala insatser för att på ett mer genomgripande sätt förändra film- och videogramutbudet. Motionärernas kritik utmynnar i ett yrkande om att riksdagen skall avvisa vad som i propositionen anförts om inriktningen av de statliga åtgärderna på film- och videoområdet (yrkande 1).

Utskottet anser inte att vad som anförts i motion 2287 utgör skäl för riksdagen att avvisa proposition 111 i den nu angivna delen. Tvärtom anser utskottet att riksdagen bör lämna det begärda godkännandet, uppfattat på det sätt som utskottet angivit. Utskottet tillstyrker alltså propositionen och avstyrker motion 2287 yrkande 1.

Vid tidigare riksmöten har utskottet med anledning av motioner konstaterat att de av 1974 års riksdag fastställda kulturpolitiska målen har giltighet även för statens insatser på filmområdet. Utskottet har betonat att det inte kan råda någon tvekan om att dessa mål skall gälla som en viktig utgångspunkt för alla statliga insatser på filmområdet (KrU 1978/79: 30 och 1979/80: 26). Något förnyat uttalande av samma innebörd är enligt utskottets uppfattning inte erforderligt, och utskottet avstyrker därför yrkande 2 i motion 2287 (vpk).

Med anledning av det i samma motion (vpk) framförda yrkandet 3 att riksdagen skall uttala sig för en kulturlagstiftning får utskottet erinra om att utredningsyrkanden om en dylik lagstiftning tidigare avvisats av riksdagen. Så skedde på förslag av kulturutskottet i betänkandena KrU 1977/78: 9 och 1979/80: 26. I förstnämnda betänkande hänvisades bl. a. till att 1974 års riksdag avvisat tanken att staten genom lagstiftning skulle reglera den kommunala verksamheten inom kulturområdet. Utskottet avstyrker även det nu föreliggande yrkandet om en kulturlagstiftning.

Det i motion 2287 (vpk) framförda önskemålet om en utredning av vilka konsekvenser en momsbeskattning av biografbranschen skulle få och vilka kostnader som skulle vara förenade med att de privatägda biograferna överfördes i samhällets ägo har inte motiverats i motionen. Utskottet finner ingen anledning för riksdagen att begära en dylik utredning och avstyrker därför yrkande 4 i motion 2287.

I samma motion (vpk) betecknas det som en brist i propositionen att det inte i denna finns något genomtänkt förslag till ansvarsfördelning när det gäller olika former av medicpedagogiskt utvecklingsarbete (yrkande 7).

Mot den bakgrunden föreslås att riksdagen hos regeringen begär tillsättande av en utredning med uppgift dels att göra en samlad översyn av film- och videoutbildningen från förskola till högskola, dels att pröva ansvarsfördelning och behov av mediepedagogiskt utvecklingsarbete. Utskottet får med anledning härav hänvisa till de i motionen nämnda uttalanden i utbildningsfrågor som görs i propositionen och därjämte framhålla att det ankommer på de ordinarie utbildningsmyndigheterna att i sitt arbete följa utvecklingen inom undervisning och forskning och därvid även uppmärksamma om och i vad mån behov föreligger av samlade översyner inom olika områden. Utskottet anser inte att riksdagen i detta sammanhang bör göra det i motionen angivna uttalandet. Motionen avstyrks alltså i denna del. Därmed avstyrks också yrkandet i samma motion om reserverande av 3 000 000 kr. för nämnda utredningsarbete.

I motion 2287 (vpk) uttalas att en växande tolerans mot inslag av pornografi och underhållningsvåld i film har kunnat iakttas sedan det nuvarande filmavtalets tillkomst i början av 1960-talet. Motionärerna uttalar också att inslag av denna art är starkt markanta på videogrammarknaden. Riksdagen bör enligt yrkande 8 i motionen hos regeringen hemställa om åtgärder för att klargöra det önskvärda i att statens biografbyrå vid sin granskning av film på ett bestämdare sätt ifrågasätter inslag av pornografi och underhållningsvåld.

Utskottet får med anledning av detta yrkande erinra om att frågan om biografbyråns möjligheter att ingripa mot nya typer av våldsfilmer och filmer med narkotikainslag behandlades i en interpellationsdebatt i riksdagen den 16 november 1981 (Rd prot. 1981: 27). Chefen för utbildningsdepartementet framhöll i debatten bl. a. att det inte utan en grundlagsändring är möjligt att f. n. skärpa eller utvidga filmcensuren i Sverige. Samtidigt uttalade han som sin uppfattning att det behövs en översyn av hela regelsystemet för filmcensuren och framhöll att en sådan är att vänta så fort yttrandefrihetsutredningen är klar. I fråga om tillämpningen av nu gällande regler erinrade han dels om biografbyråns skyldighet att i tveksamma fall rådgöra med filmgranskningsrådet, dels att regeringens enda möjlighet att påverka biografbyråns praxis ligger i att de ärenden där biografbyråns beslut överklagas slutligt avgörs av regeringen.

Med hänvisning till det nu anförda avstyrker utskottet motion 2287 yrkande 8.

Frågan om effekten av de våldsskildringar som förekommer i videogrammen har tagits upp i motion 2284 (s). Motionärerna anknyter till den behandling denna fråga fick vid förra riksmötet och erinrar om det vilande lagförslaget om förbud mot spridning av filmer och videogram som innehåller s. k. extremvåld (KU 1980/81: 28, rskr 1980/81: 424). Enligt motionen bör biograffilm och videogram behandlas på likartat sätt, men en reglering i enlighet härmed bör genomföras först i samband med ett ställningstagande till kommande förslag av yttrandefrihetsutredningen.

Motionärerna uttalar att det finns ett stort behov av åtgärder för infor-

mation och opinionsbildning och anser att visningsnämnden för barn- och ungdomsfilm bör få i uppdrag att i samverkan med bl. a. skola och studieförbund ansvara för olika former av opinionsbildning och utbildning om medievåldet och dess skadeverkningar. Riksdagen bör som sin mening ge till känna för regeringen vad motionärerna anfört i denna fråga.

I betänkandet KrU 1979/80: 26 betonade utskottet vikten av att man har uppmärksamheten fäst på den risk för direkt och indirekt påverkan som suggestiva framställningar av våld på film kan innebära, inte minst på den unga generationen. Utskottet framhöll önskvärdheten av att filmbranschen tar ett större samhällsansvar men var inte berett att medverka till att detta uppnåddes genom en begäran till regeringen om ett initiativ syftande till ett avtal mellan staten och filmbranschen beträffande branschens samhällsansvar. Utskottet ansåg att yttrandefrihetsutredningens överväganden om filmcensur inte borde föregripas genom ett uttalande av riksdagen till förmån för ett dylikt avtal.

Samma fråga har nu återkommit i motion 1334 (c) men utvidgad till att gälla även videobranschen. Motionärerna yrkar att riksdagen hos regeringen hemställer att överläggningar tas upp med företrädare för film- och videobranscherna syftande till ett avtal beträffande dessa branschers samhällsansvar. Med anledning av de föreliggande båda yrkandena i fråga om våld i filmer och videogram får utskottet erinra om att föredragande statsrådet i propositionen (s. 24) bl. a. särskilt betonat det ansvar som föräldrarna har för vad deras barn och ungdomar tar del av i form av videogram. Han har också uttalat att en granskningsverksamhet i den form som nu bedrivs i barnfilmrådets regi och som avses överförd till Filminstitutet bör kunna få en ny och viktig uppgift i spridandet av information till föräldrarna om de filmer för barn och ungdomar som finns att hyra i videogramform. Han har vidare (s. 38) erinrat om riksdagens behandling våren 1981 av regeringens förslag om en lag om förbud mot spridning av filmer och videogram med våldsinslag. Behandlingen ledde bl. a. till att en av konstitutionsutskottet föreslagen paragraf innehållande förbud mot spridning av videogram med s. k. extremvåld förklarades vilande i minst tolv månader. Statsrådet har i propositionen uttalat att han utgår från att riksdagen kommer att anta den vilande 1 § i videovåldslagen så snart tolv månadersfristen löpt ut. Han har också uttalat att hemvideobranschen i praktiken redan synes ha inlett en anpassning till de normer som gäller för biografbyråns granskning av biograf-film. Han utgår från att denna anpassning kommer att fortsätta och att utbudet på video snart kommer att överensstämma med de filmer som visas på biograf. Enligt hans mening finns det inte behov av ytterligare regleringar på detta område, medan man avvaktar ett ställningstagande till yttrandefrihetsutredningens kommande förslag.

Utskottet vill framhålla att utvecklingen på området bör följas med stor uppmärksamhet. Med hänsyn till att riksdagen snart skall ta ställning till det vilande lagförslaget och – längre fram – till de förslag som kan väntas

bli resultatet av yttrandefrihetsutredningens arbete anser utskottet det inte erforderligt att riksdagen gör vare sig det i motion 2284 (s) yrkande 6 begärda uttalandet eller den i motion 1334 (c) begärda framställningen hos regeringen.

1982 års film- och videoavtal

Som framgått i det föregående skall film- och videoavtalet träda i kraft den 1 juli 1982. Enligt avtalet (4§) skall Filminstitutets styrelse bestå av sju ledamöter jämte tre suppleanter, utsedda av regeringen, som tillika utser styrelsens ordförande. Styrelsens ledamöter och suppleanter skall utses för en tid av högst tre år i sänder.

Motionärerna i motion 2284 (s) anser att styrelsen genom det nya avtalet kommer att få en avsevärt starkare position som filmpolitiskt beslutsorgan än som varit fallet tidigare. Eftersom avtalet träder i kraft den 1 juli 1982 kan det enligt motionärerna synas märkligt att ett från kulturpolitisk synpunkt betydelsefullt beslutsorgan regelmässigt kommer att tillsättas strax före allmänna val. Enligt motionärernas uppfattning är det önskvärt att styrelsens mandatperioder anpassas efter valperioderna. De föreslår därför ett uttalande av riksdagen om att regeringen i inledningsskedet bör tillsätta styrelsen på kortare tid än tre år (yrkande 1).

Utskottet får med anledning härav framhålla, vilket också motionärerna gjort, att formuleringen i avtalet inte utgör något hinder mot att styrelsen – helt eller delvis – utses för kortare tid än tre år. Något hinder mot att byta ledamöter eller suppleanter under pågående mandatperiod uppställer avtalet i och för sig inte heller. Enligt protokollsanteckning till avtalet (underbilaga 8 till avtalet) kommer regeringen vid sammansättningen av styrelsen att sträva efter att till ledamöter och suppleanter bl. a. utse personer som har sakkunskap och erfarenhet från skilda håll på film- och videoområdet.

Motionärernas begäran syftar till att nå en överensstämmelse mellan Filminstitutets styrelses mandatperiod och de allmänna politiska valperioderna. Någon sådan direkt anknytning förekommer i allmänhet inte inom den statliga förvaltningen. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet yrkande 1 i motion 2284 (s).

Enligt vad som framgår av promemorian (Ds U 1979: 5) Den svenska filmpolitiken. Lägesbeskrivning och probleminventering har sätten att stödja produktion av kortfilm varit många under 1963 års filmavtals löptid. Bl. a. disponerar konstnärsnämnden sedan budgetåret 1978/79 särskilda medel för projektbidrag till produktion av film som är avsedd att distribueras på annat sätt än genom de vanliga biograferna. Bakgrunden till anslaget var en framställning från Svenska teaterförbundet om särskilda medel för att utveckla filmens fria sektor. Konstnärsnämnden består av ordförande och elva andra ledamöter samt åtta suppleanter, vilka alla utses av regeringen. Åtta av ledamöterna samt suppleanterna utses efter förslag av KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd).

I det nya film- och videoavtalet föreskrivs (32 C §) bl. a. att viss andel av fondens medel skall användas för produktionsgarantier till svenska kortfilmer. Beslut om garantier skall fattas av en särskild garantinämnd för kortfilm. Enligt underbilaga 3 punkt 18 till avtalet skall närmare bestämmelser om produktionsgarantier till svenska kortfilmer samt om sammansättning av och uppgifter för garantinämnden för kortfilm fastställas av Filminstitutets styrelse i samråd med Svenska teaterförbundet samt efter yttrande av Föreningen Sveriges filmproducenter och videobranschen. I propositionen föreslås samtidigt att huvuddelen av de medel som tidigare anslagits till konstnärsnämnden till projektbidrag för produktion av film skall bortfalla. I stället skall Filminstitutets resurser för produktionsgarantier till svensk kortfilm förstärkas med motsvarande belopp.

När det gäller Filminstitutets egen produktion av svensk film (32 A §) sägs i underbilaga 3 punkt 19 bl. a. att lägst 10 % av tillgängliga medel skall användas till kortfilm, företrädesvis för barn.

Motionärerna i motion 2285 (m) vänder sig mot att närmare bestämmelser om produktionsgarantier till svenska kortfilmer samt om sammansättning av och uppgifter för garantinämnden för kortfilm skall fastställas av institutets styrelse i samråd med Svenska teaterförbundet. Enligt motionärerna är det olämpligt att Svenska teaterförbundet i praktiken ges vetorätt mot varje utformning av nämndens sammansättning och arbete som inte fullt ut tillgodoser förbundets önskemål. De begär ett uttalande av riksdagen om att formuleringen "i samråd" bör ersättas med "efter samråd" (yrkande 2).

Avsikten med den aktuella bestämmelsen om beslut i samråd med Svenska teaterförbundet är, enligt vad utskottet har inhämtat, att tillförsäkra berörda grupper i stort sett samma inflytande på utformningen av kortfilmsstödet som de f. n. har i konstnärsnämnden. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att stöd till kortfilm också skall utgå från Filminstitutets egna produktionsmedel. Formerna för denna verksamhet skall bestämmas av institutets styrelse. I propositionen (s. 20) utgår emellertid departementschefen från att institutet utformar verksamhetsformerna efter samråd med de parter som berörs av produktionsverksamheten. Som en jämförelse med den av motionärerna kritiserade bestämmelsen kan nämnas att när det gäller produktionsgarantier till svenska långfilmer skall bestämmelser om högsta garantibelopp m. m. fastställas av Filminstitutets styrelse i samråd med Föreningen Sveriges filmproducenter (underbilaga 3 punkt 17). Föreningen är emellertid, i motsats till Svenska teaterförbundet, en av avtalsparterna.

Utskottet finner, mot bakgrund av det anförda, att det får anses skäligt att Svenska teaterförbundet ges det inflytande på den aktuella delen av kortfilmsverksamheten som framgår av avtalet. Yrkande 2 i motion 2285 (m) avstyrks således.

Av den tidigare lämnade redogörelsen framgår att två särskilda

nämnder, fristående från Filminstitutet, skall inrättas för spridning och visning av värdefull film (underbilagorna 4 och 5 till avtalet). Visningsnämnden skall handha frågor om spridning och visning av annan värdefull film än barn- och ungdomsfilm. Nämnden för barn- och ungdomsfilm skall ha hand om frågor som rör spridning och visning av värdefull film för barn och ungdom. Vardera nämnden skall bestå av en ordförande och fyra andra ledamöter jämte fyra personliga suppleanter. Nämnderna utses av regeringen för högst tre år. Enligt propositionen (s. 23) räknar departementschefen med att det i nämnderna kommer att kunna ingå företrädare för bl. a. kommunerna, folkrörelseorganisationer och andra sammanslutningar för spridning av film samt film- och videobranscherna.

I motion 2284 (s) hänvisar motionärerna till den framgång som folkrörelseorganisationerna haft när det gäller distribution och spridning av kvalitetsfilm på små orter och bland barn och ungdom. Motionärerna anser att dessa organisationers erfarenheter i större utsträckning bör tas till vara inom Filminstitutets verksamhet. Nämnderna för spridning och visning av värdefull film kommer enligt motionärernas mening att handha sådana uppgifter att folkrörelserepresentanterna bör ges ett betydande inflytande över verksamheten. Enligt motionärerna skulle det vara direkt olämpligt om film- och videobranschernas intressen fick ett övervägande inflytande över t. ex. verksamheten i nämnden för barn- och ungdomsfilm. De begär att riksdagen som sin mening ger till känna för regeringen vad i motionen anförts om sammansättningen av nämnderna (yrkande 2).

Av den i propositionen redovisade synen på sammansättningen av nämnderna om vardera fem personer jämte suppleanter får enligt utskottets mening anses framgå att avsikten är att ge nämnderna en så bred sammansättning som möjligt. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är väsentligt att film- och videobranscherna inte ges ett avgörande inflytande på nämndernas verksamhet. Något särskilt uttalande i enlighet med motionärernas yrkande synes dock inte erforderligt. Utskottet avstyrker således bifall till motion 2284 (s) yrkande 2.

Enligt propositionen skall Filminstitutet överta statens verksamhet med visningsfrämjande åtgärder fr.o.m. budgetåret 1982/83. Under budgetåret 1981/82 utgår bidrag till Folkets hus-föreningarnas riksorganisation för spridning av kvalitetsfilm. Vidare har medel ställts till regeringens disposition för bidrag till försök med filmvisning i nya former. Dessa anslagsposter föreslås nu upphöra och ersättas med ett utökat bidrag till Filminstitutet för spridning och visning av värdefull film. När det gäller de bidrag som nu utgår till vissa organisationer för visning av kvalitetsfilm har verksamheten enligt propositionen (s. 23) i vissa fall nått en sådan stadga att den bör vara tillförsäkrad fortsatt stöd av viss omfattning. Departementschefen anser att verksamheten inom Sveriges förenade filmstudios och Bio Kontrast-verksamheten inom Folkets hus-föreningarnas riksorga-

nisation fyller de krav man kan ställa i detta hänseende. Av anslagsframställningen (s. 48) framgår att organisationerna bör tillförsäkras vissa lägsta belopp i bidrag för budgetåret 1982/83. Vad gäller övriga bidragsmottagare skall visningsnämnden och nämnden för barn- och ungdomsfilm väga omfattningen av fortsatt bidragsgivning mot behovet av insatser på andra områden.

Motionärerna i motion 2285 (m) delar uppfattningen att de ovan nämnda organisationerna fyller de krav som kan ställas för bidrag och att de bör kunna påräkna stöd för sin verksamhet. Förslaget att vissa organisationer skall garanteras stöd av viss omfattning för att statsbidrag skall kunna utgå till Filminstitutet är emellertid enligt motionärerna överflödigt. Motionärerna menar att det skapas en onödig byråkratisk omgång om regeringen först skall pröva vilka organisationer som skall tillförsäkras bidrag på lägst viss nivå och Filminstitutet sedan besluta vilka bidrag som skall utgå. Ansvaret i denna fråga kan, anser motionärerna, med förtroende överlämnas till institutet. De begär ett uttalande av riksdagen om vad som anförts om visningsfrämjande åtgärder (yrkande 3).

Utskottet konstaterar att det inte råder några delade meningar om att de aktuella organisationerna bör tillförsäkras bidrag också i fortsättningen. Departementschefen har ansett det väsentligt att garantera fortsatt stöd och har i anslagsframställningen angett vilka lägsta belopp som bör tillföras organisationerna från den nya anslagsposten till Filminstitutet för spridning och visning av värdefull film. Beloppen motsvarar i stort vad som tidigare utgått som bidrag till organisationerna. Utskottet kan inte se att regeringens målsättning att tillförsäkra vissa organisationer stöd av en viss omfattning skulle innebära en onödig byråkratisk omgång. Enligt utskottets mening finns det nu inte skäl att frångå propositionens förslag i aktuell del. Utskottet avstyrker således bifall till motion 2285 yrkande 3.

Till finansieringen av Filminstitutets verksamhet skall enligt avtalet liksom tidigare användas biografavgifter och statsbidrag men därjämte – vilket är en nyhet – avgifter på inspelade videogram. Videoavgifterna skall erläggas av videogramuthyrare och utgöra 40 kr. för långfilm och 24 kr. för kortfilm (28 §).

Sedan avtalet varit i kraft tre år får varje part påkalla överläggningar med övriga parter om villkoren i avtalet (35 §).

I motion 2284 (s) begärs ett uttalande av riksdagen om att avgiften på hyrvideogram bör omprövas minst vart tredje år (yrkande 3). Yrkandet motiveras med att avgiften inte är indexreglerad och att beloppen snabbt torde urholkas av inflationen.

Som framgår av avtalet kan överläggningar om avtalsvillkoren påkallas vart tredje år. Utskottet förutsätter att den i motionen aktualiserade frågan då ingår som ett led i de överväganden som naturligen bör ske i fråga om avtalets fortsatta innehåll. Något särskilt uttalande i enlighet med yrkande 3 i motion 2284 är enligt utskottets mening inte erforderligt.

Staten får säga upp filmavtalet (36§) om filmbranschen eller videobranschen bryter mot avtalet. Filmbranschen får säga upp avtalet bl. a. om nöjesskatt för biograf föreställningar återinförs eller om annan skatt av väsentligen samma karaktär och effekt införs eller om mervärdesskatt införs på filmvisning. Videobranschen får säga upp avtalet bl. a. om skatten på oinspelade videokassetter avskaffas eller om särskild kassettskatt eller liknande pålägs läggs på inspelade videogram.

Motionärerna i motion 2285 (m) vänder sig mot att det i avtalet har intagits en bestämmelse om att videobranschen får säga upp avtalet om skatten på oinspelade videokassetter avskaffas. Enligt motionärerna är det märkligt att ett avtal knyts till ett förslag om kassettskatt som ännu inte hade presenterats när avtalet slöts. Det är också, menar motionärerna, oklart vilka förändringar i det kommande regeringsförslaget som direkt kan vidtas utan att avtalet indirekt rivs upp. Motionärerna begär ett uttalande av riksdagen om att bestämmelsen bör utgå (yrkande 1).

Som framgår ovan har regeringen numera lagt fram förslag om kassettskatt i proposition 1981/82: 159. Förslaget har behandlats av skatteutskottet som i sitt betänkande SkU 1981/82: 66 tillstyrkt en lagstiftning med en något annorlunda utformning än den som föreslagits i propositionen. Detta har i sin tur lett till att ett tilläggsavtal till film- och videoavtalet slutits. I detta har den av motionärerna kritiserade uppsägningsklausulen uteslutits. Yrkande 1 i motion 2285 är därmed i sak tillgodosett och behöver inte föranleda någon åtgärd av riksdagen.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 111 med den precisering som utskottet angivit och med avslag på motion 1981/82: 2287 yrkande 1 godkänner vad i propositionen anförts om inriktningen av de statliga åtgärderna på film- och videområdet,
2. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2287 yrkande 2 om de kulturpolitiska målens giltighet på filmområdet, yrkande 3 om en kulturlagstiftning, yrkande 4 om momsbeskattning m. m., yrkande 7 om utbildningsfrågor och yrkande 8 om biografbyråns filmgranskning,
3. att riksdagen avslår motion 1981/82: 1334 om ett avtal angående film- och videobranschens samhällsansvar och motion 1981/82: 2284 yrkande 6 om uppgifterna för nämnden för barn- och ungdomsfilm,
4. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2284 yrkande 1 om tillsättande av styrelsen för Svenska Filminstitutet,
5. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2285 yrkande 2 om garanti-nämnden för kortfilm,
6. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2284 yrkande 2 om sammansättningen av visningsnämnden och nämnden för barn- och ungdomsfilm,

7. att riksdagen avslår motion 1981/82:2285 yrkande 3 om visningsfrämjande åtgärder,
8. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2284 yrkande 3 om en omprövning av avgiften på hyrvideogram,
9. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2285 yrkande 1 om video-branschens rätt att säga upp film- och videoavtalet.

29. **Statens biografbyrå.** Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt C 1 (s. 153) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Statens biografbyrå för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 2 450 000 kr.

Därefter har regeringen i proposition 1981/82: 111 (s. 42–45) föreslagit riksdagen att till Statens biografbyrå för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 2 691 000 kr.

I anslaget ingår en post för biografbyråns verksamhet med fraktsöd för film. Verksamheten har bedrivits som försök sedan budgetåret 1978/79. Huvudsyftet med försöket är att se om det är möjligt att med hjälp av fraktfrielse för kvalitetsfilm åstadkomma ett bättre och mer omväxlande filmutbud utanför storstäderna. Biografbyrån har redovisat erfarenheterna av försöksverksamheten och föreslagit att försöket med fraktsöd skall fortsätta men att vissa ändringar skall göras i stödets konstruktion. Byråns redovisning och förslag har remissbehandlats.

Departementschefen konstaterar för egen del (prop. 1981/82: 111, s. 26) att den hittills bedrivna försöksverksamheten inte har gett något entydigt besked om möjligheterna att på detta sätt förbättra filmutbudet på biograferna. En förklaring till detta kan enligt departementschefen vara den korta försöksperioden, en annan att stödområdena inte har varit anpassade till organisationen inom filmdistributionsledet. Departementschefen förordar därför att försöksverksamheten fortsätter under ytterligare tre år fr. o. m. budgetåret 1982/83. En viss utvidgning och justering av stödområdena bör därvid göras, dock inte mer än att högst hälften av Sveriges län omfattas av försöksverksamheten. I övrigt bör förutsättningarna vara oförändrade. Medelsbehovet beräknas till 480 000 kr. vilket innebär en ökning från budgetåret 1981/82 med 240 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1981/82: 2285 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1981/82: 2319 –, såvitt nu är i fråga, yrkas

4. att riksdagen till Statens biografbyrå för budgetåret 1982/83 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 240 000 kr. reducerat belopp.

Utskottet

I motion 2285 (m) har uttalats att försöksverksamheten med fraktsöd bör fortgå ytterligare något år men inom oförändrad kostnadsram. Motio-

närerna anför att den medelväg som föreslås i propositionen mellan fortsatta försök i oförändrad omfattning och verksamhet i hela landet synes vara en föga tjänlig metod att skapa ett bättre beslutsunderlag. Det föreslagna anslagsbeloppet bör därför reduceras med 240 000 kr. (yrkande 4).

Utskottet delar departementschefens uppfattning att försöksverksamheten bör fortsätta i den i propositionen föreslagna utvidgade omfattningen. Utskottet tillstyrker därför propositionen i denna del och avstyrker yrkande 4 i motion 2285 (m). Även i övrigt tillstyrker utskottet propositionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 med bifall till proposition 1981/82: 111 samt med avslag på motion 1981/82: 2285 yrkande 4 till *Statens biografbyrå* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 2 691 000 kr.

30. Filmstöd. Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt C 2 (s. 153) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Filmstöd för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 24 956 000 kr.

Därefter har regeringen i proposition 1981/82: 111 (s. 45–48) föreslagit riksdagen att till Filmstöd för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 32 215 000 kr.

I följande uppställning, som inkommit från utbildningsdepartementet, redovisas de olika föreslagna anslagsposterna under anslagsrubriken.

	1981/82	Beräknad ändring 1982/83
1. Svenska Filminstitutet för produktion av film	15 800 000	– 15 800 000
2. Konstnärsnämnden för projektbidrag till produktion av film	2 365 000	– 2 050 000
3. Svenska Filminstitutet för import och distribution av barnfilm	875 000	– 875 000
4. Svenska Filminstitutet för restaurering av film	1 060 000	– 1 060 000
5. Statens ungdomsråd för granskning av barnfilm m. m.	800 000	– 400 000
6. Folkets hus-föreningarnas riksorganisation för spridning av kvalitetsfilm	960 000	– 960 000
7. Till regeringens disposition för bidrag till försök med filmvisning i nya former	2 369 000	– 2 369 000
8. Svenska Filminstitutet Bidrag till filmfonden	–	+ 24 500 000
9. Svenska Filminstitutet för produktionsgarantier till kortfilm	–	+ 2 000 000
10. Svenska Filminstitutet för spridning och visning av värdefull film	–	+ 5 000 000

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1981/82: 2284 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

4. att riksdagen till Sveriges Radio AB för verksamheten vid Sveriges Utbildningsradio AB för budgetåret 1982/83 utöver vad regeringen föreslagit i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 som tilläggsanslag anvisar ytterligare 2 000 000 kr.,

5. att riksdagen till Filmstöd för budgetåret 1982/83 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 2 000 000 kr. minskat reservationsanslag av 30 215 000 kr.,

1981/82: 2285 av Gösta Bohman m. fl. (m) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1981/82: 2319 –, såvitt nu är i fråga, yrkas

5. att riksdagen till Filmstöd för budgetåret 1982/83 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 8 500 000 kr. reducerat belopp,

1981/82: 2287 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

5. att riksdagen, under förutsättning att 1982 års film- och videoavtal godkänns, uttalar att tillgången på medel i Filminstitutet bör göras oberoende av intäkter från biograf- och videoavgifter genom att staten för en treårsperiod påtar sig ett utjämnande ekonomiskt ansvar för verksamheten på en nivå av 113,5 milj. kr. i 1982 års penningvärde,

6. att riksdagen med ändring av proposition 1981/82: 111 punkt C 2. Filmstöd anslår ett i förhållande till regeringens förslag med 27 685 000 kr. förhöjt belopp av vilket 10 milj. kr. avser Filminstitutets egen produktion av film, 7 milj. kr. till kulturrådet avseende film- och videoverkstäder, 5 milj. kr. till kulturrådet avseende verksamhetsbidrag till fria filmare/filmgrupper, 5 milj. kr. till Filminstitutet avseende övertagande av nedläggningsshotade biografer och 685 000 kr. till konstnärsnämnden avseende projektbidrag till konstnärligt experiment- och utvecklingsarbete,

1981/82: 2331 av Kerstin Göthberg (c) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen beslutar att till Filmstöd anvisa ett i motsvarande mån lägre belopp än som föreslås i proposition 1981/82: 111 (härmed avses 2 milj. kr.; jfr p. 20 Bidrag till folkbibliotek),

1981/82: 2375 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

3. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till fördelning av resterande medel för särskilda insatser inom barn- och ungdomskulturområdena i enlighet med vad som anförts i motionen.¹

¹ Med resterande medel avses ett belopp av i runt tal 17 milj. kr. som enligt motionen beräknas återstå av kassettskattemedel sedan de medelsanvisningar som förordats i motionerna 2287 och 2375 (båda vpk) blivit tillgodosedda.

Utskottet

Enligt 1982 års film- och videoavtal skall avgiftsinkomster och bidrag som skall tillföras Svenska Filminstitutet samlas i en fond och fördelas mellan olika ändamål enligt närmare bestämmelser i avtalet (32 §). Biografavgifterna beräknas tillföra fonden ca 40 milj. kr. för budgetåret 1982/83, medan videoavgifterna har beräknats ge mellan 17 och 21 milj. kr.

Fonden bör enligt proposition 111 av statsmedel tillföras sammanlagt 24,5 milj. kr. för budgetåret 1982/83. Dessutom bör kortfilmsproduktionen tillföras ytterligare 2 milj. kr. och Filminstitutets verksamhet med att främja spridning och visning av värdefull film erhålla ett särskilt bidrag om 5 milj. kr. I propositionen uttalas att sammanlagt 8,5 milj. kr. av statens intäker på ca 135 milj. kr. från den föreslagna kassettskatten bör användas för åtgärder inom film- och videoområdet. Detta möjliggör enligt propositionen en ökning av anslaget till Filmstöd med nära 8 milj. kr.

I motion 2287 (vpk) föreslås – såvitt gäller det nu aktuella anslaget – att riksdagen påtar sig ett utjämnande ekonomiskt ansvar för Filminstitutets verksamhet och därjämte till Filmstöd anslår ett i förhållande till regeringens förslag med 27 685 000 kr. förhöjt belopp.

De anslagsökningar och övriga åtgärder som föreslås i motion 2287 skall, enligt vad som framgår av summan av yrkandena, åtminstone delvis finansieras genom att en tredjedel av statens intäkter från kassettskatten avsätts för dessa ändamål.

Motionärerna i motion 2285 (m) begär att det föreslagna anslaget till Filmstöd reduceras med 8,5 milj. kr. (yrkande 5). De hänvisar till sin i motion 2319 redovisade inställning till kassettskatten och till att Filminstitutet tillförs ca 20 milj. kr. genom videoavgifterna.

I propositionen föreslås att 2 milj. kr. av de medel som anvisas till Filminstitutet för spridning och visning av värdefull film skall användas för en särskild försöksverksamhet med lokalt arbete med video. Försöksverksamheten skall handhas av Filminstitutet och stå under ledning av visningsnämnden. Bakgrunden till förslaget är att videogramutredningen (U 1977: 05) i sitt slutbetänkande (SOU 1981: 55) Video lagt fram förslag om att en verksamhet skall byggas upp för att med folkbiblioteken som grund distribuera videogram. Utredningen har också föreslagit en treårig försöksverksamhet med medieverkstäder på tio orter i landet. I propositionen (s. 28) hänvisas till en försöksverksamhet i Södertälje där kommunen och utbildningsradion i samarbete bl. a. distribuerar utbildningsprogram i videogramform till grupper och enskilda studerande genom bibliotekens försorg. Departementschefen anser för sin del att det är angeläget att videoteknikens positiva sidor kan tas till vara i olika sammanhang. Bibliotek, skolor, organisationslivet m. m. tas som exempel på tänkbara miljöer där verksamhet med video kan förekomma. Enligt departementschefen finns f. n. inte samhällsekonomiska förutsättningar att bygga upp en distri-

butionsapparat av det slag som utredningen har skisserat. Inte heller förslaget med lokala medieverkstäder anses kunna förverkligas i den omfattning som utredningen föreslagit. En viss begränsad försöksverksamhet bör, menar departementschefen, ändå komma till stånd inom dessa områden. Syftet med försöksverksamheten bör i första hand vara att pröva olika arbetsformer och distributionsvägar.

Motionären i motion 2331 (c) begär att beloppet om 2 milj. kr. omfördelas. I motionen anförts att barn och ungdom utsätts för en bildpåverkan som aldrig tidigare genom den starka kommersiella attraktionskraft som utvecklats på ljud- och bildområdet. Motionären vänder sig mot att medel ställs till förfogande för en helt ny försöksverksamhet med video. Enligt motionären står de föreslagna insatserna på detta område i bjärt kontrast till de nedskärningar som föreslås för de statliga insatserna till stöd för lokal biblioteksverksamhet. Med hänvisning bl. a. till folkbibliotekens allmänkulturella verksamhet föreslås att medlen i stället tillförs biblioteksverksamheten (yrkandena 1 och 2 varav det förstnämnda behandlats under punkt 20 i det föregående).

Motionärerna i motion 2284 (s) anser att Filminstitutet inom det aktuella området knappast har de erfarenheter och de personella resurser som gör det möjligt att med ett så begränsat belopp som 2 milj. kr. starta en försöksverksamhet enligt de intentioner som uttalas i propositionen. Där emot ryms inom utbildningsradions uppdrag redan videogramdistribution, medieutbildning och regional utveckling, anför motionärerna. Medlen bör därför enligt motionärerna föras från filmstödet till utbildningsradion för en vidareutveckling av pågående försöksverksamhet med videogramdistribution via folkbibliotek (yrkandena 4 och 5).

Med anledning av de olika yrkanden angående den i propositionen föreslagna medelsanvisningen under anslaget Filmstöd får utskottet anföra följande.

För de ändamål som enligt propositionen bör tillgodoses under anslaget bör enligt utskottets bedömning beräknas ett totalbelopp av 32 215 000 kr. Detta överensstämmer med den uppfattning som kommit till uttryck såväl i propositionen som i motion 2284 (s). Med detta avstyrker utskottet – såvitt nu är i fråga – yrkande 5 i motion 2285 (m) och yrkande 2 i motion 2331 (c) om lägre belopp och yrkande 6 i motion 2287 (vpk) om ett väsentligt högre belopp.

I den av utskottet förordade totala medelsanvisningen ingår ett delbelopp om 2 000 000 kr. som enligt propositionen och även enligt utskottets mening bör beräknas till särskild försöksverksamhet med lokalt arbete med video. Detta belopp bör enligt propositionen hänföras till anslaget Filmstöd men enligt yrkande 4 i motion 2284 (s) anvisas som ett tilläggsanslag till Sveriges Utbildningsradio.

Utskottet föreslår att medelsanvisningen sker på det sätt som framgår av mom. 1 i nedanstående hemställan.¹

Utskottet avstyrker förslaget i motion 2287 (vpk) att staten skall åta sig ett utjämnande ekonomiskt ansvar på en nivå av 113 500 000 kr. i 1982 års penningvärde (yrkande 5) och även yrkande 3 i motion 2375 (vpk) om att riksdagen hos regeringen skall hemställa om förslag om fördelning av resterande medel av kassettskatteinkomsterna.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen

dels med anledning av proposition 1981/82: 111, med bifall till motionerna 1981/82: 2284 yrkande 5 och 1981/82: 2331 yrkande 2 och med avslag på motionerna 1981/82: 2285 yrkande 5 och 1981/82: 2287 yrkande 6 till *Filmstöd* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 30 215 000 kr.,

dels med bifall till motion 1981/82: 2284 yrkande 4 till *Sveriges Radio AB för verksamheten vid Sveriges Utbildningsradio AB* för budgetåret 1982/83 utöver det av riksdagen på förslag av kulturutskottet (KrU 1981/82: 18) beslutade anslaget av 153 558 000 kr. anvisar 2 000 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2287 yrkande 5 om ett uttalande om ökat statligt ansvar och motion 1981/82: 2375 yrkande 3 om förslag om fördelning av resterande kassettskattemedel.

Dagspress och tidskrifter

31. **Stöd till kulturtidskrifter.** Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt C 7 (s. 182–183) föreslagit riksdagen att

1. godkänna den i propositionen förordade ändringen av grunderna för stödet till kulturtidskrifter,

2. till Stöd till kulturtidskrifter för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 9 338 000 kr.

Den i propositionen förordade ändringen av grunderna för stödet till kulturtidskrifter innebär att ett begränsat belopp kan användas för lagerstöd till kulturtidskrift, dock endast under förutsättning att synnerliga skäl föreligger. Det ankommer på kulturrådet att avväga ett sådant behov mot stödets huvudändamål att stödja den aktuella utgivningen av kulturtidskrifter. Denna avvägning bör ske inom den angivna medelsramen.

Vad beträffar anslagsbeloppet innebär förslaget i propositionen en höjning med ett högre belopp – 1 074 000 kr. – än som gäller för flertalet jämförbara anslag.

¹ Utskottets hemställan stöds av socialdemokraterna i utskottet. Reservationer har avgivits dels gemensamt av företrädare för centerpartiet och folkpartiet, dels av företrädare för moderata samlingspartiet.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1981/82: 1104 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari – med hänvisning till vad som anförts i motion 1981/82: 1103 – yrkas att riksdagen med ändring i proposition 1981/82: 100 beslutar att under anslaget Stöd till kulturtidskrifter anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 2 000 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Vad som anförts i propositionen om en ändring av grunderna för stödet till kulturtidskrifter föranleder ingen erinran från utskottets sida. Dessamma gäller förslaget om medelsanvisningen. Utskottet tillstyrker sålunda propositionen och avstyrker motion 1104.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen godkänner den i proposition 1981/82: 100 förordade ändringen av grunderna för stödet till kulturtidskrifter,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motion 1981/82: 1104 till *Stöd till kulturtidskrifter* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 9 338 000 kr.

Litteratur

32. **Litteraturstöd.** Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt C 9 (s. 186–193) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen förordats beträffande projektstödet till särskilt kostnadskrävande utgivning,
2. godkänna att försöksverksamheten med presentation av svensk litteratur i utlandet utsträcks till att gälla till utgången av juni 1983,
3. till Litteraturstöd för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 29 506 000 kr.

Motionen

I detta sammanhang behandlar utskottet motion 1981/82: 747 av Georg Andersson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande parlamentarisk utredning på litteraturens område.

I motionen redovisas synpunkter på den aktuella situationen på den svenska bokmarknaden. Motionärerna markerar sin oro över utvecklingen sedan början av 1970-talet. De ekonomiska betingelserna för utgivning och spridning av böcker har successivt förändrats dithän att mångfalden och mångsidigheten, som är bokens största fördelar i jämförelse med andra medier, hotas. Ju mer bokens massmediekaraktär förstärks, dvs. ju mer en producent satsar på att få allmänheten att konsumera samma sak samtidigt, desto färre titlar kan då tävla om allmänhetens intresse på lika villkor

och desto mer kostnadskrävande, riskfylld men i vissa fall också vinstgivande blir utgivningen. En sådan utveckling begränsar valmöjligheterna för läsarna och yttrandemöjligheterna för författarna.

Motionärerna anknyter till den oro inför läget på bokmarknaden som kommit till uttryck även i budgetpropositionen och noterar att det är regeringens avsikt att tillsätta en bokdistributionsutredning med uppgift att förutsättningslöst belysa utvecklingen inom bokdistributionen och analysera dess orsaker. Det förutsätts i propositionen att utredningen i sina överväganden och förslag skall kunna inbegripa en alternativ utformning av de statliga ekonomiska insatser som f. n. förekommer på bokområdet.

Motionärerna uttalar att situationen på bokmarknaden är sådan att det finns all anledning att mer ingående analysera utvecklingen inom bokbranschen och därvid allvarligt pröva frågan om en reglering av prisbildningen på litteraturområdet. Med hänsyn till problemens kulturpolitiska vikt och möjliga ekonomiska följder bör denna analys enligt motionen ske inom ramen för en parlamentarisk utredning.

Utskottet

De i propositionen framlagda förslagen tillstyrks av utskottet.

Vad angår den aviserade bokdistributionsutredningen konstaterar utskottet att den fått ett alltför begränsat parlamentariskt inslag. Utskottet anser det önskvärt med en utökning av detta inslag och föreslår att riksdagen som sin mening ger detta till känna för regeringen. Yrkandet i motion 747 blir därmed tillgodosett.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1981/82: 100 förordats beträffande projektstödet till särskilt kostnadskrävande utgivning,
2. att riksdagen godkänner att försöksverksamheten med presentation av svensk litteratur i utlandet utsträcks till att gälla till utgången av juni 1983,
3. att riksdagen till *Litteraturstöd* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 29 506 000 kr.,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motion 1981/82: 747 anfört om samsättningsutredningen av bokdistributionsutredningen.

33. **Bokhandelsstöd m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkterna C 10–C 13 (s.193–198) framlagda förslag och hemställer

1. att riksdagen till *Bokhandelsstöd* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 2 700 000 kr.,

2. att riksdagen medger att statsgaranti för lån till nyetablering av förlag m. m. under budgetåret 1982/83 får beviljas intill ett belopp av 2 000 000 kr.,
3. att riksdagen medger att statsgaranti för lån till bokhandel under budgetåret 1982/83 får beviljas intill ett belopp av 1 500 000 kr.,
4. att riksdagen till *Kreditgarantier till förlag och bokhandel* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
5. att riksdagen till *Lån för investeringar i bokhandel* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 2 200 000 kr.,
6. att riksdagen till *Bidrag till Svenska språknämnden* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 1 093 000 kr.

Stockholm den 13 maj 1982

På kulturutskottets vägnar

GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Karl-Eric Norrby (c), Åke Green (s), Kerstin Anér (fp), Lars Ahlmark (m), Lars-Ingvar Sörenson (s), Olle Eriksson (c), Hans Alsén (s), Elisabeth Fleetwood (m), Catarina Rönnung (s), Anna Eliasson (c), Kerstin Andersson i Kumla (s), Bertil Hansson (fp), Ing-Marie Hansson (s) och Gunnel Liljegren (m).

Reservationer

1. Den allmänna bakgrunden till förslagen i propositionerna 1981/82: 111 och 1981/82: 128. Vissa principiella frågor (punkt 1, mom. 1 och 2)

Karl-Eric Norrby (c), Kerstin Anér (fp), Olle Eriksson (c), Anna Eliasson (c) och Bertil Hansson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Gällande föreskrift" och på s. 10 slutar "yrkande framställts" bort ha följande lydelse:

De båda propositionerna om vissa filmfrågor m. m. och om vissa musikfrågor m. m. som utbildningsdepartementet har lagt fram är s. k. anslagspropositioner och har presenterats för riksdagen inom den tid som gäller för sådana propositioner. Den i budgetdepartementet utarbetade propositionen om en kassettskatt har inte karaktären av anslagsproposition och kan alltså föreläggas riksdagen vid en senare tidpunkt.

Med hänsyn till det samband som råder mellan de tre propositionerna hade det varit önskvärt att kassettpropositionen kunnat läggas fram tidigare för riksdagen. De fördelar som vinnas genom att ytterligare resurser kan tillföras kulturområdet på grund av kassettskatten överskuggar emellertid vida den administrativa olägenhet som i detta fall kan ha förorsakats i riksdagsarbetet.

dels utskottets hemställan under 1 bort utgå ur betänkandet.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen avslår motion 1981/82: 2319 yrkande 2 om ett uttalande av riksdagen om den tidsmässiga samordningen vid framläggandet av propositioner.

2. Avvisande av förslagen i proposition 128 (punkt 1)

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Det underlag" och på s. 11 slutar "motion 2374 (c)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 2319 (m) framförda uppfattningen att en upphovsrättslig avgift på ett värdefullt sätt kompenserar rättighetshavarna – kompositörer, musiker, producenter etc. – för förluster genom hemkopiering. Den skulle även möjliggöra insatser av annan karaktär inom kultursektorn. Totalt kan avgiften komma att ge ett belopp på ca 40 milj. kr.

En kassettskatt är däremot förenad med betydande nackdelar. Det är en delvis specialdestinerad punktskatt av ett slag som normalt avvisas i det svenska skattesystemet. Den kan förväntas leda till hamstring och smuggling. Då den medför kraftiga prishöjningar och lätt kan kringgås, torde intäkterna ej komma att uppgå till de i proposition 159 beräknade.

Skatten träffar även sådana band som utnyttjas i kulturellt värdefulla sammanhang. Den har visserligen motiverats med rättighetshavarnas förluster, men de influtna medlen används i första hand till en förstärkning av statskassan, en begränsad del återförs till kulturlivet och en obetydlig andel går till rättighetshavarna. Totalt sett är således kassettskatten till nackdel för kultursektorn.

Mot denna bakgrund instämmer utskottet i yrkande 1 i motion 2319 (m) att proposition 128 bör avslås. Med hänsyn till att propositionen utmynnar i en rad skilda förslag, dels om godkännande av riktlinjer m.m. i olika avseenden, dels om medelsanvisningar till ett flertal olika ändamål behandlar utskottet motion 2319 (m) yrkande 1 i samband med vart och ett av förslagen i propositionen. Utskottets ställningstaganden innebär i sak att proposition 128 avstyrks.

Huvuddelen av den medelsanvisning som föreslås i proposition 128 har samlats under ett nytt reservationsanslag med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m.m. I fråga om detta anslag

uttalas i propositionen att de föreslagna insatserna helt och hållet möjliggörs av en skatt på oinspelade kassetband.

Som framgått av det föregående har den sålunda förutsatta kopplingen mellan skatteinkomster och medelsanvisningar för en rad ändamål kritiserats i motionerna 2373 (s) och 2374 (c). Enligt förstnämnda motion strider konstruktionen mot allmänt vedertagna principer för budgetprövningen och har betydande nackdelar för berörda verksamheter. De resurser som blir tillgängliga genom en särskild kassettskatt bör enligt motionen hantleras inom ramen för det ordinarie budgetarbetet. En anslagsordning enligt regeringens förslag anses av motionärerna innebära att en helt ny budgetteknik tillförs det statliga budgetsystemet, vilket inte kan tillstyrkas.

I motion 2374 (c) uttalas att något motsvarande samband inte föreslagits i proposition 111, i vilken också förordas insatser som förutsätter inkomster av kassettskatten. Motionären anser att riksdagen inte bör ge sin anslutning till de uttalanden som görs i proposition 128 om vilken ordning i detta hänseende som bör gälla i fortsättningen.

Enligt yrkande 1 i motion 2373 (s) bör riksdagen avslå förslaget om uppförande i statsbudgeten av ett nytt anslag med rubriken Bidrag till verksamhet inom musik- och bildområdena m. m.

Utskottet tillstyrker bifall till motion 2373 (s) yrkande 1, vilket även innebär bifall till motion 2319 (m), såvitt nu är i fråga. Motion 2374 (c) avstyrks.

3. Anvisande av ett nytt anslag med rubriken Statens kulturråd: Barnverksamhet (punkt 2, mom. 3)

Georg Andersson, Åke Green, Lars-Ingvar Sörenson, Hans Alsén, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar "Utskottet vill" och slutar "det följande" bort ha följande lydelse:

Kulturverksamheten för barn och ungdom är fortfarande eftersatt trots att riksdagen vid ett flertal tillfällen framhållit vikten av aktiva insatser inom detta område. Resurserna är otillräckliga och barnkulturens betydelse har inte heller beaktats tillräckligt inom institutioner och organisationer. Även i årets budgetproposition har barnkulturen försumrats trots att behovet av förstärkningar inom detta område särskilt framhållits av flera institutioner och organisationer i deras anslagsframställningar. Om riksdagens beslut från 1979 om barnkultur inte skall förbli en engångsföreteelse är det nödvändigt att samhället stärker och vidareutvecklar stödet till barnkulturverksamhet. Med hänsyn till kulturens avgörande betydelse för barns möjlighet till en innehållsrik och stimulerande uppväxtmiljö anser utskottet i likhet med vad som anförts i motion 406 (s) att kulturinsatser för barn måste prioriteras.

Den särskilda medelsanvisning om 20 milj. kr. för barnverksamhet inom kulturområdet som föreslagits i motion 746 (s) är enligt utskottets mening väl motiverad. En mindre del av beloppet, nämligen 2 milj. kr., bör dock enligt utskottets mening anvisas under folkbiblioteksanslaget (punkt 20 i det följande). I övrigt bör medlen anvisas och disponeras på det sätt som föreslagits i motion 406 (s).

Utskottet föreslår alltså att till insatser som kan utveckla barnkulturen anvisas 18 milj. kr. under ett nytt anslag med rubriken Statens kulturråd: Barnverksamhet.

Utskottet vill även peka på betydelsen av att man inom ramen för den reguljära kulturverksamheten i större utsträckning beaktar barnens behov. För samhällets kulturinstitutioner bör barnen vara en lika självklar målgrupp som de vuxna. Utskottet anser i likhet med motionärerna att varje institution och grupp som med statligt stöd verkar inom kulturområdet årligen skall ange ett mål och en utvecklingsplan för sitt arbete bland barn.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med anledning av motion 1981/82: 746 till *Statens kulturråd: Barnverksamhet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 18 000 000 kr. för fördelning till barnkulturområdet i enlighet med de i motionen angivna riktlinjerna.

4. Bidrag till särskilda kulturella ändamål (punkt 4)

Karl-Eric Norrby (c), Kerstin Anér (fp), Olle Eriksson (c), Anna Eliasson (c) och Bertil Hansson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar "Vad beträffar" och slutar "utsträckning tillgodose" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker även den i proposition 100 föreslagna medelsanvisningen och avstyrker alltså motionerna 751 (s) yrkande 1 och 1777 (m). Utskottet kan nämligen konstatera att redan den minskning av anslaget som föreslagits i sistnämnda motion skulle innebära en ytterst beklaglig inskränkning av regeringens möjligheter att med medel ur anslaget tillgodose tillfälliga bidragsbehov och stödja initiativ som syftar till förnyelse och utveckling av kulturlivet. Ett bifall till motion 751 yrkande 1 skulle innebära att dessa möjligheter praktiskt taget helt försvann.

Vad utskottet nu förordat innebär att anslaget för nästa budgetår bör föras upp i statsbudgeten med 9 126 000 kr.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

- att riksdagen med bifall till propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 111 samt med avslag på motionerna 1981/82: 751 yrkande 1 och 1981/82: 1777 till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 9 126 000 kr.

5. Bidrag till särskilda kulturella ändamål (punkt 4)

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar "Vad beträffar" och slutar "utsträckning tillgodosett" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det nödvändigt att utnyttja de besparingsmöjligheter som kan föreligga och tillstyrker därför den i motion 1777 (m) föreslagna anslagsminskningen med 1 000 000 kr. Yrkande 1 i motion 751 (s) blir därmed såvitt gäller anslagsbeloppet i viss utsträckning tillgodosett.

6. Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer (punkt 6, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "proposition 128" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker, med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift, att under förevarande anslag anvisas det belopp som föreslagits i proposition 100. Detta innebär att utskottet tillstyrker motion 2319 (m) yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt avstyrker proposition 128 ävensom motionerna 2373 (s) yrkande 2 och 2375 (vpk) yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt med avslag på proposition 1981/82: 128 och motionerna 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett anslag av 14 726 000 kr.

7. Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. (punkt 9, mom. 1 och 2)

Karl-Eric Norrby (c), Kerstin Anér (fp), Olle Eriksson (c), Anna Eliasson (c) och Bertil Hansson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar "Utskottet anser" och på s. 23 slutar "4 000 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser en förbättring av stödet till författarna utomordentligt angelägen. De förslag härom som framförts i proposition 128 och i motionerna 751 (s), 1337 (vpk) och 2373 (s) bör enligt utskottets uppfattning tillmötesgå på det sätt att grundmultipeln höjs ned 3 öre till 35 öre vilket

alltså är det belopp som bör utgå för hemlån av svenskt originalverk. För referensexemplar av dylikt verk bör utgå 140 öre, medan motsvarande båda belopp för översatta verk bör vara 17,5 öre resp. 70 öre. Den ståndpunkt som utskottet härmed intagit innebär att avslagsyrkandet i motion 2319 (m) i viss mån beaktas, medan yrkandet i motion 2375 (vpk) om en ökning med 3 000 000 kr. av det föreslagna särskilda stödet avstyrks.

Vid bifall till vad utskottet nu förordat erfordras en anslagshöjning med 3 000 000 kr.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av motionerna 1981/82: 751 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, 1981/82: 1337 yrkande 1 och 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, ävensom vad utskottet anfört beslutar att biblioteksansättningens grundmultipel skall höjas med 3 öre till 35 öre,
2. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, och 1981/82: 1337 yrkande 3, med bifall till motion 1981/82: 751 yrkande 2 ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 2319 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 37 594 000 kr.

8. Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. (punkt 9, mom. 1 och 2)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar "Utskottet anser" och på s. 23 slutar "4 000 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker, med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift, att under förevarande anslag anvisas det belopp som föreslagits i proposition 100. Detta innebär att utskottet tillstyrker motion 2319 (m) yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt avstyrker proposition 128, såvitt nu är i fråga, ävensom motionerna 751 (s) yrkande 2, 1337 (vpk) yrkandena 1 och 3, 2373 (s) yrkande 2, såvitt nu är i fråga, och 2375 (vpk) yrkande 2, såvitt nu är i fråga.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande biblioteksansättningens grundmultipel avslår motionerna 1981/82: 751 yrkande 2, såvitt nu är i fråga,

1981/82: 1337 yrkande 1 och 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt med avslag på proposition 1981/82: 128 och motionerna 1981/82: 751 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, 1981/82: 1337 yrkande 3, 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, ävensom 1981/82: 2375 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 34 594 000 kr.,

9. Ersättning till rättighetshavare på musikområdet (punkt 10)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets yttrande och hemställan på s. 24 bort ha följande lydelse:

Utskottet vill understryka den disproportion som råder mellan å ena sidan de 135 milj. kr. som kassettskatten enligt regeringens förslag beräknas ge, å andra sidan de 8 milj. kr. till ersättning till rättighetshavarna som föreslås i proposition 128. Den i motion 2319 (m) förordade upphovsrättsliga avgiften kan beräknas ge rättighetshavarna en flera gånger så hög ersättning. Utskottet tillstyrker motion 2319 (m) yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt avstyrker proposition 128 och motion 2373 (s) yrkande 2, båda såvitt gäller anvisande av medel till ersättning åt rättighetshavare på musikområdet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, avslår proposition 1981/82: 128 och motion 1981/82: 2373 yrkande 2, båda såvitt gäller anvisande av medel till ersättning åt rättighetshavare på musikområdet.

10. Rikskonsertverksamhet (punkt 13, mom. 1)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 28 börjar "Vad först" och på s. 29 slutar "proposition 128" bort ha följande lydelse:

Vad först beträffar medelsanvisningen tillstyrker utskottet att för nästa budgetår anvisas det i proposition 100 föreslagna anslagsbeloppet om 38 039 000 kr. Däremot avstyrker utskottet med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift anvisande

av det belopp om 2 000 000 kr. som i proposition 128 föreslagits uppfört under det ovan redovisade samlingsanslaget och i motion 2373 (s) föreslagits bli anvisat under nu förevarande anslag. Utskottet tillstyrker alltså – såvitt nu är i fråga – det i motion 2319 (m) framförda avslagsyrkandet och avstyrker motion 2375 (vpk) yrkande 2, såvitt gäller en ökning av medelsanvisningen med 1 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 128.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag på proposition 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Rikskonserterverksamhet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 38 039 000 kr.,

11. Rikskonserterverksamhet (punkt 13, mom. 2 och 3)

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 29 börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse:

Motionerna 572 (m) och 1771 (m) väcktes under allmänna motionstiden i januari 1982 och således innan proposition 128 lagts fram för riksdagen och motion 2319 (m) i anslutning därtill väckts. En huvudtanke i de förstnämnda båda motionerna är att Rikskonserterers fonogrambolag Caprice bör få konkurrera med andra företag om det statliga fonogramstödet. Utskottet konstaterar att en upphovsrättslig avgift i den utformning som redovisats i motion 2319 (m) stärker fonogramföretagens ställning. Utskottet delar vidare motionärernas uppfattning att det är otillfredsställande att Caprice har en särskilt gynnad ställning på bekostnad av andra fonogramföretag. De ändrade riktlinjer för bidraget till Rikskonserterers fonogramverksamhet som föreslagits i proposition 128 är ett steg i rätt riktning men ej tillräckligt. Utskottet avstyrker det begärda godkännandet av dessa riktlinjer och anser att det i stället bör göras en översyn av Caprices uppgifter och finansiering. I anknytning härtill bör frågorna om åtgärder för att underlätta de små fonogrambolagens distribution och ökad export av fonogram prövas. Vad utskottet nu med anledning av motionerna 572 (m) och 1771 (m) anfört bör riksdagen som sin mening ge till känna för regeringen.

dels utskottets hemställan under 2 och 3 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, avslår det i proposition 1981/82: 128 begärda godkännandet av de riktlinjer för en ändring av bidraget till

Rikskonserterns fonogramverksamhet som angetts i propositionen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionerna 1981/82: 572 och 1981/82: 1771 anfört om behovet av en översyn av Caprices uppgifter och finansiering m. m.

12. Regionmusiken (punkt 14, mom. 1 och 2)

Georg Andersson, Åke Green, Lars-Ingvar Sörenson, Hans Alsén, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar "Utskottet utgår" och slutar "på musikområdet" bort ha följande lydelse:

I det läge som härmed angivits anser utskottet inte att riksdagen bör avhända sig möjligheterna att ta ställning till så genomgripande förändringar i regionmusikens organisation som nedläggning av musikavdelningar. Riksdagen bör därför inte lämna regeringen det begärda bemyndigandet. Utskottet tillstyrker alltså motionerna 971 (s) och 972 (s). Vid bifall härtill blir motion 568 (s) i sak tillgodosedd.

Utskottet tillstyrker den särskilda medelsanvisning om 500 000 kr. till regional försöksverksamhet på musikområdet som föreslagits i motion 2373 (s). En sådan förstärkning bör nämligen kunna bidra till att trycket på organisatoriska förändringar inom regionmusiken minskar. Utskottet föreslår att riksdagen för nästa budgetår anvisar det i ovannämnda statssekreterarskrivelse angivna beloppet med tillägg av 500 000 kr. eller sammanlagt 90 306 000 kr.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av motion 1981/82: 568 och med bifall till motionerna 1981/82: 971 och 1981/82: 972 avslår proposition 1981/82: 100 i vad gäller bemyndigande för regeringen att i mån av behov vidta ändringar i regionmusikens organisation som ålagda krav på besparing föranleder,
2. att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 och vad utskottet anfört samt med bifall till motion 1981/82: 2373 yrkande 2. såvitt nu är i fråga, till *Regionmusiken* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 90 306 000 kr.,

13. Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (punkt 15, mom. 1)

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 35 börjar "Utskottet ser" och slutar "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 1775 (m) framförda uppfattningen att i nuvarande ekonomiska läge nya åtaganden måste begränsas. I likhet med kulturrådet anser utskottet därför att några nya grundbelopp för musikinstitutioner ej bör utgå. Utskottet avstyrker även de tio grundbeloppen för en ny teaterinstitution i Gävle – genom existensen av Uppsala-Gävle stadsteater är Gävle redan nu en gynnad kommun i fråga om teater. De ytterligare tolv nya grundbeloppen för teaterinstitutioner som föreslås i budgetpropositionen avstyrks också. Den i proposition 100 föreslagna medelsanvisningen bör alltså minskas med 2 103 000 kr. Utskottet tillstyrker sålunda motion 1775 (m) och avstyrker följaktligen motionerna 569 (vpk) och 1328 (s) yrkande 1.

Det ställningstagande som utskottet gjort beträffande nya grundbelopp innebär att motion 567 (c) förlorat sin aktualitet och därför bör avslås.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget av medel för de ändamål som avses i proposition 1981/82: 100 med anledning av propositionen, med bifall till motion 1981/82: 1775, såvitt nu är i fråga, och med avslag på motionerna 1981/82: 569 och 1981/82: 1328 yrkande 1, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att för dessa ändamål skall beräknas 171 509 000 kr.,

14. Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (punkt 15, mom. 2)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 35 börjar "Utskottet tillstyrker" och på s. 36 slutar "174 022 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker den i motion 2319 (m) föreslagna medelsanvisningen på 170 000 kr. till bidrag till nothyra. Därmed tillgodoses till viss del förslag i proposition 128 och motion 2373 (s) yrkande 2. Övriga yrkanden om medelsförstärkning under detta anslag avstyrks med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget av medel till bidrag till tonsättare med bifall till motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, avslår proposition 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2375 yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga,

15. Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (punkt 15, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 13 och 14

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 4 på s. 36 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2319 yrkande 4, med bifall till motion 1981/82: 1775, med bifall till viss del och med avslag till viss del på motion 1981/82: 2319 yrkande 1 ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 569, 1981/82: 1328 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 171 679 000 kr.,

16. Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (punkt 16)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets yttrande och hemställan på s. 37 bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker, med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift, att under förevarande anslag anvisas det belopp som föreslagits i proposition 100. Detta innebär att utskottet tillstyrker motion 2319 (m) yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt avstyrker proposition 128, såvitt nu är i fråga, motion 575 (vpk) yrkande 2, motion 2373 (s) och motion 2375 (vpk), båda såvitt nu är i fråga.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, med avslag på proposition 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 575, 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2375 yrkande 2, sistnämnda båda yrkanden såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 18 900 000 kr.

17. Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (punkt 18, mom. 1)*Under förutsättning av bifall till reservation 2*

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 39 som börjar "För nästa" och slutar "10 238 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker såväl den i proposition 100 föreslagna medelsanvisningen som anvisande av det i motion 2319 (m) yrkande 4 föreslagna beloppet av 190 000 kr. till notutgivning av samtida svensk musik. Därmed tillgodoses till viss del förslag i proposition 128 och motion 2373 (s) yrkande 2. Övriga yrkanden om medelsförstärkning under detta anslag avstyrks med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2319 yrkandena 1 och 4, såvitt nu är i fråga, med anledning av proposition 1981/82: 100 och motion 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag på proposition 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 1328 yrkande 2, 1981/82: 1767 yrkande 1 och 1981/82: 2375 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till teater-, dans-, och musikverksamhet* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 8 238 000 kr.,

18. Stöd till fonogramverksamhet (punkt 19, mom. 1 och 3)*Under förutsättning av bifall till reservation 2*

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar "Ett bifall" och slutar "av fonogram" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker den i motion 2319 (m) yrkande 3 föreslagna medelsanvisningen på 500 000 kr. till utgivning av en musikhistorisk fonogramantologi. Därmed tillgodoses till viss del förslag i proposition 128 och i motion 2373 (s). Övriga yrkanden om medelsförstärkning under detta anslag avstyrks med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift. Likaså avstyrker riksdagen det ovan redovisade förslaget i proposition 128 om godkännande av vissa riktlinjer för stöd till produktion och utgivning av fonogram.

dels utskottets hemställan under 1 och 3 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, avslår proposition 1981/82: 128 i vad gäller

godkännande av de riktlinjer för stöd till produktion och utgivning av fonogram som förordats i propositionen,

3. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, med anledning av motionerna 1981/82: 2319 yrkande 3 och 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, samt med avslag på proposition 1981/82: 128 och motion 1981/82: 2375 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, till *Stöd till fonogramverksamhet* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

19. Bidrag till folkbibliotek (punkt 20, mom. 1)

Georg Andersson, Åke Green, Lars-Ingvar Sörenson, Hans Alsén, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 45 börjar "Den ovan" och slutar "mindre biblioteken" bort ha följande lydelse:

Bibliotekens centrala uppgift är att göra böcker tillgängliga för alla. Biblioteken skall stimulera till läsning av ett brett urval av god litteratur. Anslagen till bokinköp måste därför vara av sådan storlek att biblioteken årligen kan förse med de viktigaste delarna av bokutgivningen. Bokutlåningen skall vara kostnadsfri. Samhället måste även i ekonomiskt kärvarer tider garantera att människor har fri tillgång till ett rikt urval av litteratur.

I ett läge då kommunerna har svårt att ikläda sig ett vidgat ansvar för bokdistributionen är det oförsvarligt att drastiskt minska det statliga stödet till biblioteken. Sveriges författarförbund har tidigare föreslagit att det statliga litteraturstödet utvidgas till att även omfatta distributionsledet och ges en anknytning till biblioteken.

Utskottet förutsätter att bokdistributionsutredningen i samråd med folkbiblioteksutredningen kommer fram med ett samlat förslag i dessa frågor grundat på en litteraturpolitisk helhetssyn.

I avvaktan på dessa förslag måste emellertid omedelbara åtgärder vidtas för att hejda den olyckliga utvecklingen inom biblioteksområdet. Utskottet tillstyrker förslaget i motion 2373 (s) om att redan för budgetåret 1982/83 anvisa 10 milj. kr. för att säkerställa att ett brett urval av god litteratur finns tillgängligt runt om i landet – också på de mindre biblioteken.

Utskottet förordar att som ett temporärt system införs en särskild stödrabatt för folkbibliotekens inköp av litteraturstödd utgivning. Systemet bör utformas så att de ca 800 folkbibliotek som har öppet minst 15 timmar i veckan får möjlighet att köpa ett exemplar av de litteraturstödda titlarna med 50 procents rabatt på förlagets nettopris. Det bör ankomma på statens kulturråd att närmare utforma denna stödordning efter samråd med folkbiblioteksutredningen.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 128 samt motionerna 1981/82: 974 yrkande 2, 1981/82: 1773, 1981/82: 2331 yrkande 1, 1981/82: 2373 yrkande 2 och 1981/82: 2375 yrkande 2, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, med bifall till motion 1981/82: 2373 yrkande 3 ävensom med avslag på motionerna 1981/82: 973 och 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 26 270 000 kr.,

20. Bidrag till folkbibliotek (punkt 20, mom. 1)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 45 som börjar "Utskottet har" och slutar "det föregående)" bort ha följande lydelse:

Utskottet har ingen invändning mot den överföring av medel från förevarande anslag till andra anslag som föreslagits i budgetpropositionen.

Utskottet tillstyrker, med hänvisning till vad som ovan anförts angående kassettskatt och upphovsrättslig avgift, att under förevarande anslag anvisas det belopp som föreslagits i proposition 100. Detta innebär att utskottet tillstyrker motion 2319 (m) yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt avstyrker proposition 128 såvitt gäller detta anslag och likaså att utskottet avstyrker de i olika motioner framförda yrkandena om anslagshöjningar.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt med avslag på proposition 1981/82: 128 ävensom motionerna 1981/82: 973, 1981/82: 974 yrkande 2, 1981/82: 1773, 1981/82: 2331 yrkande 1, 1981/82: 2373 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, och yrkande 3 samt motion 1981/82: 2375 yrkande 2, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 13 270 000 kr.,

21. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader (punkt 23, mom. 2 och 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 49 som börjar "Som framgår" och slutar "proposition 128" bort ha följande lydelse:

Som framgår av det föregående har i proposition 128 föreslagits att verksamheter som syftar till att tillgodose handikappades behov av information m. m. skall erhålla kompensation för sådana kostnadsökningar vid bandinköp som beror på införandet av skatt på oinspelade ljud- och videokassetband. Utskottet anser det självklart att ett blivande riksdagsbeslut om en upphovsrättslig avgift på motsvarande sätt bör kombineras med att de handikappade får möjlighet att erhålla kompensation för uppkommande kostnadsökningar. De riktlinjer för kompensation som angivits i propositionen föranleder i och för sig ingen erinran från utskottets sida. Om emellertid riksdagens beslut föranleder behov av ändring eller komplettering av riktlinjerna bör det ankomma på regeringen att besluta härom. Då den upphovsrättsliga avgiften leder till betydligt mindre kostnadsökningar än den i proposition 128 föreslagna kassettskatten bör ett belopp om 1 500 000 kr. upptas för detta ändamål.

dels utskottets hemställan under 2 och 3 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, avslår proposition 1981/82:128 såvitt gäller godkännande av de i propositionen angivna riktlinjerna för kompensation för kostnadsökningar vid bandinköp till följd av kassettskatt,
3. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader av medel till kompensation för kostnadsökningar vid bandinköp dels med bifall till motion 1981/82:2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, avslår proposition 1981/82:128, dels med anledning av vad utskottet anfört beslutar att för ändmålet skall beräknas 1 500 000 kr.,

22. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader (punkt 23, mom. 4)

Georg Andersson, Åke Green, Lars-Ingvar Sörenson, Hans Alsén, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 49 börjar "Enligt utskottet" och slutar "avstyrks däremot" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det statliga stödet till videogramproduktion för döva bör förstärkas på det sätt som föreslagits i motion 1101 (s) dvs. med 500 000 kr. i förhållande till det belopp som föreslagits i budgetpropositionen. I jämförelse med förslaget i proposition 111 innebär detta en ökning med 250 000 kr.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen beträffande anvisande under anslaget Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader av medel till videogramproduktion för döva med anledning av proposition 1981/82: 111 och med bifall till motion 1981/82: 1101, såvitt nu är i fråga, beslutar att för ändamålet skall beräknas 500 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 1981/82: 100,

23. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader (punkt 23, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 21

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegen (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 49 börjar "Vad utskottet" och på s. 50 slutar "ordning övervägas" bort ha följande lydelse:

Vad utskottet nu anfört innebär att anslaget bör föras upp i statsbudgeten med 14 355 000 kr. Vid bifall härtill blir motion 1760 (c) i viss mån tillgodosedd. Något uttalande av den innebörd som föreslås i denna motion kan utskottet inte tillstyrka.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av proposition 1981/82: 100 och motion 1981/82: 1101, såvitt nu är i fråga, ävensom vad utskottet anfört samt med bifall till proposition 1981/82: 111 och motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, och med avslag på proposition 1981/82: 128 till *Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 14 355 000 kr.,

24. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader (punkt 23, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 22

Georg Andersson, Åke Green, Lars-Ingvar Sörenson, Hans Alsén, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att utskottets hemställan under 5 på s. 50 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av propositionerna 1981/82: 100, 1981/82: 111 och 1981/82: 128, med bifall till motion 1981/82: 1101, såvitt nu är i fråga, och med avslag på motion 1981/82: 2319 yrkande 1, såvitt nu är i fråga, till *Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 17 605 000 kr.,

25. Inriktningen av de statliga åtgärderna på filmområdet (punkt 28, mom. 4)

Georg Andersson, Åke Green, Lars-Ingvar Sörenson, Hans Alsén, Catarina Rönnung, Kerstin Andersson i Kumla och Ing-Marie Hansson (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrandet på s. 59 som börjar "Utskottet får" och slutar "motion 2284 (s)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det inte är rimligt att en nyutsedd styrelse för Filminstitutet som tillträder kort före allmänna val får en mandatperiod som omfattar praktiskt taget hela tiden fram till nästa allmänna val. Regeringen bör beakta detta genom att lämna ett kortare förordnande för den styrelse som utses för tiden fr. o. m. den 1 juli 1982. Med det nu anförda tillstyrker utskottet yrkande 1 i motion 2284 (s).

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2284 yrkande 1 som sin mening ger till känna för regeringen vad i motionen anförts om tillsättandet av styrelsen för Svenska Filminstitutet.

26. Inriktningen av de statliga åtgärderna på filmområdet (punkt 28, mom. 5 och 7)

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser *beträffande mom. 5* (garantinämnden för kortfilm)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 60 börjar "Avsikten med" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner det uppenbart att den i punkt 18 i bilaga 3 till film- och videoavtalet upptagna formuleringen är olämplig. Det är rimligt att berörda grupper tillförsäkras i stort sett samma inflytande på utformningen av kortfilmsstödet som de f. n. har i konstnärsnämnden. Detta innefattar dock ej någon vetorätt i fråga om nämndens sammansättning och uppgifter vilket är den faktiska innebörden av punkt 18. Därmed kan för verksamheten olyckliga låsningar uppkomma. Riksdagen bör därför, med bifall till motion 2285 (m) yrkande 2, ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om garantinämnden för kortfilm.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2285 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om garantinämnden för kortfilm.

beträffande mom. 7 (visningsfrämjande åtgärder)

dels att den del av utskottets yttrande på s. 62 som börjar "Utskottet konstaterar" och slutar "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att det inte råder några delade meningar om att de aktuella organisationerna bör tillförsäkras bidrag också i fortsättningen. Det faktum att vissa organisationers verksamhet har en påtaglig stadga är dock enligt utskottets mening inget skäl för att deras bidrag skulle behöva prövas i två led, först av regeringen för angivande av en lägsta nivå och därefter av Filminstitutet för bestämmande av den slutgiltiga nivån. Ett sådant partiellt överförande av bidragsgivningen innebär, som motionärerna anger, en onödig byråkratisk omgång. Riksdagen bör därför, med bifall till motion 2285 (m) yrkande 3, ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om visningsfrämjande åtgärder.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 2285 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om visningsfrämjande åtgärder,

27. Statens biografbyrå (punkt 29)

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 65 börjar "Utskottet delar" och slutar "utskottet propositionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 2285 (m) framförda uppfattningen om försöksverksamhetens bedrivande och tillstyrker bifall till motionens yrkande 4.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

- att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100, med avslag på proposition 1981/82: 111 och med bifall till motion 1981/82: 2285 yrkande 4 till *Statens biografbyrå* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 2 451 000 kr.

28. Filmstöd (punkt 30, mom. 1)

Karl-Eric Norrby (c), Kerstin Anér (fp), Olle Eriksson (c), Anna Eliasson (c) och Bertil Hansson (fp) anser att utskottets hemställan under 1 på s. 69 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen

dels med bifall till proposition 1981/82: 111 och med avslag på motionerna 1981/82: 2284 yrkande 5, 1981/82: 2285 yrkande 5, 1981/82: 2287 yrkande 6 och 1981/82: 2331 yrkande 2 till *Filmstöd*

för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 32 215 000 kr.,
dels avslår motion 1981/82: 2284 yrkande 4 om anvisande av ett tilläggsanslag av 2 000 000 kr. till Sveriges Utbildningsradio,

29. Filmstöd (punkt 30, mom. 1)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Lars Ahlmark, Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 68 börjar "För de" och slutar "högre belopp" bort ha följande lydelse:

För de ändamål som enligt propositionen bör tillgodoses under anslaget bör enligt utskottets bedömning beräknas ett totalbelopp av 23 715 000 kr. Detta överensstämmer med den uppfattning som kommit till uttryck i motion 2285 men är mindre än som föreslagits i proposition 111 och motionerna 2284 yrkande 5, 2287 yrkande 6 och 2331 yrkande 2. Utskottets förslag innebär att filmfonden av statsmedel tillförs 16 000 000 kr.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen *dels* med anledning av proposition 1981/82: 111, med bifall till motion 1981/82: 2285 yrkande 5 och med avslag på motionerna 1981/82: 2284 yrkande 5, 1981/82: 2287 yrkande 6 och 1981/82: 2331 yrkande 2 till *Filmstöd* för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 23 715 000 kr.,
dels avslår motion 1981/82: 2284 yrkande 4 om anvisande av ett tilläggsanslag av 2 000 000 kr. till Sveriges Utbildningsradio,

Särskilt yttrande

Sättet för utseende av ledamöter i bildkonstnärsfondens styrelse (punkt 6)

Elisabeth Fleetwood och Gunnel Liljegren (båda m) anför:

Med anledning av kulturutskottets avstyrkande av motionerna 753 (m) och 1324 (m) angående sammansättningen av styrelsen för den i budgetpropositionen föreslagna bildkonstnärsfonden vill vi anföra följande.

Kulturutskottet har beslutat tillstyrka förslaget i propositionen om inrättande av Sveriges bildkonstnärsfond. Fondens styrelse föreslås bestå av en ordförande och tolv övriga ledamöter jämte suppleanter. Ordföranden och två ledamöter skall utses av regeringen. Av övriga ledamöter skall sex jämte suppleanter utses av KRO (Konstnärernas riksorganisation), två jämte suppleanter av KIF (Föreningen Sveriges konsthantverkare och

industriformgivare) och en ledamot jämte suppleant av vardera FST (Föreningen Svenska tecknare) och SFFFot (Svenska fotografernas förbund).

I vår motion 753 hävdade vi att KAF (Konstnärernas allmänna fackförbund) i enlighet med demokratiska fördelningsprinciper vore berättigat till representation i styrelsen.

Kulturutskottet har inte ansett sig böra föreslå riksdagen att i fråga om sättet för utseende av styrelsen "intå någon annan ståndpunkt än regeringen".

Detta förslag till beslut innebär att KAF icke erhåller den i vår motion föreslagna styrelserepresentationen.

Enligt vår uppfattning talar mycket för den av oss föreslagna fördelningen av styrelseplatser. Vi har dock accepterat att den i propositionen angivna styrelserepresentationen försöksvis provas men anser att det finns anledning att efter någon tid återkomma till de olika organisationernas representation i bildkonstnärsfonden.

Sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer

Namn	Motion nr
Andersson, Arne, i Gustafs (c)	1760
Andersson, Elis (c)	1760
Andersson, Georg (s)	746, 747, 751, 1101, 2284, 2373
Bohman, Gösta (m)	2285, 2319
Dahlén, Bertil (fp)	1766
Eliasson, Anna (c)	2374
Exner, Lahja (s)	1765
Fleetwood, Elisabeth (m)	753
Göthberg, Kerstin (c)	567, 2331
Hagberg, Helge (s)	568
Hedberg, Gertrud (fp)	1766
Hjelmström, Eva (vpk)	1767
Klöver, Helge (s)	1324
Liljegren, Gunnel (m)	1771
Marklund, Eivor (vpk)	569, 970
Nilsson, Gunnar (s)	1328
Norrby, Karl-Eric (c)	1773
Nyhage, Hans (m)	1775, 1777
Olsson, Gunnar (s)	971
Persson, Sigvard (c)	1334
Svensson, Lars (s)	568
Svensson, Olle (s)	972
Svensson, Sten (m)	571, 572
Werner, Lars (vpk)	573, 574, 575, 973, 974, 975, 1104, 1337, 2287, 2375
Wiklund, Bengt (s)	1780

Översikt över motionernas behandling

Motion nr	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i			
	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan		reservation nr
		s.	mom.	
567	35	36	5	
568	32	33	1	12
569	35	36	1, 4	13, 15
571	12–13	14	2	
572	29	29	3	11
573	12	14	2	
574	15	15		
575 yrk. 1	15	15		16
2	37	37		
746	13–14, 45	14	3	3
747	70–71	71	4	
751 yrk. 1	16	16		4, 5
2	22–23	23	1, 2	7, 8
753 ¹	18–19	19	1, 2	
970	46	46	2	
971	32	33	1	12
972	32	33	1	12
973	45	46	1	19, 20
974 yrk. 1	45–46	46	3	
2	45	46	1	19, 20
3	46	46	3	
4	46	46	3	
975	51	52	1	
1101	49	50	4, 5	22, 23, 24
1104	70	70	2	
1324	18–19	19	1, 2	
1328 yrk. 1	35	36	1, 4	13, 15
2	39	40	1	17
3	26	26		
1334	58–59	63	3	
1337 yrk. 1	22–23	23	1	7, 8
2	23	23	3	
3	22–23	23	2	7, 8
1760	49	50	6	
1765	25	25	2	
1766	49	50	7	
1767 yrk. 1	39–40	40	1	17
2	39–40	40	2	
1771	29	29	3	11
1773	45	46	1	19, 20
1775	35	36	1, 4	13, 15
1777	16	16		4, 5

¹ Berörs även i särskilt yttrande.

Motion nr	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i			
	utskottets yttrande	utskottets hemställan		reservation nr
		s.	mom.	
1780	52	52	2	
2284 yrk. 1	59	63	4	25
2	61	63	6	
3	62	64	8	
4	68	69	1	28, 29
5	68	69	1	28, 29
6	57–59	63	3	
2285 yrk. 1	63	64	9	
2	60	63	5	26
3	62	64	7	26
4	65	65		27
5	67–68	69	1	28, 29
2287 yrk. 1	56	63	1	
2	56	63	2	
3	56	63	2	
4	56	63	2	
5	69	69	2	
6	67–68	69	1	28, 29
7	56–57	63	2	
8	57	63	2	
9	11	12	5	
2319 yrk. 1	8–11	11	3	2, 6, 7, 8, 9,
	19	19	3	10, 11, 14, 15,
	23	23	2	16, 17, 18, 19,
	24	24		20, 21, 23, 24
	28–29	29	1, 2	
	35	36	2, 3, 4	
	37	37		
	39	40	1	
	42	42	1, 2, 3	
	45	46	1	
	49	50	2, 3, 5	
2	9–11	11	2	1
3	42	42	3	18
4	35–36	36	3, 4	15, 17
	39	40	1	
2331 yrk. 1	45	46	1	19, 20
2	68	69	1	28, 29
2373 yrk. 1	8–11	11	3	2
2	19	19	3	6, 7, 8, 9, 10
	22–23	23	1, 2	12, 14, 15, 16,
	24	24		17, 18, 19, 20
	28	29	1	
	32	33	2	
	35	36	2, 3, 4	
	37	37		

Motion nr	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i			
	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan		reservation nr
		s.	mom.	
2373 yrk. 2 (forts.)	39	40	1	
	42	42	3	
	45	46	1	
3	45	46	1	19, 20
4	33	33	3	
2374	8-11	11	4	2
2375 yrk. 1	11	12	5	
2	15	15		6, 7, 8, 10, 14,
	19	19	3	15, 16, 17, 18,
	23	23	2	19, 20
	29	29	1	
	35	36	2, 3, 4	
	37	37		
	39	40	1	
	42	42	3	
	45	46	1	
3	69	69	2	
4	49	50	8	

KrU 1981/82: 30	96
Innehåll	s.
Inledning	1
Kulturverksamhet	
<i>Allmän kulturverksamhet</i>	
Den allmänna bakgrunden till förslagen i propositionerna 1981/82:111 och 1981/82:128. Vissa principiella frågor	2
Statens kulturråd	12
Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer	14
Bidrag till särskilda kulturella ändamål	15
Bidrag till samisk kultur	16
Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer	17
Bidrag till konstnärer m. m.	19
Inkomstgarantier för konstnärer	20
Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.	20
Ersättning till rättighetshavare på musikområdet	23
<i>Teater, dans och musik</i>	
Bidrag till Svenska riksteatern	24
Bidrag till Operan och Dramatiska teatern	25
Rikskonsertverksamhet	27
Regionmusiken	29
Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	33
Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper	36
Bidrag till Musikaliska akademien	38
Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet	38
Stöd till fonogramverksamhet	40
<i>Folkbibliotek m. m.</i>	
Bidrag till folkbibliotek	43
Bidrag till regional biblioteksverksamhet	46
Talboks- och punktskriftsbiblioteket:	
Förvaltningskostnader	47
Produktionskostnader	47
<i>Bildkonst</i>	
Statens konstråd	50
Förvärv av konst för statens byggnader m. m.	51
Bidrag till Akademien för de fria konsterna	51
Vissa bidrag till bildkonst	51
<i>Arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar</i>	
Arkivet för ljud och bild	52
Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m. m.	52
Massmedier	
<i>Film</i>	
Inriktningen av de statliga åtgärderna på filmområdet	52
Statens biografbyrå	64
Filmstöd	65

Dagspress och tidskrifter

Stöd till kulturtidskrifter	69
-----------------------------------	----

Litteratur

Litteraturstöd	70
----------------------	----

Bokhandelsstöd	71
----------------------	----

Kreditgarantier till förlag och bokhandel	72
---	----

Lån för investeringar i bokhandel	72
---	----

Bidrag till Svenska språknämnden	72
--	----

Reservationer	72
---------------------	----

Särskilt yttrande	90
-------------------------	----

Bilaga	92
--------------	----

